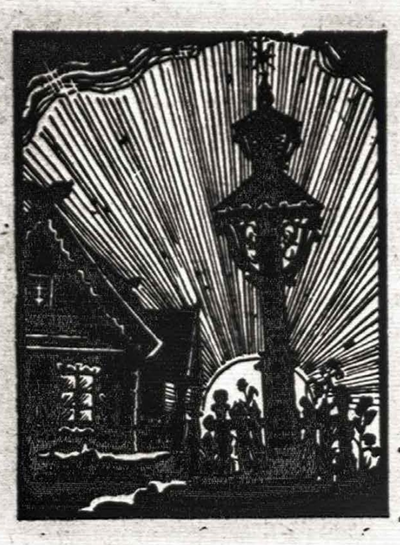

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRASTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Nr. 31-32 (551-552) TORONTO, Ontario 1960 m. rugpiūčio (August) mėn. 4 d. Kaina 10¢

Mes ryšių su kraštu reikalaujam

Pereitame "TŽ" numery mes jau palietėme painų dabar plačiai diskutuojamą ryšių su kraštu klausimą, prieidami išvados, kad visa išeivija tų ryšių trokšte trokšta, tačiau jų palaikyti negali, nes okupantas yra užvertęs visus kelius ir praveria juos tik tiems, kurie sutinka pasidaryti bolševikinės propagandos žaisliukais. Ir tai ne dėl mūsų betkokio nusistatymo, bet kad jau tokia yra sovietinės sistemos praktika. Mūsų savitarpio ginčuose šitas momentas, atrodo, pražiūrimas, bent tinkamai neįvertintas ir iš to nepadarytos išvados.

Faktas, kad išeivis brolis negali susitikti su savo broliu ar sese krašte, kad tėvai negali susitikti su savo vaikais, vyrai su žmonomis ir t.t. ir t.t., toks paneigimas elementarinių žmoniškų teisių, neryškinamas net mūsų propagandoje svetimiesiems. O tai jiems būtų taip suprantama, taip ryškiai pavaizduotų sąlygas, kuriose žmonės gyvena ir kokia yra ta sovietinė sistema. Mes vis dar tebeoperuojame trėmimų, kalinimų, žudymų ir kitų žiaurumų pavyzdžiais, kurie daugumai jau girdėti, o masėms atrodo net gal neįtikimi. Eiliniam žmogui atrodo, kad taip jau tikrai negali būti, kad tai kažkokia jau perdaug išpūsta propaganda. Jam daug daugiau sako tokie faktai, kad tėvams norint atsikviesti savo vaikus ar vaikams tėvus reikia pasiekti net paties Chruščiovo malonės. Kur gi tai girdėta pasaulyje! Kur gi yra kitas toks kraštas, iš kurio pas tėvus atvykęs sūnus ar dukra arba pas vaikus atvykęs senas tėvas ar motina sudarytų sensaciją? Kas žino pasauly kitą tokį kraštą, iš kurio negalėtų pas vyrą atvykti žmona ar vyras pas žmoną? Argi tai nėra byla tinkama kelti Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijoje?

Mes žinome, kad vaisių iš to nebūtų, nes Sovietų Sąjunga dar nenusilenkė nei vienam jokio tarptautinio organo sprendimui ir juose dalyvauja tik tam, kad turėtų tribūną savo propagandiniams šūkiams skleisti. Nesvarbu, kad nepasiektume konkrečios naudos tai pačiai problemai išspręsti, bet svarbu, kad bent būtų pabadyta akys, o atgarsiai tų diskusijų per pasaulinę spaudą pasiektų masių galvas ir širdis. Šito mes nekeliame, neieškome kelių tam iškelti, o tuo pačiu nepanaudojame vieno labai aštraus savo rankose turimo ginklo.

Nepaslaptis, kad šitokiam siūlymui kaikas daro priekaištą, jog, esą, tuo būdu pripažintume okupantą krašto šeimininku, pripažintume jam teisę disponuoti Lietuvos žmonių likimu. Lyg jis jų likimu dabar nedisponuotų. Šitaip galvojant, juk tektų tylėti ir dėl trėmimų bei žudymų. Jei žmoniškumo bei žmogaus šventųjų teisių pagrindu galime šaukti prieš kruvinąjį terorą, tai kodėl tuo pačiu pagrindu negalime ginti taip pat šventų šeimos ir žmogiškos laisvės principų? Jei iš piktadarių pagrobusių vaiką reikalaujama jį grąžinti ar net deramasi su jais dėl išpirkimo, tai argi tuo būdu prpažįstama jiems teisė tą vaiką laikyti ir išviso tokia praktika verstis? Derybos su smurtininku toli gražu nesuponuoja smurto pripažinimo ar padėties legalizavimo.

Ir ne vien šitokiais reikalais, kurie čia suminėti dėl jų ryškumo, tiktų kelti balsą, bet ir dėl visų plataus santykiavimo su tauta galimybių. Ir tose srityse okupanto nusistatymą lems ne mūsų balsas, bet jo paties įvertinimas padėties krašte. Mes galime šaukti kažinkaip, galime jam siūlyti įvairiausius projektus, tai nieko nepadės. Jis kraštą laikys uždarytą, nieko neleis į ten ir iš ten, kol jam atrodys, kad tai dar pavojinga. Daug kas iš mūsų svajoja ir kalba apie vad. kultūrinį bendradarbiavimą, apie pasikeitimą kultūrinėmis vertybėmis. Sovietiniu požiūriu tas bendravimas jau vyksta. Į čia siunčiami visokie leidiniai, čia išleidžiamos lietuviškos knygos ten platinamos ... bet tik raudonųjų. Ten juk spausdinamos čionykščių autorių knygos ... bet tik tokių kaip Mizara, Kaškiaučius (dabar ten ir apsigyvenęs, kai JAV neteko teisės verstis gydytojo praktika), Margeris ir pan. Ir kai jie ten nuspręs, kad jau atėjo metas eksportuoti į čia kokius meninius kolektyvus, sponsorius jie pasirinks iš tų pačių "Laisvės", "Vilnies" bei "Liaudies Balso" sferų. Tuo tarpu jie dar nepasiruošę ir tebevykdo dusinimo politiką. Argi ne tikslu būtų ir tuos dalykus iškelti, kaip anomalijas, vietoje laukus, kol jie pradės tai vykdyti. O be to, ar jau žinome, ką mes pasakysime tada, kai tai įvyks? Gal tik nueisime nusipirkti įėjimo bilietą, o paskiau recenzijose parašysime, kad lietuviškas folkloras susovietintas ...

Lietuvių grupė Liežo mieste, Belgijoje, po pamaldų.

LAISVĖ AFRIKAI, O EUROPAI?...

Norvegijos sostinėje Oslo įvyko Š. Atlanto S-gos kraštų atstovų suvažiavimas, kuriame be oficialių pareigūnų dalyvavo visa eilė politikų, parlamentarų, mokslininkų, rašytojų. Nebuvo aplenkti ne pavergtųjų kraštų atstovai, kurie galėjo dalyvauti ir pilnaties ir komisijų posėdžiuose. Jie buvo laikomi stebėtojais su teise balsuoti. Tokių stebėtojų tarpe buvo vengras P. Auer iš Paryžiaus, rumunas G. Constantinesco ir lenkas A. Dargas iš Londono. Jie dalyvavo taipgi oficialiuose Norvegijos vyriausybės priėmimuose ir Oslo miesto tarybos surengtuose pietuose.

Suvažiavimas svarstė: 1. ideologinę kovą su komunizmu, 2. vakariečių vienybę ir sėkmingesnės ofenzyvos metodus prieš komunizmą, 3. sritis, kuriose galima susitarti su sovietais, 4. atsilikusių kraštų būklę.

Priimtos rezoliucijos, raginančios Atlanto S-gos kraštų vyriausybes daryti visa, kad būtų apsaugota laisvė demokratiniuose kraštuose ir išplėsta už geležinės uždangos. Pavergtus kraštus liečiančioj rezoliucijoj sakoma: "Nekomunistinėje pasaulio daly tautų apsisprendimo teisė kaskart plačiau pripažįstama ir vykdoma. Komunistiniame bloke imperializmas ir priespauda nesudaro atramos, į kurią galėtų atsišlieti valdovų jėga. Jie reikalauja oficialios taikos su Vakarais tokioje padėtyje ir bando pradėti derybas, kurios dar labiau išplėstų jų viešpatavimą. Šiuo požiūriu vakariečių kraštų vyriausybės turi būti nepajudinamos ... Vakarai turi kietai ginti Vidurio ir Rytų Europos pavergtųjų tautų teisę laisvai spręsti savo ateitį".

Suvažiavime dalyvavo buv. Italijos min. I. M. Lombardo, kuris ji atidarė, Atlanto S-gos gen. sekret. H. P. Spaak, Norvegijos užsienio r. min. ir kt.

VII KANADOS LIETUVIŲ DIENA
Toronte rugsėjo 3-4-5 dienomis

Toronto miestas leista nuoširdžiai pakviesti visus lietuvius iš visų Kanados ir JAV lietuviškųjų kolonijų į šią didžiąją Kanados lietuvių šventę —

VII Kanados Lietuvių Dieną.

Mes jus užtikriname, kad ši šventė ir jos programa bus labai įvairi ir kiek skirtinga savo charakteriu nuo kitų buvusių Lietuvių dienų.

Čia įvyks: II Kanados ir JAV tautinių šokių šventė, dainuos jungtinis Kanados lietuvių kolonijų choras, bus pavieniai pasirodymai, garsių dailininkų meno paroda, sporto numeriai!

Bus paminėta 550 metų Žalgirio mūšio sukaktis ir Lietuvos okupacijos dvidešimtmetis.

Pagrindiniu kalbėtoju bus dabartinės Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarėjas dr. Stasys Bačkis, atstovavęs Lietuvą Paryžiuje.

Šia proga išleidžiamas vertingas leidinys — Metraštis.

Rugsėjo 3 d. vakare — šeštadienį — Scarboro Arenoj, kuri talpina apie 4000 žmonių, įvyks visų malonus susitikimas —

Grandiozinis šokių vakaras!

Iki malonaus ir nuoširdaus susitikimo!

P.S. Sekite spaudoj ir per radiją smulkesnes informacijas bei skelbimus.

KLB Toronto apyl. valdyba — VII Kan. L. Dienos Rengėjai.

KREMLIAUS ATSTOVAS LIETUVOS OKUPACIJOS MINĖJIME

Dvidešimtmečio okupacijos minėjimui kompartija ruošėsi jau iš seno, stengdamasi sutelkti visas Lietuvos pajėgas, kad parodytų komunizmo atneštą "laimę". Kadangi Lietuvos gyventojai nekalba apie laimę, tai visai spaudai ir radijui buvo įsakyta šaukti apie ją kuogarsiausiai. Užtat laikraščiuose mirgėte mirgėjo didelės antraštės apie "laimę", kuria ir upės plaukia ...

Iškilmėsna liepos 21 d. iš Maskvos į Vilnių atskrido N. Chruščiovo patikėtinis M. Suslovas, kompartijos c. komiteto prezidiumo narys ir c. komiteto sekretorius. Taigi, vienas artimiausių bei įtakingiausių Kremliaus pareigūnų, sakoma, net Chrušičovo varžovas. Aerodrome jį pasitiko augštieji Lietuvos kompartijos bei valdžios pareigūnai: Sniečkus, Paleckis, Šumauskas, Niunka, Bieliauskas, Kairys, Maniušis, Šarkovas, Zimanas, Česnavičius, Mesčeriakovas ir kt. Dar tą pačią dieną Suslovas, lydimas visos eilės vietinių pareigūnų, lankėsi Antakalnio kapinėse, kur su A. Sniečkum uždėjo vainiką "tarybinės Lietuvos Tėvynės gynėjams" pagerbti nuo Sov. Sąjungos kompartijos centro komiteto, ministerių tarybos ir augščiausios tarybos. Lietuvos kompartijos c. komiteto, ministerių tarybos ir augšč. tarybos vardu vainiką uždėjo: Niunka, Paleckis, Šarkovas, Šumauskas. Pažvelgus į kapinėse pagerbtų "didvyrių" pavardes, pateiktas "Tiesoje", darosi aišku, kodėl jie gerbiami. Tai: L. Jerofiejevski iš Permės, I. Uriadovas iš Saratovo, I. Akajomovas iš Saratovo, F. Kozlovskis iš Černigovo, M. Voropajevas iš Rostovo, P. Korkiško iš Kijevo ir daug kitų panašiom pavardėm. Jie "išvadavę" lietuvių tautą, "iškovoję laimę", kurios tikrasis vardas — imperialistinė okupacija.

Liepos 2 d. Vilniaus Filharmonijos salėje įvyko oficialus okupacijos 20-čio minėjimas — Augščiausios Tarybos sesija, kurioje M. Suslovas pasakė atitinkamą kalbą. Pranešimą apie 20-čio darbus padarė A. Sniečkus, o "premjeras" Šumauskas padėkojo "visos lietuvių tautos vardu" visiems kalbėjusiems bei Kremliui.

Dalyviai iš svetur

Oficialiame okupacijos minėjimo posėdyje dalyvavo 14 kitų sovietinių respublikų atstovai ir keli užsienio lietuviai ekskursantai

(Nukelta į 8 psl.)

KAS NAUJO KANADOJE?

Naujųjų ateivių diena Cap de la Madeleine, Que., šventovėje praėjo iškilmingai. Spaudos biuro žiniomis, dalyvavo: kroatai, slovėnai, libaniečiai, italai, ukrainiečiai, lenkai, brazilai, katalikai žydai, kiniečiai ir kt. tautybės, kurų buvę apie 30. Pamaldas laikė ir pamokslą sakė angliškai, prancūziškai ir itališkai J.E. vysk. Marrocco.

•

Premjerų konferencija įvyko Otavoje liepos 27 d. Joje buvo nutarta nebesikreipti į britų parlamentą konstitucijos keitimo atvejais ir sutarti nepriklausomą procedūrą, kuriai paruošti pavesta teisingumo min. Fulton draugе su provincijų prokurorais, kurie susirinks posėdžio šį rudenį. Dėl mokesčių paskirstymo nutarta tęsti premjerų konferenciją šį rudenį. Visų provincijų premjerai pageidavo daugiau mokestinių pajamų provincijoms, o feder. vyriausybės premjeras pareiškė, kad tai vargiai įmanoma, nors pažadėjo pageidavimus studijuoti.

•

Social Credit partija buvo sušaukusi Otavoje visuotinį atstovų suvažiavimą, kuriame dalyvavo apie 100 atstovų. 1958 m. feder. rinkimuose ji neteko visų 19 atstovų. Daugiausia paramos ji randa B. Kolumbijoj ir Albertoj. 1962 m. partija tikisi atsigriebti ir rengia naują programą. Suvažiavime daugiausia buvo svarstomi tarptautinių finansų ir krašto dividendo paskirstymo klausimai. Dabartinis partijos vadas S. Low, gimnazijos mokytojas, rengiasi atsistatydinti. Jo vieton bus numatytas kitas vėliau.

•

Irenos Rebrin apeliacija dėl deportacijos B. Kolumbijos apeliacijos teismo buvo atmesta. Ji yra atvykusi iš Brazilijos su laikine viza ir dėsto rusų k. B. Kolumbijos universitete. Ją įsakyta deportuoti kaip pavojingą krašto saugumui. Jos advokatas Downdy apeliuos į augščiausią Kanados teismą Otavoje, tikėdamasis, kad parlamento svarstomoji teisių charta įgalins laimėti bylą.

•

Papildomieji rinkimai į feder. parlamentą paskelbti Niagara Falls ir Peterborough Ontario prov. Pirmąją apylinkę atstovavo William Houck, liberalas, antrąją Gordon K. Fraser, konservatorius. Rinkimai įvyks 6 mėn. laikotarpyje.

•

Stipendijas studijuoti Britanijoj gavo 18 kanadiečių iš Britų Bendruomenės stipendijų komisijos, įsteigtos 1958 m. prekybinėj britų kraštų konferencijoj. Ta pati komisija paskyrė 11 stipendijų britų studentams Kanados universitetuose.

•

Premjeras J. Lesage, perėmęs Quebeco prov. valdžią, pareiškė neturįs nieko prieš grąžinimą lenkų istorinių brangenybių dabartinei Lenkijos vyriausybei. Buvęs premjeras M. Duplessis nesutiko to padaryti. Po jo mirties buvo pradėtos derybos su Lenkijos atstovais ir ikišiol dar nėra baigtos.

•

Autovežimių draudos b-vės būdamos nariais savo sudarytų tarybų, nustato apdraudos kainas monopoliniu būdu ir išvengia konkurencijos, kuri paprastai verčia kiek galima mažinti kainas. Šį reikalą tyrė speciali parlamento komisija ir savo tyrimo duomenis pateikė parlamentui. JiJs nuomone, vienoj plačioj srity apdraudos b-vės padarančios $300 mil. apyvartą ir sutartinai nustatančios apdraudos minimum kainas. Tos b-vės sudarančios tris tarybas: Canadian Underwriters' Associatoin, Western Canada Insurance tish Columbia Underwriters' Association. Jų kainos turinčios įtakos ir nepriklausomom bendrovėm. Bendra apdraudos įmokų suma 1950 m. buvo $103.800.000, o 1958 m. 306.700.000. Parlamento komisija nesiūlo jokio naujo įstatymo, tik pataria apdraudos bendrovėms keisti savo praktiką. Teisingumo min. Fulton pareiškė, esą numatoma peržiūrėti antimonopolių įstatymą.

Stockholmas. — Dešimčiai lenkų, kurie liepos 18 d. iš turistinio laivo "Estonia" iššoko ir pasiekė Švedijos krantus, suteikta politinės globos teisė.

Varšuva. — Finansų min. T. Dietrich, gydęsis Švedijoj, mirė vėžiu. Jis buvo 55 m. amžiaus, lenkų kompartijos c. komiteto narys.

Savaitės įvykiai

Kongo respublika tebėra tarptautinės politikos rūpesčių centre, kurin sueina daugelio valstybių interesai. Kaip ir kitose pasaulio srityse, čia kryžiuojasi Rytų - Vakarų frontai. Premjero Lumumba vyriausybė naudojasi tokia būkle, ir pagalbos pažadų netrūksta. Vakariečiai labai dosniai sutinka duoti Kongui visą reikalingą pagalbą, kad nebūtų pagundos kreiptis į sovietus. Premjeras Lumumba aplankė JAV, JT, Kanadą ir visur gavo pagalbos užtikirinimą. Sovietai seka jo žingsnius ir siūlo savo pagalbą. Būdamas Otavoje Lumumba turėjo pasimatymą su sovietų ambasadoriu Arutunian, kuris dalyvavo ir jo sutikime ir išleidime. Lumumba vėliau paneigė turėjęs pasimatymą su Arutunian, bet jis paneigė ir daugelį kitų faktų, kurie visdėlto nesiduoda paneigiami ...

JT gen. sekret. Hammarskjold, kalbėjęsis su Lumumba Niujorke, išskrido Kongo sostinėn Leopoldvilėn. Buvo sustojęs Briuselyje 6 valandom ir tarėsi su Belgijos vyriausybe, kuri yra nusistačiusi dar laikyti savo karinius dalinius Konge, nors atitraukė juos iš Leopoldvilės į bazes. Dalį jų pažadėjo grąžinti Belgijon. Kongo vyriausybė spaudžia JT greičiau iškraustyti belgus. Pasak premjero, tvarka grįš Konge per 5 min. po belgų pasitraukimo, o vicepremjeras beviešinčiam JT gen. sekretoriui pareiškė, esą JT apvylusios, nes nepasiuntusios savo dalinių Katangos prov., pasiskelbusion nepriklausoma. Hammarskjold rekomendavo Kongo politikams laikytis santūriau. Tuo tarpu Katangos premjeras pasiuntė delegaciją Niujorkan jieškoti politinės paramos JT ir kartu pareiškė neįsileisiąs JT kariuomenės. Jo opozicija betgi pasisakė prieš nepriklausomybę ir pagrasino sudaryti kitą vyriausybę. Ikišiol nei Belgija, nei kitos valstybės Katangos nepriklausomybės nepripažino, o JT gen. sekretoriaus pareiškimu, Katanga esanti Kongo dalis ir priklausanti JT kompetencijai. Sovietai vėl grasina įsikišti, jei belgai nepasitrauks.

SOVIETAM NEPASISEKĖ

JT Saugumo Taryboje buvo svarstomas sovietų skundas dėl nušauto JAV lėktuvo RB-47. Sovietai buvo pateikę rezoliuciją reikalaujančią pasmerkti JAV už šnipinėjimą Sov. Sąjungos teritorijoj. JAV ambasad. C. Lodge sumaniai gynė bylą, panaudodamas žemėlapius ir įtikinamai įrodinėjo, kad lėktuvą pašovę sovietai virš tarpt. vandenų. Pagaliau jis pasiūlė perduoti bylą ištirti neutraliai tarpt. komisijai, bet sovietai pareiškė veto. Jie taipgi vetavo Italijos atstovo pasiūlymą pasiųsti R. Kryžiaus komisiją apklausti sovietų kalinamus lakūnus. Nieko negelbėjo nei lakūnų žmonų buvimas JT posėdžių salėje, nei C. Lodge kreipimasis į sovietų delegaciją. Pastarasis pavadino sovietų valdžią kruvina, o rusų žmones — mielais. Jo gynybai taipgi pasitarnavo Pabaltijo kraštai, kurių pavergimą jis priminė. ST atmetus sovietų rezoliuciją, pasiliko įspūdis, kad sovietai išėjo pralaimėtojais. Jų delegacijos vadovas A. Sobolev neišlaikė ilgų diskusijų ir pasitraukė, esą dėl širdies, ir jo vietą užėmė vicem. V. Kuznecov.

IL. MOTORINO — PREMJERAS

Italijos krizė pagaliau nugalėta ir sudaryta vyriausybė, vadovaujama prof. Amintore Fanfani. Pastarasis yra labai gyvo temperamento, energingas, ir todėl žmonių pramintas il motorino — motorėlis. Jis jau du kartu buvo premjeru. Šį kartą, tikimasi, jis pastoviau valdys kraštą, nes susilaukė paramos iš liberalų, respublikonų ir socialdemokratų partijų, kurios, pamačiusios komunistų ir kairiųjų Nenni socialistų sukeltas riaušes prieš fašistus, sutiko remti krikšč. demokratų vyriausybę. Pats Fanfani priklauso kairiajam kr. demokratų sparnui ir yra intensyvesnės socialinės pažangos šalininkas. Vidurio partijų, remiančių vyriausybę, susitarime įrašyta, kad vienai kuriai pasitraukus iš koalicijos, atsistatydina visa vyriausybė. Kaikurių laikraščių nuomone, tai reiškia būsimos mirties dekretą.

IRANAS IŠGNYJE

Irano vyriausybės pareigūnui pareiškus, kad nutarta pripažinti Izraelio valstybę, kilo aštri arabų reakcija. JAR prez. Naseris viešoje kalboje puolė Irano valdovą Pahlevi kaip arabų kraštų priešą ir paskelbė nutraukiąs diplomatinius santykius. Jam pritarė mahometonų vadovas, esą Irano laikysena priešinga Koranui. Arabų Lyga paskelbė ūkinį boikotą, ligšiol taikytą tik Izraeliui. Irano užsienio r. min. pareiškė, kad Irano vyriausybė pripažįstanti Izraelį de facto jau 10 metų ir nesą pagrindo karščiuotis, o Nasserį pavadino "kruvinu faraonu".

NIXON - KENNEDY DVIKOVA

Pirmą kartą istorijoj abu kandidatai į JAV prezidentus sutiko leistis į diskusijas televizijoj 4 kartus po valandą. Manoma, nuo publikai padaryto įspūdžio daug priklausys išrinkimas. Abiejų partijų — respublikonų ir demokratų — programos labai panašios. Komunizmo atžvilgiu žymiai griežčiau pasisako Nixon. Kennedy taipgi žada kovą komunizmui, bet skirtinga taktika — ne kariniais ginklais, o techniniais ir ūkiniais, esą su sovietais reikia kalbėti švelniai, bet turėti ilgą lazdą. Pavergtųjų atžvilgiu taipgi aiškiau pasisako respublikonai. Pvz. Nixon tarė: "Chruščiovo anūkai gyvens laisvėje". Jų politikos antisovietiškumą liudija ir C. Lodge parinkimas kandidatu į viceprezidentus.

P. KOREJOJ LAIMĖJO KATALIKAS

Nuvertus studentams S. Rhee valdžią ir pertvarkius krašto konstituciją, įvyko naujo parlamento rinkimai, kuriuose apie du trečdaliu atstovų gavo demokratų partija, buvusi liberalų valdžios opozicijoj. Demokratų vadas yra dr. J. Čang, buvęs S. Rhee laikais viceprezidentu. Dabar jam galbūt teks premjero pareigos. Opozicija prieš rinkimus buvo paleidusi gandus, esą Čang, kaip katalikas, būsiąs priklausomas nuo popiežiaus bei klausysiąs jo instrukcijų, bet tai neturėjo žymesnės įtakos rinkimuose. Jo varžovas yra tos pačios partijos politikas — Yoon Bo Sun, atstovaująs senąją gvardiją.

Lietuviai Eucharistiniame Kongrese

Liepos 31 d., sekmadienį, Miunchene prasidėjo 37-tas tarptautinis Eucharistinis Kongresas, į kurį yra nukreiptos visų pasaulio katalikų akys. Atidarymo iškilmėse Odeonplatz aikštėje dalyvavo 60.000 žmonių. Atidaromojoj kalboj Miuncheno arkivyskupas kardiolas J. Wendel kvietė visus tikinčiuosius melstis ir veikti, kad būtų įveikti dabartiniai stabai — materializmas ir ateizmas. Žmonija gyvenanti pavojingą metą ir galinti susilaukti sunaikinimo. Esą tai įvyktų, jei Dievas paliktų ją vieną. Po pietų Marienplatz aikštėje įvyko popiežiaus legato kardinolo Testa sutikimas. Buvo perskaitytas specialus popiežiaus raštas kongreso dalyviams irgi liečiąs materializmo pavojų. Kongresas truks iki rugp. 7 d.

Iš Kanados kongrese dalyvauja 4 arkivyskupai bei vyskupai, jų tarpe vysk. Fr. Marroco iš Toronto, ir apie 300 maldininkų.

Lietuviai šiame pasaulio susitikime — statio orbis — yra gana stipriai atstovaujami. Dalyvauja vysk. V. Brizgys, prel. L. Tulaba, prel. L. Mendelis, T. Bernatonis, OMCap., kun. dr. J. Vaišnora, MIC, kun. dr. Vikt. Gidžiūnas, OFM, kun. dr. Pr. Brazys, MIC, kun. dr. S. Petraitis, salezietis, kun. A. Kontautas, kun. V. Bagdanavičius, MIC, prof. A. Maceina, "Darnos" choras, sol. Uknevičiūtė ir kt. Organizacinį lietuvių grupės komitetą sudaro: vysk. V. Brizgys, pirm., prel. L. Tulaba, I vicep., T. Alf. Bernatonis, II vicep., kun. J. Aviža, sekr., kun. J. Tautkevičius, ižd., Liet. maldininkų yra atvykusių iš Europos ir Amerikos. Gana gausios grupės atvyko iš Čikagos ir Bostono. Tie keli šimtai tautiečių atstovauja visą lietuvių tautą. Sovietai lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų dalyvavimą pastebėjo ir per Maskvos radiją piktai atsiliepė apie kongresą. Iš sovietinių kraštų ir Kūbos nebuvo leista vykti į šį kongresą.

Lietuvių grupei, kaip ir kitoms tautybėms, buvo atspausta kongreso programa jų gimtąja kalba.

"Tėviškės Žiburiai"

sekančią savaitę atostogauja. Poatostoginis numeris išeis rugpiūčio 16 d. Rankraščius, pranešimus bei skelbimus tam nr. prašome siųsti iki rugpiūčio 11 d., o vietines kronikos žinias — iki rugpiūčio 15 dienos.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir [illegible] Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
[illegible] komi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimus turiniį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• **Katalikų žurnalistų** tarptautinis kongresas įvyko Ispanijoj, Santander mieste. Jame dalyvavo atstovai iš daugelio pasaulio kraštų ir nagrinėjo šią pagrindinę temą: "Katalikiškoji spauda — tautų jungtis". Ta proga kongresui buvo atsiųstas popiežiaus Jono XXIII vardu raštas, pasirašytas sekretoriaus kardinolo Tardini. Jame pabrėžiama, kad katalikо žurnalisto uždavinys šiuo metu — ieškoti to, kas jungia tautas. Be to, jo rūpestis — ginti visus pažemintuosius, skriaudžiamuosius ir persekiojamuosius. Primindamas Pijaus XII encikliką "Fidei donum", skatinančią plėsti bei tobulinti katalikišką spaudą, popiežius Jonas XXIII pabrėžia reikalą techniškai gerinti savąją spaudą ir teikti pagalbą silpnesniems pasauliniu mastu. Baigdamas, Jonas XXIII sako, kad katalikas žurnalistas turi skleisti tiesą; visi ginčai bei nesusipratimai esą kyla daugiausia dėl tiesos nepažinimo.

• **Socialinė katalikų savaitė** įvyko Prancūzijoje Grenoblio mieste ir tai 47-oji iš eilės. Šiemet joje buvo studijuojamas klausimas: "Valstybinimas ir žmogus". Pagrindinė problemos mintis buvo išreikšta popiežiaus Jono XXIII laiške Socialinės Savaitės pirm. A. Barrere. Suvalstybinimas po II D. karo esą padidėjęs ir grasinąs apimti vis naujas gyvenimo sritis. Jo geroji pusė esanti ta, kad tuo būdu stiprinamas yra žmonių solidarumas, bendradarbiavimas, lengviau patenkinami socialiniai reikalavimai namų statyboje, sveikatos apdraudoj, švietime ir t.t. Kartu betgi kylas ir pavojus suvalstybinti ir patį žmogų, įpinti jį į biurokratizmo taisykles, suvaržyti ir tuo būdu jį "nužmogintį" — atimti minties bei veiklos inicjatyvą. Valstybės uždavinys, pasak Pijaus XI, esąs padėti bendruomenės nariams, o ne juos sunaikinti bei pajungti. Asmens ir šeimos teisingai laisvei išsaugoti esą svarbus vaidmuo tenka "tarpiniams junginiams", t.y. laisviems sambūriams.

• **Katalikai pasauliečiai** yra Eklezijos nariai, kaip ir kunigai — pareiškė P. Afrikos katalikų akcijos vadovas kun. P. Collins. Esą Eklezija bus verta tiek, kiek verti pasauliečiai. Pastarieji esą turi skleisti Kristų šeimoje, darbovietėje, visuomenėje. P. Afrikoj, kaip ir visuose kraštuose, pasauliečių atsakomybė turi būti daugiau iškelta. Tam reikalui P. Afrikoj yra organizuojami specialūs kursai, o visai veiklai derinti įsteigtas centr. komitetas, vadovaujamas vysk. O. McCann.

• **Tikinčiųjų persekiotojai** turėtų būti nerduoti Jungt. Tautoms — rašo Salzburgo vysk. A. Rohrbach laikraštų "Volksbote", išeinančiame Insbrucko mieste, Austrijoje. Esą Afrikos įvykiai greit iškeliami JT, o krikščionių persekiojimai, išžudę šimtus tūkstančius žmonių, nesusilaukę svarstymo JT, nes nė vienas narys neišdriso to iškelti viešumon.

• **Tikėjimo skleidimas** yra pagrindinis krikščionybės uždavinys — pareiškė Prancūzijos vyskupai. Dabartinė Eklezija turinti būti misijinė ir nešti tikėjimą į visus gyventojų sluoksnius. Tam esąs reikalingas atitinkamas kunigų paruošimas. Vėlyvieji pašaukimai tam esą ypač vertingi. Seminarijų profesoriai turi palaikyti ryšį su provinciju kunigais ir drauge apsvarstyti darbo būdus. Kunigams tarp 5-10 kunigystės metų esą turėtų būti ruošiami pagilinimo kursai, trunką vienerius metus.

• **Katalikų universitetas** Konge, Leopoldville mieste, buvo įsteigtas 1954 m. Jis buvo pavadintas Lovanium vardu, nes tai Liuveno un-to atžala. Jame veikia visi fakultetai, neišskiriant nė teologijos fakulteto, kuris yra vienintelis visoj Afrikoj. Gamtos mokslų fakultetas turi atominį reaktorių, vienintelį visoj Afrikoj. Medicinos fakultetas turi klinikas 360 ligonių. Universiteto rajonas apima 4 klm. ir jo centre stovi dievnamis. Profesoriams yra skirta 80 specialių namų. Studentų 1958 m. buvo — 248 afrikiečiai ir 117 europiečių, 94 profesoriai. Kilusios riaušės ryšium su Kongo nepriklausomybės paskelbimu gerokai sukliudė un-to veiklą.

• **Sovietų anketa** apie gyventojų tikėjimą buvo paskelbta kompartijos laikraštyje "Komunist". Ją pravedė etnografijos institutas, veikiąs prie mokslų akademijos. Jo nariai aplankė kolchozininkus ir sovchozininkus šiuose rajonuose: Kalinino, Kostromos, Gorkio ir Jaroslavo. Tik viename rajone rasta vietovė, kur namuose nėra ikonų, vaikai nekrikštijami, nesilaikoma švenčių. Šiaip jau visur buvo rasta ikonos ir kiti tikėjimo ženklai, nors tų žmonių tikėjimas esąs neaiškus. Ištikimiausiai esą laikosi tikėjimo asmenys 60 metų ir senesni, kadaise mokęsi katekizmo. 40-55 m. karta esanti mažiau ištikima, iš jos esama bedievių kovotojų, nors privačiame gyvenime ir jie, ypač moterys, laikąsi tikybos ir dargi reikalaują iš savo vaikų. 20-35 m. jaunimas esąs ateistinis, bet tikybą laikąs nepavojingu jausmu, ir kompartijos laikraštis reikalauja, kad tas jaunimas kovotų prieš betkokį tikybos pasireiškimą.

• **Drąsų laišką** paskelbė sovietų buvusi mokytoja Siajeva žurnale "Učitelskaja Gazeta". Jame ji pasisako prieš bedieviškąjį auklėjimą Sov. Sąjungoj ir sako: "Studijavau indiečių filosofiją ir Evangeliją ir pagaliau priėjau išvadą, kad tiktai religija - tikėjimas į Kristų teikia prasmę žmogaus gyvenimui, šilimą ir skaidruma sielai. Mokslas turi nusilenkti religijai. Jeigu jis nėra susijęs su religija, neišvengiamai siekia ją sugriauti . . . Mūsų vaikai auklėjami be religijos, t.y. be moralės. O juk žinoma, kad be tikėjimo į Dievą neįmanoma tinkamai išauklėti vaiku".

• **Č. Sipovičius,** marijonas, paskirtas tituliniu Mariamme vyskupu ir konsekruotas Miunchene per Eucharistinį Kongresą. Jis yra kiles iš Breslaujos apskrities gudų tėvų. Mokėsi Vilniaus universitete ir Romos Rytų Institute. Marijonų vienuolijon yra įstojęs Vilniuje 1933 m. Su lietuviais visą laiką palaiko bičiuliškus santykius. Gyvendamas Londone artimai bendradarbiavo su tenykščiais lietuviais marijonais. Jis yra vienintelis gudų katalikų vyskupas užsieniuose. Buvęs Minsko vysk. B. Sloskans yra latvis ir gyvena Belgijoje.

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

DABARTINĖ LIETUVA

(Tęsinys iš pr. nr.)

Vakaruose gyvenanti lietuvė, to nė nežinodama, išreiškė "antrojo jaunimo" mintis: nedirbti, pasilikti nuošalyje ir naudotis kitų darbo vaisiais. Kaikas Lietuvoje ir užsienyje bando aiškinti, kad, girdi, tai ne tinginystė, ne užsispyrėliškas kvailumas, bet protestas prieš Lietuvoje esančią santvarką, protestas prieš "rusišką tvarką". Ką pabauginsi šiuo tikrai kvailu protestu? — Nieko! O savo tautą nūsusinsi. Lietuviai kaip niekada šiandien reikalingi vieningumo, pažangios lietuviškos minties, nuoširdžių patarėjų visais gyvenimo klausimais. Kas kitas, jei ne inteligentai lietuviai — gydytojas, inžinierius, mokytojas, kunigas pašauktas šiam darbui? Jau čia buvo minėta, jog priešakiniai tautos kultūros ir civilizacijos nešėjai yra inteligentai. Jų pagalba kaime ar mieste, užkampyje ar visiems matomoje vietoje, be galo reikalinga. Gydytojas, inžinierius, mokytojas neš lietuvišką dvasią, padės žmonėms tapti sąmoningais, turtins savo gimtojo krašto pasiekimus visose srityse. Kultūringa, susipratusi tauta neįveikiama. Tuo galima įsitikinti pasekus visos žmonijos istoriją. Štai kodėl "auksinio jaunimo" kratymasis darbo yra savo esme nusikaltimas prieš lietuvių tautą.

Tas, kuris nedirba savo tautos labui, matomai siekia, kad ji liktų tamsi, nesusipratusi, nesusibūrusi.

Tos vietos, kurios liks neužimtos lietuvių, bus užimtos svetimų. Šį be galo svarbų klausimą Lietuvos inteligentai suprato ir jų siekiuose, nereikia įžiūrėti tarnavimo svetimiesiems. Mūsų inteligentai jau yra padarę didelę politinę ir socialinę klaidą, po karo neidami dirbti į įstaigas, fabrikus, mokyklas, ligonines didžiuosiuose Lietuvos miestuose. To ir telaukė kiti — jie užiminėjo vietas, nors šitie svetimtaučiai, toli gražu, nebuvo patys geriausi.

Supratę, kad taip tuščiai ir pigiai prakišo kovą už Lietuvos inteligentijos branduolio išlaikymą tautos priešakyje, lietuviai inteligentai, jauni ir seni, stengiasi dirbti, būti priešakiniais. Ir tai davė teigiamų vaisių. Šiandien Lietuvoje labai daug žmonių, kurie užima vadovaujančias vietas, nebūdami jokiais komunistais. Jie buvo ir pasiliko lietuviais. Mūsų žmonės apie tai sako: Gerai!

Didelė klaida Lietuvos inteligentų gyvenime yra kaikurių dviveidiškumas. Šitas bruožas, tačiau, palaipsniui nyksta, nors jo pėdsakų dar yra ir ypač jaunimui daro žalingą įtakv. Šitokį dviveidiškumą, dvilypę sąžinę, yra nuostabiai aprašęs savo veikale didysis prancūzas Stendalis. Gal būt ir mes kada nors susilauksime stipraus lietuviško kūrinio apie žmogų ir jo vidinį pasaulį, bet šiandien čia pasitenkinsime paprastais gyvenimo faktais.

Komjaunimas

1948 - 1952 metų laikotarpyje stojant į mokyklas, pradedant dirbti, daug pirmenybių buvo teikiama komunistinio jaunimo sąjungos nariams. Kas buvo gabus, ryžtingas, tam nereikėjo jokių "sąjungų". Tokie jaunuoliai puikiai išlaikydavo egzaminus, puikiai susidorodavo su darbu. Bet visiems žinoma, kad kiekvienoje tautoje yra ir negabių žmonių. Kągi daryti? — svarstė negabių vaikų tėvai inteligentai, ką daryti — svarstė patys vaikai, svarstė ir gydytojas ir mokytojas, kurių idėjos ir įsitikinimai taip toli nuo komunizmo, kaip mėnulis nuo žemės, kurie laikė save šimtaprocentiniais lietuviais ir komunizmo priešais — staiga jie visi sako: "Nieko nebus, vaikeli, stok į komjaunimą, aš dar per pažįstamus padėsiu".

Ir taip 17-18 metų 'vaikelis" neša pareiškimą įstoti į komsomolą, o tėvas šnekina pažįstamus, net sumoka kaikam pinigų už sūnaus ar dukters priėmimą. Kam reikėjo šitaip elgtis, kam parduoti savo sąžinę ir įsitikinimus? O gyvenimo praktika parodė, kad daugelis tokių nebuvo reikalingi nei komunistams, nei lietuviams. Ir ar ne komiška, kai toks jaunuolis studentas prieš egzaminus eina į bažnyčią, klaupiasi ir karštai meldžiasi, kad Dievas padėtų jam išlaikyti marksizmo, darvinizmo ir komunistų partijos istorijos egzaminus? Juk jei Dievas jį girdi, tikrai nepadės mokslui, kuris nukreiptas prieš Jį patį.

Štai tokiu veidmainingumu kaikas įrašė juodą puslapį į Lietuvos istoriją. Tačiau šiandien ši nuodėmė išgyvendinama ir inteligentija tampa vieningesnė ir stipresnė, pasiryžusi kovoti už savo įsitikinimus ir tikslus.

Vakaruose kaikas klysta

Lietuvos inteligentai domisi lietuviškomis Vakarų radijo valandėlėmis, užsienio lietuvių spauda.

Paskutiniaisiais metais kaikam iš Lietuvos pavyko išvažiuoti į užsienį. Išvažiavusiųjų pasisakymus kartais tenka matyti spaudoje. Kartais tie pasisakymai būna netikę. Toks išeivis, norėdamas apie save sudaryti tremtinio aureolę, pripasakoja visokių dalykų. Pavyzdžiui, galima pastebėti tokių pareiškimų: Girdi, jei galėtų, tai visi lietuviai išvažiuotų iš Lietuvos. Kas gali žmogų įgalioti šitaip kalbėti visos tautos vardu, kas jam duoda teisę sutrypti kas švenčiausia — tėvynės meilę, prisirišimą prie krašto, kuriame gimei, kuriame gyveno tavo tėvai, kuriame tiek daug mūsų ašarų, kraujo, mūsų nusivylimų ir mūsų džiaugsmo pėdsakų! Netikėkite tokiais "pareiškėjais", tai dažnai nevykėliai, kurie į užsienį vyko ne politinio prieglobsčio ieškoti, o gal tik lengviau pagyventi, lengviau praturtėti. Lietuviai neišsižadės savo gimtosios žemės, kaip jos neišsižadėjo pasaulyje dar nė viena tauta. Lietuviai tiki, kad tie broliai, kurie šiandien dar priversti gyventi užsienyje, kada nors sugrįš į laisvą ir klestinčią Lietuvą. Kada tai bus — sunku pasakyti. Bet kada nors tikrai bus.

Tokios nuomonės apie gyvenimą ir įvykius yra visi inteligentai, su kuriais tenka susitikti, kalbėtis politikos ir gyvenimo klausimais.

Čia teko pasikalbėti apie Lietuvos inteligentiją, jos gyvenimą, įsitikinimus, siekimus. Buvo apie šį gyvenimą šviesių žodžių, buvo ir juodų. Reiktų perdaug nuostabios plunksnos, kad galėtume nupiešti žmogaus gyvenimą šių dienų Lietuvos įvykių rėmuose. Tai nelengva padaryti tuo labiau, kad skaitytojai Vakaruose jau seniai yra palikę Lietuvą ir kaiką gali sunkiai suprasti. Aišku savaime, kad kiekvienas žmogus geriausiai priima tai, ką jis pats yra pajutęs, išgyvenęs.

Nelengvas inteligento kelias ir nelengva jo dalis. Tačiau, kaip bebūtų, žmogus lieka žmogumi, dirba vienokiu ar kitokiu būdu savo tautai ir nori, kad jos dienos pasidarytų šviesesnės, gražesnės. Rašau Tau, skaitytojau, kaip žmogui, kuris perskaitys, pasvarstys, susimąstys, kuris pajus, kad Lietuvoje gyvenimas ir kova už šviesią ateitį nėra apmirę, kad tautos pastangos, kur lietuvis ir bebūtų — tėvynėje ar užsienyje — yra nukreiptos bendram tikslui — Lietuvai, jos vardui, garbei ir likimui. Rašydamas stengiausi papasakoti tiesą, perteikti tai, ką mačiau, pastebėjau, pergyvenau.

Apie kitų tautų inteligentus pakalbėsime kitą kartą.

PRAEITO KARO PRISIMINIMAI

VOKIEČIŲ AVIACIJOS KOVOS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Vertė P. BRA-KAS

Kur mūsų kovos daliniai? Įsijungiau į kitas bangas ir patyriau, kad dalis mūsų naikintuvų pajėgų po kovos leidosi į aerodromus, kad apsirūpintų šaudmenimis ir kuru ir vėliau užpultų bombonešius jiems grįžtant. Tačiau priešo pajėgos neatrodė, kad jos būtų turėjusios kokias nors kautynes. Nieko nuostabaus matant tokią masę bombonešių ir palydovų!

Kiti vokiečių naikintuvų daliniai grupavosi tarp Magdeburgo ir Berlyno. Rūpėjo stebėti, kaip jiems seksis. Praskrido pro šalį ir paskutinės bombonešių grupės. Man niežtėjo delnus. Ar taip pasyviai tik ir stebėsiu šį paradą? Nukrypau į kairę ir prisiartinau. Greitai pastebėjau vieną atsilikusį B-17, kuris stengėsi prisijungti prie draugų.

— Hannes, — sušukau, — aš slenku arčiau, mes sučiupsime šitą!

Čia nebuvo nieko labai heroiško. Drąsai parodyti, mes būtume turėję įsibrauti į patį centrą ir numušti vadovaujantį lėktuvą. Žinoma, be jokios abejonės mes būtume buvę numušti. Su šiuo atsilikėliu mums reikėjo apsidirbti greitai, nes tada, kai jis prisijungs prie kitų, bus pervėlu.

Priskridau iki šimto jardų iš užpakalio. Bombonešis šaudė, mėtėsi į šonus, stengėsi kaip galėdamas manimi nusikrayti. Tuo momentu man niekas kitas pasaulyje nerūpėjo kaip tik šitas kovojantis dėl savo gyvybės amerikiečių bombonešis. Mano patrankėlės žaibavo ugnimi. Gabalai metalo plyšo ir krito šalin. Iš variklių veržėsi dūmai. Išmetė visą bombų krovinį. Vienas sparnuose esąs benzino tankas pradėjo degti. Įgula nešdinosi laukan.

Per radiją išgirdau Trautloft balsą:

— Dėmesio, Adolfai, mustangai! Mano ginklai neveikia, skrendu šalin.

Išsiblaiviau tiktai, kai keturi Mustangai paleido pirmuosius šūvius. Nebebuvo daugiau jokios abejonės apie B-17. Su juo jau buvo užbaigta, bet su manim dar ne. Aš stengiausi pabėgti. Mustangai šaudė kaip laukiniai. Smigdamas pilnu greičiu, bandžiau kaip nors išnešti kailį. Tačiau kulipkų pėdsakai jautėsi vis arčiau ir arčiau. Mano FW-190 jau norėjo subyrėti ir nedaug teliko vilties išlikti; tokiose gyvybės ir mirties sąlygose, taisyklės neberūpėjo, ir aš padariau vieną judesį, kuris Anglijos kovose jau du kart išgelbėjo mano gyvybę: visai paprastai tiesiai į prieš mane esančią mėlynę iššoviau iš visų ginklų. Tai turėjo įtakos mano pereskiotojams. Staiga jie pamatė ateinančius į juos dūmų pėdsakus, kuriuos mano šūviai paliko. Jie pamanė, kad sutiko vieną toki naikintuvą, kuris gali šaudyti į užpakalį, arba kad juos vejasi kiti vokiečių naikintuvai. Triukas pasisekė. Jie apsisuko kildami į viršų ir pranyko.

•••

Prisiartino invazijos dienos, o su jomis ir pačios žiauriausios vokiečiams aviacijos kovos. Jau senokai invazijai buvo ruoštasi ir viskas planuota iki mažiausių smulkmenų. Pagal slaptažodį "pavojus vakaruose" beveik visi esantieji Vokietijoje naikintuvų daliniai turėjo kuo greičiausiai vykti į invazijos vietą. Kad pasisektų atmušti priešą, buvo labai svarbu, kad visos pajėgos, kaip galima greičiau, atsirastų savo paskyrimo vietose. Čia buvo labai svarbu žinoti invazijos vietą ir laiką. Tai buvo sunku, nes dėl priešo aviacijos persvaros gera žvalgyba buvo neįmanoma. Sąjungininkams daug gelbėjo ir jų skleidžiami gandai. Vokiečiai neturėjo tikrų žinių iki invazijos pradžios. Tačiau ir prasidėjus dar buvo galvojama, kad tai yra tik nukreipiamasis manevras, o tikroji invazija bus kur nors kitur. Todėl tk ntrą dieną buvo duotas sutartas slaptažodis. Brangus laikas buvo prarastas. Pats dalinių perkėlimas mums buvo labai nuostolingas. Viską sujaukė begalinė priešo oro pajėgų persvara. Priešas turėjo dvidešimt kartų daugiau lėktuvų, negu mes.

Mūsų daliniai dar tik pakeliui į savo naująją bazę jau buvo įvelti į dvikovas, dažnai turėjo nuostolių, buvo išsklaidyti, ir pavieniai lėktuvai be vadų nesugebėdavo surasti skirtų aerodromų. Buvo labai daug nereikalingų nelaimių. Lakūnai nebuvo pakankamai treniruoti, kad galėtų savistoviai skraidyti neįprastoj vietovėj. Didieji aerodromai buvo greit subombarduoti ir siunčiamus lėktuvus tekdavo beveik paskutiniu momentu nukreipti į lauko aerodromus, prie kurių mūsų lakūnai nebuvo pripratę. Vokietijoj mes turėjome labai daug gerų pirmos rūšies aerodromų. Lėktuvai labai retai surasdavo savo žemės tarnybas. Visi klaidžiojo ir blaškėsi. Betkoks ryšys buvo pairęs. Kaikurie aerodromai per tokį chaosą persipildydavo ir pritraukdavo prieš bombonešius ir naikintuvus. Praėjo nemaža brangaus laiko, kol tas chaosas susitvarkė. Buvo suformuoti nauji ir sutvarkyti senesni daliniai. Bereikalingi nuostoliai sumažėjo. Tačiau kovos buvo labai mums sunkios. Per pirmąjį mėnesį mes praradome tūkstantį lėštuvų. Jie buvo papildyti kitais ir daliniai buvo išlaikomi maždaug tam pačiam stiprume.

Kanadiečiai mėgsta kalbėti

(CSc) — Sprendžiant pagal pasikalbėjimus telefonu, kanadiečiai yra didžiausi plepiai pasauly. Jau septyneri metai iš eilės Kanada užima pirmą vietą tarp visų kitų valstybių pagal pasikalbėjimų telefonu skaičių. Vidutiniai kiekvienam asmeniui per metus išpuola 511 pasikalbėjimų. Islandija užima antrą vietą su 486 ir JAV trečią vietą su 472 pasikalbėjimais.

Kanadiečių noras kalbėtis priverčia plėsti tinklą ne tik į vakarus ir į rytus, bet ir į tolima šiaurę, iki pat Frobisher Bay. Ši tolima vietovė randasi ant salos Baffin netoli arktikos srities, į šiaurę nuo Hudson Bay ir 1.300 imylių nuo Otavos. Anksčiau tolimiausias punktas į šiaurę buvo Goose Bay Labradore, 700 mylių arčiau.

Frobisher Bay šiuo metu turi apie 200 telefono aparatų. Ten ir apylinkėje gyvena apie 2000 asmenų, kuriu dauguma yra susirišę su svarbiais statybos darbais. Yra taip pat ir aerodromas, kuris naudojamas ne tik vietos reikalams, bet ir trans-poliariniams skridimams iš Europos arba į Europą. Takai šiuo metu yra platinami ir ilginami, kad jais galėtų pasinaudoti ir sprausminiai lėktuvai.

Įrengiant visas reikalingas linijas ir centrinę šioje tolimoje vietovėje reikėjo visą medžiagą plukdyti jūros keliu rugpiūčio mėnesio pabaigoje. Įrengimų komandos turėjo dirbti tik vasaros metu.

Frobisher Bay turi turėti geras susižinojimo priemones, nes čia laukiama artimoj ateity didelio kasyklų pramonės suklestėjimo. Baffin sala yra turtinga mineralais, kurie baigiami tyrinėti ir ruošiamasi apdirbinėti. Eskimų sveikatos pataisos centras taip pat yra vyriausybės pastangomis įkurtas. Miestas planuojamas pastatyti toks, kad talpintų reikalingą skaičių žmonių. Eskimų gyvenvietė yra vadinama Ikaluit. Jie jau turi penkiolika telefono aparatų.

Užbaigus šią šiaurės šaką, Kanada stovės trečioj vietoj pasauly pagal telefonų skaičių — trisdešimt aparatų kiekvienam šimtui gyventojų. Tik JAV ir Švedija turi didesnius skaičius. Dabartiniu metu čia darbe yra 5.123.000 aparatų. Montrealis pirmauja su 627. 949, Torontas eina antras su 492. 773, Vancouveris trečias su 229. 524. Niujorkas, žinoma, stovi ir aparatų atžvilgiu pirmoj vietoj, Londonas antroj. Iš viso pasauly yra 125.000.000 telefono aparatų.

Varšuva. — Prancūzų akademijos premija už geriausią vaidybą 1958-9 m. filmuose paskirta lenkei Evai Krzyžanowskai, vaidinusiai filme "Pelenai ir deimantas".

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

Čikagos lietuviai paskutinių dviejų savaičių laikotarpyje turėjo gerą progą iš arti stebėti respublikonų partijos konvenciją — savos rūšies politinį cirką. Pradžioje miesto centro viešbučiuose, vėliau lietuviams gerai pažįstamame skerdyklų rajone vyko posėdžiai, į kuriuos buvo atkreiptos viso pasaulio žmonių akys.

Tarptautinis Amfiteatras (ten, kur buvo surengta lietuvių tautinių šokių šventė) buvo svarbiausiąja vieta, iš kur sklido skambios kalbos po visą Amerikos žemę. Čia liepos 26 d. vakare savo žodį tarė ir JAV prezidentas Eisenhoweris, tarp kitko pasiūlęs Chruščiovui, kad jis leistų užgrobtose srityse pravesti laisvus rinkimus. (Maskvos spauda į tai labai aštriai reagavo—tai esąs kišimasis į "socialistinių kraštų reikalus". Red.).

Įdomu pastebėti, kad šioje konvencijoje pasakytos kalbos komunistų atžvilgiu buvo griežtesnės, negu demokratų. Vienas svarbiausių respublikonų konvencijos kalbėtojų, kongresmanas Walter Judd, prisimindamas didįjį Amerikos laisvės apaštalą prez. Lincolną, išsireiškė:

"Leisk, Dieve, kad mes dabar galėtume susitvarkyti su padalintu pasauliu, kaip jis — Lincolnas— padarė su padalinta valstybe. Šiuo metu liūdniausia mūsų šimtmečio problema liečia ne žmones pavergtus kitų žmonių, bet ji yra labiau sudėtinga bei pavojinga: ji liečia žmonių mases, pavergtas vyriausybių".

Turėdamas galvoje sovietų pavergtąsias valstybes, šis kongresmanas toliau tęsė:

"Šį vakarą yra daugiau žmonių nelaisvėje, negu bet kada žmonijos istorijoje, 900 milijonams žmonių yra paneigta laisvė melstis, kalbėti, susirinkti, organizuotis, turėti turtą. Paneigta laisvė žmogui pasirinkti bei pakeisti darbą ir tvarkyti savo gyvenimą su savo šeima ir draugais laisvėje".

Priimtoj respublikonų partijos programoje, pavergtųjų tautų adresu, buvo patvirtintas nusistatymas pavartoti kiekvieną galimą taikingą priemonę, vedančią į jų nepriklausomybės atgavimą ir teisę į laisvą gyvenimą bei Dievo garbinimą pagal kiekvieno sąžinę. "Mes nežiūrime pro pirštus į pavergimą Vengrijos, Lenkijos, R. Vokietijos, Čekoslovakijos, Rumunijos, Albanijos, Bulgarijos, Latvijos, Lietuvos, Estijos ir kitų anksčiau buvusių laisvų kraštų. Mes nesvyruojame savo viltimi ir tikėjimu, jog jos kada nors vėl bus nepriklausomos", — sakoma partijos programoje.

Reikia paminėti, kad respublikonai netik stipriau už demokratus pasisakė prieš komunizmą ir viešai deklaravo savo dėmesį pavergtiesiems, bet jie ypatingai yra draugiški lietuviams. Respublikonų partijos vadas senatorius Thurston Morton kalbėjo lietuvių minėjime (apie tai jau buvome rašę), jis vėliau priėmė pasikalbėjimui ALTo atstovus, kurių vienas sekančią dieną liudijo sudarant partijos programą. Jie paskyrė vieną lietuvį — Eugenijų Bartkų konvencijos garbės sekretoriumi, pakvietė būrį lietuvių į "Foreign Forum" posėdį ir t.t.

Šių eilučių autoriui, kaip spaudos atstovui, teko dalyvauti nemažoje dalyje įvairių posėdžių ir buvo galima įsitikinti respublikonų dėmesiu lietuviams bei kitiems pavergtiesiems. Respublikonai neužmiršo ir tremtinių — naujųjų Amerikos gyventojų. Viena jų — latvaitė Dacy Eparmanns iš Niujorko, atvykusi kaip 150.000-toji DP, liepos 26 d. posėdžio metu vadovavo priesaikai vėliavai.

Dabartiniu metu žymesnieji Čikagos lietuviai, kartu su tautiečiais iš kitų vietovių, yra susiorganizavę į tautinį komitetą viceprez. Nixono rėmimui į prezidentus.

•••

Čikagoje su nemažomis iškilmėmis buvo paminėta Pavergtųjų Savaitė, kurią antrą kartą paskelbė JAV prez. Eisenhoweris ir kuri tiek pernai, tiek šiemet susilaukė griežtos Maskvos reakcijos.

Liepos 23 d. apie 5.000 žmonių buvo susirinkę į Čikagos Granit Parką, kur įvyko viešas minėjimas. Pirmasis kalbėtojas buvo jaunas lietuvis dr. Vytautas Vardys, politinių mokslų dėstytojas Visconsin universitete. Be kitko jis sakė: "Mes turime stebėti ir veikti, kad JAV niekad neatsisakytų laisvės principų pavergtoms tautoms, o taip pat niekad nesutiktų su tų tautų pavergimu ir niekad nesusilaikytų nuo pavergtųjų problemų diskutavimo tarptautiniuose forumuose".

Pagrindinę kalbą pasakė 12 metų Maskvoje išbuvęs katalikų kunigas Leopold Brown, kuris klausytojams pateikė siaubingų faktų apie sovietinio gyvenimo tikrovę, kurioje žodžiai nuo darbų skiriasi, kaip diena nuo nakties. Taip pat čia kalbėjo respublikonas senatorius iš Nebraskos Roman Hruska ir buv. kongresmanas, daug prisidėjęs prie juodųjų sovietinių darbų tyrinėjimų, Charles Kersten ir kt.

Susirinkusiems gražią telegramą atsiuntė JAV viceprezidentas Nixonas, o taip pat ir Čikagos miesto burmistras Daley.

Prieš šį minėjimą įvykusiame parade dalyvavo ir lietuvių grupė su vėliavomis. Gaila, kad ji buvo negausi ir todėl didesnio įspūdžio nesudarė. Pasirodė tik 6 lietuvių vėliavos (tautinė ir 5 organizacinės), apie 15 moterų su tautiniais drabužiais ir nepilnas desėtkas vyrų vėliavnešių. Tokiai gausiai Čikagos lietuvių bendruomenei visa atrodė lyg lašas jūroje. Šį kartą lietuvius žymiai pralenkė negausi ukrainiečių kolonija, kuri turėjo arti 200 organizuotų atstovų.

Tel-Avivas. — Izraelis suėmė Haifos technikumo prof. Kurt Sitte, čekų pabėgėlį, žymų mokslininką. Jis kaltinamas šnipinėjimu. Jis nėra žydas, bet buvęs nacių priešas ir Buchenwaldo kaceto kalinys.

Grybai ar musmirės?

(CSc) Laukiniai grybai gali būti labai skanūs, bet jūs turite gerai išmokti pažinti, kurie grybai yra valgomi. Knygelė užvardinta "Mushroom Collecting for Beginners", kurią galima gauti nemokamai iš Otavos Canadian Department of Agriculture, paprašius prisiųsti Nr. 861, aprašo daug grybų rūšių, valgomų ir pavojingų, o kartu pateikia ir jų pavadinimus. Knygelė aptaria įvairias dalis labai paprastu ir prieinamu būdu ir nurodo kaip juos rinkti.

VENUS

GĖLĖS VISOKIOMS PROGOMS — vestuvėms, gimtadieniams, laidotuvėms ir t.t.
Pristatome į namus. Kalbame lietuviškai.
Tel. LE. 4-4645, po 6 v. v. tel. LE. 3-4037
231 RONCESVALLES AVE.

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte, lietuviškai kalbantieji klauskite
Betty Vaitiekunas WA 2-6181

VASARVIETĖ MERCURY LODGE
prie LAKE SIMCOE, 109 Orchard Beach, Keswick, Ont.
40 mylių nuo Toronto.
Telefonas Keswick GR. 6-4073. • Savininkai L. P. Krilavičiai

Elektros - Electronic
Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai
Tel. LE. 3-1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Siuntinių siuntimo įstaiga
Baltic Exporting Co.
Vasaros atostogoms uždaryta nuo liepos 21 dienos iki rugpiūčio 6 dienos imtinai.

Padaromi minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina.
Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981
Namu tel. AM. 1-0537

Laiškinės nuotrupos iš Lietuvos

Suklupo dienos praeities palaužtos.
Valandos nuskrido margu drugeliu.
Vos gėlės pražydo, o jau žiedai nubiro.
Viskas nuliūliavo amžinu keliu.

Brangi Sesute,

Jau praėjo linksmiausias laikas — pavasaris, baigė praeit ir vasara. Jau artėja ruduo tas liūdnas laikas, jau paukšteliai negieda linksmai, nuliūdę renkasi į būrius ir ruošiasi tolimai kelionei praleisti žiemą šiltuos kraštuos. Žiūrint į juos širdyje kyla pavydas dėl jų sparnelių ir dėl jų laisvės. Jie skrenda ten, kur jiems patinka, kur jiems geresnis gyvenimas, niekas jiems nekliudo, niekas nereikalauja pasų nei kitokių dokumentų. Kaip būtų gera, kad žmogus turėtum sparnus ir tokią laisvę, kaip tie paukšteliai! . . .

. . . Mudu su žmona abudu su maža sveikata krutava po namus ir dar turiva eiti į kolchozą uždirbt už tą žemę, kurią mum duoda bulvėms ir daržui pasisodyt. Reikia nuraut vieną margą linų, pusę margo kukurūzų reikėjo išravėt, tiek pat daržo ir tiek pat bulvių reikės nukast. Žemės mes gaunam vieną margą. Už ją mokesčio reikia mokėt 210 rublių, o už triobas ir už karvę 60, viso 270 rublių. (Dabar tai yra pakeista, kiek palengvinta. Red.).

. . . Brolis Kazimieras su šeima,
1958. VIII. 29.

Brangi Sesute,

Sveikinu tave, brangi sesute, per šį laiškutį sveikiname kartu visa mūsų šeima, linkėdami tau sveikatos, laimės ir viso to, ko tavo širdelė labiausiai trokšta. Ir labai dėkoju už laiškučius ir už paveiksliuką šventą ši Liurdo, kurį prisiuntei, tai mum bus didelė atmintis iš tos tolimos ir šventos vietos, iš ten, kur daugybė tikinčiųjų žmonių suplaukia iš tolimų šalių prie stebuklingosios Dievo Motinos Marijos, prašyt visokių malonių, daugybė ligonių atgauna sveikatą.

Brangi Sesute, tu gyveni atskirta nuo savo šalies, nuo giminių, nuo brolių, sesučių, viena tarp svetimų tau ilgu ir nuobodu, kad negali susitikt savųjų. Bet tu gyveni tokioj šaly, kur žmonės visu kuo aprūpinti, ypatingai seneliams visokie patogumai. Ir kokia tu esi aliminga, kad gali aplankyt šventas vietas su visokiais patogumais, be jokio vargo, paprašyt Dangaus malonių, susikraut sau tų neišsemiamų turtų amžinam gyvenimui, ir sveikatos ir palaimos šiame gyvenime.

Tad Brangi Sesute, aš tavęs prašau, kai tu būsi vietoj šventoj, kai suklupsi prieš stebuklingą paveikslą, paskęsi maldoj, prisimink tada ir mane savo brolį nelaimingą ligūstą.

. . . Sesutė Agotėlė tam syk sveika, buvo Šiluvoj ir sakė važiuota mažai važiavo beveik visą kelią nuėjo ir parėjo pėsčia.

. . . Parvažiuoja daug lietuvių iš Sibiro. Parvažiavo Berakių ir Dagilių šeimos, bet daug kas gailis, kad parvažiavo, sako, kad ten geresnis buvo pragyvenimas, tik tiek, kad ne savo krašte.

O dabar, sesut, aš dar noriu paklausti apie Teresėlę Neumanaitę, gyvenusią Bavarijoj Konėršriuthe miestely, apie tą gyvąją šventąją, apie kurią prieš karą rašė visi katalikiški laikraščiai ir tu pasakojai, kai buvai parvažiavus . . . Parašyk, ar ji dar gyva ar jau mirus, nes pas mus dabartiniai laikraščiai tokių žinių nerašo, o katalikiškų laikraščių nėra . . .

Kris tyliai į žemę kaip perlas rasa
Ir beržas pakelėj kaip vaikas raudos
Negrįš jau jaunystė per pievas basa
Džiaugsmu veiduose nebžydės
niekados.

Tavo brolis Kazimieras,
1958. X. 16.

Mano miela Sesute,

Jau pavasaris gražus . . . Vakarais, artimam miške, lakštingala įsitūpus į augščiausią medį, priverčia kiekvieną nutilti, o klausytis tik jos skambančios giesmelės, kurios skaidrus balselis ir graži meliodija, rodos, skrenda prie Augščiausiojo sosto . . . Beje, kadaise Marija iš lietuvių susilaukdavo daug pagarbos, kada buvo mažai tokių namelių, kur visa šeimynėlė gegužės mėn. nesuklupdavo prieš Jos paveikslą. Bet dabar jau ne tie laikai, jau kiti. Jau mažai rasi tokių namų, kur visa šeima sukluptų prieš Marijos paveikslą. Tik vienas kitas senelis, o iš viduramžių jau mažai tokių rasi. O apie jaunimą tai jau ir kalbos nėra. Jau tie beveik visi pasukti kitu keliu. Gal tau, sesute, bus labai nuostabu, kad jau randas ir kunigų, kurię meta kunigystę ir eina kitu keliu, važinėja po miestus miestelius, laiko prieš tikybą paskaitas. (Matyt, turimas galvoj iškunigis J. Ragauskas, dirmąs ateistinei propagandai. Red.).

. . . Juozukas su traktorium apie Kauną dirba, medžius ir kelmus rauja iš šaknų. Per Atvelykį buvo parvažiavęs, vieną dieną pabuvęs išvažiavo vėl prie savo darbo.

. . . Tą dieną, kai Agotėlė atnešė dovanas (siuntinį. Red.), suėjom visi į kambarį. Bežiūrinėjant ir besidžiaugiant dovanomis išėję į lauką neradom nei avies, nei ėriukų, kurie buvo visai prie pat namų. Radom girioj vilkų suėstus, nes po karui pas mus priviso daug vilkų. O jie išpiauna daug avių ir kitokių mažų gyvulių, pridaro žmonėms daug nuostolių . . .

Retai kada užmiršta
Žmogus gimtinę brangią,
Kame jurginai linksta,
Žydėdami palangėj.

Baigdamas šį laiškutį, dar kartą linkiu viso ko geriausio ir labai dėkoju už dovanas, sakau sudiev — tavo brolis Kazimieras ir žmona. 1959. V. 9.

AŠTUONIOLIKA METŲ RUSIJOS TUNDROSE

(Pabaiga)

LIETUVOJE KAIP RAUPSUOTI

— Kaip atrodė Lietuva po 18 metų Sibiro?

— Į Lietuvą mus traukė pasiilgimas, bet grįžus jis pavirto šiurpu: radome tai, ko nesitikėjome. Ūkis, kurį turėjom, buvo paverstas sovchozu. Žmonės, kurie mus pažinojo, vengė mūsų iš tolo. Dukrelė ėjo į pr. mokyklą, bet mokytojai vengė susitikti su mumis, o mokiniai pravardžiuodavo ją "fašistų vaiku". Ten niekur nėra atvirumo. Vienas kito vengia, bijo prasitarti. Darbą gavau kolchoze prie statybos. Teko dirbti prie perstatymo karvidės 400 karvių. Paskui dirbome prie Dotnuvos buv. žemės ūkio akademijos rūmų atstatymo. Per karą jie buvo susprogdinti ir reikėjo iš pagrindų atstatyti. Dabar ten įrengta žemės ūkio tyrimo įstaiga, daranti įvairius bandymus. Joje yra apie 40 agronomų, neskaitant kitų, o prie jos apie 7000 ha žemės. Prie statybos darbų uždirbdavau iki 700 rb. mėnesiui. (Sviesto kg. 25 rb.). Į buvusį savo ūkį prie Šiaulių nebuvau nė užsukęs pažiūrėti, kad nesukelčiau keršto. Mat, yra žmonių, kurie tokių sugrįžėlių nemėgsta. Dėl jų tektų vėl dangintis Sibiran, kuriame žuvo ir mano brolis karininkas.

— Ar galima sumegzti galą su galu dabartinėj Lietuvoj?

— Kolchozuose tai tikras vargas, bet miestuose gyventi galima. Turint pinigų, jau daug ko galima pirkti, tik visa bėda, kad nėra už ką. Miestuose gyveną darbininkai laikosi geriau nei kaimuose. Siuntinių visi laukia, nes jų reikia.

— Kaip atrodo dabartinis Lietuvos jaunimas?

— Jis gerokai pasikeitęs. Rusų ir komunistų įtaka yra palikusi žymių. Pvz. Dotnuvoj išėjus iš kino teko girdėti būrius jaunuolių kalbant rusiškai; pamaniau sau — kaip Rusijoj. Jaunimas yra priverstas eiti į komjaunuolių organizaciją, nes kitaip jam nėra jokios ateities.

Vaikų darželis Sibire, Bykovo vietovėje. Viduryje baltu apdaru vedėja Steponavičienė. Moteris su vaiku ant rankų pačioj kairėj irgi lietuvė. I eilėj penkta iš kairės Laimutė. Šiame valstybiniame darželyje buvo ir daugiau lietuvių vaikų.

Į LENKIJĄ

Besikuriant T. šeimai Lietuvoje, atėjo leidimas apsigyventi Lenkijoje. Išvažiavimo terminas buvo pasibaigęs, todėl reikėjo kreiptis Vilniun. Kai pratęsė terminą keliom dienom, T. gerokai svyravo ar juo pasinaudoti. Pagaliau apsisprendė išvykti, nes ten jau nuo seniau gyveno jų giminės.

— Pirmosios dienos Lenkijoj buvo sunkios, — pasakoja p. T., — nei vienas nemokėjom lenkiškai, teko tad kalbėti rusiškai. O lenkai to nemėgsta. Jie daug maloniau išklauso kad ir laužytos lenkų kalbos. Visur sakėmės esą iš Lietuvos, ir buvome gana palankiai priimti. Duktė Laimutė ėjo vienus metus į mokyklą ir greit išmoko lenkiškai. Man teko dirbti prie statybų. Atlyginimas — 700-800 zlotų mėn., bet pragyvenimas sunkesnis nei Lietuvoj. Pvz. už sviesto kg. reikėjo dirbti dvi dienas.

— Kokios nuotaikos Lenkijoj?

— Labai skirtingas lenkų jaunimas. Pvz., teko matyti traukinyje du berniukus, dailiai apsirengusius. Jiedu išsiėmė sumuštinius ir prieš valgydami persižegnojo. Matėme dideles Dievo Kūno šventės procesijas, kuriose dalyvavo labai daug jaunimo. Mokyklose tebedėstoma tikyba, yra kryžiai. Net ligoninėse, įstaigose laikomi kryžiai. Rusų visi nemėgsta ir kiek galėdami jų vengia.

Begyvenant T. šeimai Lenkijoj atėjo mintis persikelti į Kanadą pas gimines, kurie kvietė ir pradėjo rūpintis imigracijos dokumentais. Lenkijos vyriausybė nedarė kliūčių, ir T. šeima atvyko Kanadon. Čia, besidžiaugiant laisve, kyla darbo klausimas. Sibiras gerokai apgadino sveikatą ir reikės ilgesnio laiko jai atitaisyti. Jei kas galėtų p. T., 52 m., parūpinti nepersunkų darbą Toronte, jis būtų labai dėkingas. ("TŽ" redakcija mielai perduotų pasiūlymus).

Kol kas šie buvę Sibiro tremtiniai jaučiasi dar išvargę ir nesiryžo visko išpasakoti. Ateityje žadėjo patys parašyti atsiminimus, kuriuose iškils pavardės ir kitų lietuvių, buvusių Sibire. Šiuo kartu jie prisiminė tik buv. ministerio Čarneckio žmoną su vaikais, kuri jau grįžusi į Kauną, o tėvas miręs Sibiro stovyklose. Taaipgi jie priminė, kad Sibire tebėra ištremtų lietuvių, kurie negauna leidimo grįžti.

J. Medaitis. **Pr. G.**

DVIGUBAS GYVENIMAS

AL. GIMANTAS

Tokia jau ateivio dalia gyvenant svetur. Nori ar ne, bet, dažniausiai nejučiomis ir palaipsniui, mažiau ar daugiau, visvien jis įsijungia į gyvenamojo krašto aplinką. Kaip greit tas asimiliavimasis vyksta, priklauso nuo labai daug įvairių aplinkybių. Labai daug priklauso ir nuo krašto, priėmusio ateivį, vedamos politikos ateivių atžvilgiu, bet nemažiau svarbus ir pačio ateivio nusistatymas. Savotiškai keista ar gal net ir nuostabu, kad paprasti ateiviai, eiliniai darbo žmonės, labai dažnai parodo didesnę ištvermę ir pasipriešinimą naujajai integracijai už intelektualinius ateivių sluogsnius.

Tą reiškinį labai nesunkiai pastebime ir lietuviškosios ateivijos tarpe. Pirmieji ateiviai žymiai daugiau pastangų dėjo, norų rodė ir pinigo skyrė norėdami išlikti lietuviais. Tuo tarpu paskiausioji ateivių banga, žymiai greičiau už pirmuosius patogiai įsikūrusi, jau neberodo tokio atsparumo gyvenamojo krašto aplinkai. Bet, viena yra tikra, kad tiek pirmieji, tiek ir antrieji (nepaisant šių pastarųjų nuolatinių barimų) lietuviškiesiems reikalams skiria netaip jau mažai pinigo, nors, pirmą žvilgsnį metus, taip ir neatrodo. Čia daug reikšmės turi taip vadinamas dvigubas gyvenimas, kurį gyvena ir jaučia kasdien ir visur tie mūsų tautiečiai, kurie jau pilnai yra įėję į vietinės visuomenės tarpą, bet kartu nori likti ir liekasi ir lietuviškoje bendruomenėje. Norint atiduoti kas Dievo Dievui ir kas ciesoriaus ciesoriui, reikia tikrai padėti namažai pastangų, laiko ir pinigo. Iš kaikurių tautiečių tarpo jau pasigirsta pirmieji balsai, teigiantieji, kad dvigubo gyvenimo našta tampa vis sunkesnė, vis daugiau reikalaujanti moralinių ir materialinių įsipareigojimų.

Dvigubas pareigingumas

Štai, buhalteris Z. gyvena gražiame rezidenciniame rajone, 25 m. pasirašęs paskolą, perkasi kas mėnuo namą. Kaimynai — nelietuviai. Vos tik atsikrausčius, iš vienos ir kitos gatvės pusės, kaimynai atėjo, lankė, susipažino. Vienas kviečia kartu meškerioti, kitas kėglius ritinti, trečias žada golfą išmokyti žaisti. Darbo aplink namą juk begalės. Kasdien neisi sportuoti ar žaisti. Pievutės, tiek namo prieky, tiek ir užpakaly, gražiai prižiūrėtos, gėlės, krūmai ir kiti žalumynai, taipgi be priekaišto. Taip pat kaimynus, taip ir pas mūsų tą tautietį. Negali gi išsiskirti iš kaimynų, neleisi piktžolėms užželti, kaimynų nepiktinsi su neprižiūrėtu namu ir jo aplinka. O kur dar įsapareigojimai tarnyboje? Ir čia pas vieną tokia "party", pas kitą kitokia, išvažiavimai į gamtą ir pan. Nesuskuba žmogus visur, bet jau pastebi, kad nuolatiniai atsisakymai kažkaip nemaloniai nuteikia bendradarbius, o kaikurių nuomone, gali net turėti neigiamas įtakos ateity, bandant pakilti tarnyboje ir pan., girdi, nei jis su savo viršininkais nepabendrauja, neturi progos artimiau susipažinti, pasikalbėti. Z. du vaikai, mergaitė ir berniukas, jau eina mokyklon. Kiek gi ten įvairių pareigų, tai tėvų klubas, tai motinų klubas, tai tėvų-mokytojų organizacija, tai specialios pareigos viename ar kitame komitete, ar tai bandant gerinti žaidimų aikštę, ruošiant kokį bazarą ir t.t. Neisi, atsisakysi, tai reikš faktą, kad nelabai domiesi savuoju prieaugliu, nesirūpini juo.

Čia suminėtos visos, bet kasdien pasitaikančios ir dar toli gražu nepilnos, pareigos gyvenamosios vietos aplinkai, dar nesigilinant į naujojo krašto uždėtas pareigas ir teises, kaip piliečio, kaip balsuotojo. Bet ir iš tų visų suminėtų dalykų, darosi aišku, kad mūsajam tautiečiui labai nedaug lieka laiko skirti lietuviškiesiems reikalams. Bet jis visvien suranda ir atiduoda duoklę lietuvybei. Jis prenumeruoja keletą laikraščių, du žurnalus, perka vieną kitą knygą, šeštadieniais vaikus veža į lituanistinę mokyklą, bando lankytis ir lietuviškuose parengimuose, neatsako dolerio kito ir įvairiems lietuviškiesiems reikalams. Ir, vieno pašalinio stebėtojo nuomone, tautietis Z. savo pajėgumo ribose, pareigas gyv. krašto aplinkai ir lietuvybei, stengiasi atlikti labai sąžiningai. Ir jei krūvon sumestume jo tiesioginės išlaidas, skiriamas vien lietuviškiesiems reikalams, susidarytų gana ryški suma. Žinoma, čia reikia suskaityti jo skiriamus pinigus spaudai, parengimų lankymui, aukoms. Žinant, kad jis turi nemažų materialinių įsipareigojimų ir vietinei aplinkai, nesunku suprasti, kad tautietis turtų nekrauna ir tegyvena nuo algos iki algos.

Gundymai

Pagundų, tiesa, kaip ir ir kiekvienas mūsų, neišvengia ir jis. Girdi, nutrauktumei ryšius su lietuviškuoju gyvenimu, iškart kiek pinigo liktų kišenėje, kiek daug laisvo laiko atsirastų. Bet jis to nedaro ir, atrodo, nedarys. Bet jį reikia suprasti, jo pastangas įvertinti, neniekinti. Žinokime, kad tokių ar panašių į tautietį Z. turime nemažai. Jų skaičius gali net ir didėti. Jau savaime, gavus geresnį darbą, įeini kartu ir į naują pažįstamų ratą, su jų papročiais, gyvenimo būdu. Nebūtina jiems ten tik pataikauti, pasidaryti dar viena kopija, bet yra įvykių, kurių dalyvavime negali nebūti, yra pakvietimų, kurių negali atmesti. Pagaliau, jei elgsies priešingai, nukentės tavo vardas (ir tai dar netiek svarbu), bet jau blogiau, kai daugelio kaimynų ar bendradarbių akyse gali nukentėti visų lietuvių vardas. Priešingai, turėti gerų draugų vietinių tarpe, kurių vienas kitas gali būti tam tikroje srityje ir pakankamai autoritetingu asmeniu, bus gal proga iškelti lietuvių vardą ar aplamai padėti lietuviškiesiems reikalams. Perdidelis užsidarymas, vengimas kasdieninės aplinkos, gal ir prisidės prie lietuviškųjų nusiteikimų sėkmingesnio išlaikymo savosios šeimos tarpe, bet tikrai nieku neprisidės, kad lietuviškąjį gyvenimo būdą pažintų ar bent dalinai galėtų sekti ir mus supanti aplinka. Būsime menki lietuviškųjų reikalų reprezentuotojai kitataučių tarpe, jei nedrįsime į juos eiti tokie, kokiais ir esame. Neturime nieko, kas duotų nors mažiausio pagrindo gėdytis prieš kitus. Turime vesti dvigubą gyvenimą, nors jis teikia mums nepatogumų ir reikalauja dvigubų įsipareigojimų. Bet tai yra nepajudinamas gyvenimo išeivijoje faktas, savo esme vargiai ar ir galimas pakeisti. Padrąsinimų iš šalies yra, kurių svarbiausias būtų žinojimas, kad būti geru ir pareigingu kanadiečiu ar amerikiečiu, nei kiek netrukdo būti ir sąmoningu lietuviu. Čia tikrai nėra jokio interesų susikryžiavimo, greičiau tai yra tik vertingas papildymas.

Susisiekimą Miunchene tvarkys malūnsparniai . . .

Vokiečių federacinė geležinkelio valdyba jau pernai numatė 26 milijonus DM susisiekimo reikalams Miuncheno rajone. Iki Eucharistinio kongreso turėjo būti padaryta daugybė pagerinimų, kad eventualiai neįvyktų chaosas.

1944 m. ši centrinė Miuncheno traukinių stotis buvo smarkiai apgriauta. Ir tik dabar, po 16 metų, baigiama joje pašalinti paskutiniuosius karo pėdsakus. Vasarą ji jau naujame rūbe pasitiks kongreso svečius. O kad jai teks pavarvinti prakaitą, matyti jau iš poros statistinių duomenų: normaliai į ją atvažiuoja ir išvažiuoja per dieną 920 traukinių. Eucharistinio kongreso savaitę turės ji priglausti dar 650 specialių traukinių. Ir daugiausia jų (net 200) atvažiuos paskutinę kongreso dieną. Bet kelionė tais specialiais traukiniais bus nupiginta 50%. O traukinio bilietas, kiek primokėjus, užtikrins ir sėdimą vietą Teresės aikštėje.

Eucharistinio kongreso Susisiekimo Komisija, bendradarbiaudama su vietine policija, yra išdirbusi smulkų planą, kaip tvarkyti judėjimą Miuncheno gatvėse paskutinę kongreso dieną, būtent rugpiūčio 7. Tą dieną atvažiuos Miunchenan 35.000 automobilių ir 3500 autobusų su kongreso dalyviais. Sunkumai iškyla jau vien dėl to, kad Teresės aikštė, kurioje priešpiet įvyks reikšmingiausia Eucharistinio kongreso dalis, yra pačiame miesto centre. Už tai turės būti kontroliuojamos ne tik miesto gatvės, bet ir visi keliai į Miuncheną iki 30 km. nuotolio.

Miuncheno mieste yra jau parengta vieta pastatyti 50.000 naujų automašinų; 46.000 automobilių ir 6.000 autobusų. Sustojimų vietos bus prižiūrimos Raudonojo Kryžiaus tarnautojų. Kiek viena automašina turi iš anksto pasirūpinti įvažiavimo bilietą, nurodantį kiekvienam autobusui atskirai jo pastatymo vietą Miunchene, o automobiliams — apsistojimo zoną. Iš užsienio atvažiavę autobusai miesto pakrašty gaus po vadovą, kurie nuvairuos autobusus į jiems skirtas vietas.

Rugpiūčio 7 d. rytą viešpataus Miunchene toks judėjimas, kokio miestas dar nėra matęs. Be automašinų, tramvajų, šimtai tūkstančių pėsčių žmonių skubės Teresės aikštės link.

Į Teresės aikštę bus galima patekti tik iš 22 telkimo punktų. Iš jų nustatytu keliu bus grupėmis, gavus ženklą, einama į aikštę. Skaičiuojama, kad tokiu būdu milijoninė tikinčiųjų minia galės sueiti į vieną vietą per 4 valandas. Tad vos saulei patekėjus, visas miestas išsilies į gatves.

Susigaudyti Teresės aikštėje padės 15.000 tvarkdarių — skautų, katalikiškų jaunimo organizacijų narių, federalinės vokiečių kariuomenės karių ir k.

Miuncheno policija, kuri turi 2400 policininkų, bus tą savaitgalį sustiprinta 2000 policininkų iš provincijos ir pasienio. Net kriminalinė policija ir ta gaus šimtą pagelbininkų, kad visokio plauko nusikaltėliai neieškotų šansų. Policijos vienetai bus diriguojami iš vienos centrinės. Iš jos nurodymai bus perduodami tetefonu ir radijo bangom į visą miestą.

Automašinų judėjimą mieste ir jo apylinkėje stebės iš augšto 3 pasienio policijos malūnsparniai, 3 Do 27 tipo lėktuvai, vienas orlaivis ir vienas prie žemės pritvirtintas balionas.

Nakvynės beieškant

Jei visos 24 Eucharistinio kongreso komisijos darbo ir rūpesčio tikrai nestinga, tai Butų Komisijai tenka pakelti bene sunkiausią darbo naštą. Miestui, priskaitančiam milijoną gyventojų, nėra taip paprasta prigiausti porą šimtų tūkstančių svečių. Viešbučiuose lovų pakanka tik įprastam pernakvojimų kiekiui, bet jokiu būdu ne tokio masto, kaip Eucharistinis kongresas, svečių antplūdžiui. Vienintelis kelias iš tokių bėdų yra — surasti privačių butų. Butų Komisija ir koncentravo savo darbą į privačių kambarių suradimą. Per visas Miuncheno parapijas, per jų klebonus, buvo apeliuojama į parapijiečių svetingumą, kuriuo kaip tik Miunchenas labiau pasižymi, negu kiti Vokietijos didmiesčiai. Bet vien Miuncheno miestu neapsiribota: nakvynių ieškojimas turėjo būti ištęstas į 150 gretimų miestelių ir miestų, kaip Augsburgas, Ingolstadtas ir k.

Cia katalikams į pagalbą atėjo evangelikai, kurie Miunchene sudaro kone ketvirtadalį gyventojų. Prisimindama kaip pernai per Evangelikų Dieną Miunchene katalikai noriai talkininkavo, ieškant nakvynių Evang. Dienos dalyviams, Bavarijos Liuteronų Bažnyčios vyresnybė išleido 1959 m. rudenį atitinkamą žodį savo tikintiesiems, kurs iš sakyklų buvo perskaitytas visose Miuncheno ir apylinkės liuteronų bažnyčiose.

Ir Miuncheno miesto savivaldybė, kurią sudaro socialistų daugumą, neliko abejinga Butų Komisijos pastangoms. Antai prieš Kalėdas per Miuncheno spaudą perbėgo dviejų burmistrų pasirašytas tuo reikalu atsišaukimas. "Mes viską darysime, kad pasaulinio Eucharistinio kongreso dalyviai gerai jaustųsi mūsų miesto mūruose".

Savo atsakymų dėl išnuomojamų EK dalyviams kambarių miuncheniečims toli nešti nereikėjo: juos priėmė klebonijos, visos pašto įstaigos ir laikraščių leidyklos. Patogiau ir būti negalėjo! Užregistruoti kambaria, arba tik pernakvojimui galimybės, būdavo Butų Komisijos tarnautojų apžiūrimi, kad vėliau netektų išgyventi kokių nors namolnumų. Tuos kambarius, kuriuose yra vietos, bet trūksta lovų, Butų Komisija aprūpins oro matracais ir antklodėmis.

Vieni miuncheniečiai už nakvynes pageidavo mažo atlyginimo, kiti vsiškai nieko neprašė; jie dar ir pusryčiais pavaišins savo svečius.

Eucharistinio kongreso metu visas Miunchenas bus pagal kalbas padalintas į rajonus. Bus stengiamasi, kad į vieną rajoną patektų tos pačios kalbos svečių grupės. Tada būsią lengviau išspręsti grynai techniškus klausimus, kaip vertėjų, miesto aprodymo, iškylų į Kristaus kančios vaidinimų vietas ir t.t.

Nors viešbučiuose apsistoti galės labai ribotas kongreso svečių skačius, vienok ir pats kongreso dalyviai į juos veržte nesiveržia. Ir laiškuose, atėjusiuose iš Amerikos ir Europos, dažnai reiškiamas noras būti apgyvendintais šeimose: —

"Viešbučiai visuose kraštuose panašūs, bet šeimoj gyvenant galima pažinti krašto žmones tokius, kokie jie yra", — rašo vienas. "Mes norėtume pagyventi pas paprastus žmones, — rašo kita šeima. Viena prancūzų ūkininkų grupė prašosi apgyvendinama pas bavarus ūkininkus.

Tiek nakvynių užsakytojai, tiek Butų Komisija supranta, kad kelionė į EK yra **maldininkų kelionė**, o ne prašmatni turistų iškyla. Todėl ir pasitaiką sunkumai turėtų būti ta mintim pakelti. Betkokia **prabanga esanti svetima maldininkų kelionės tikslui,** — pabrėžia EK rengėjai.

J. Medaitis.

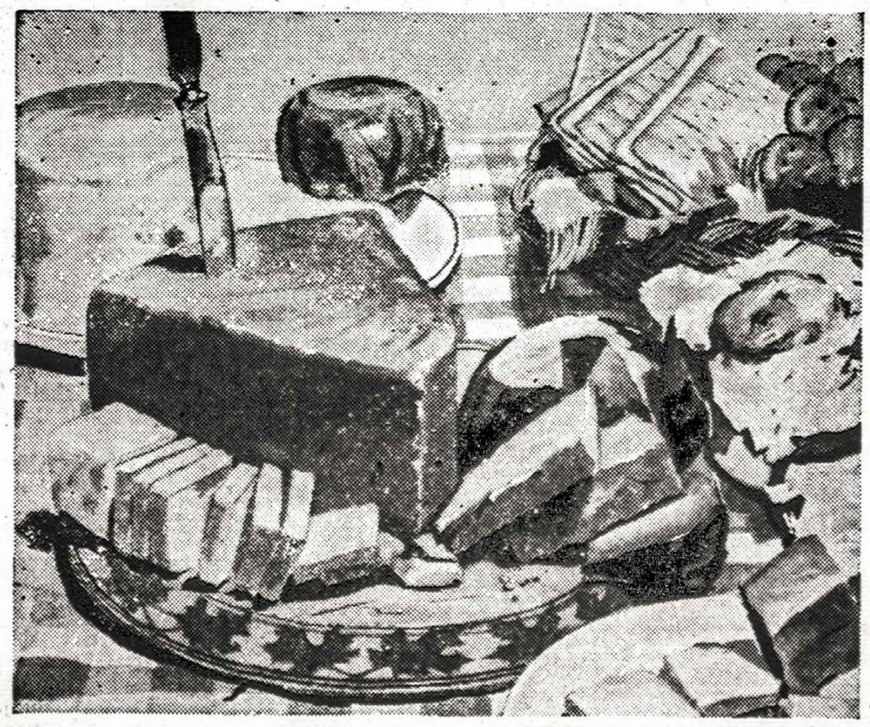

VISŲ RŪŠIŲ STALIŲ DARBAI
Virtuvių spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos.
Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio tekinimo darbai.
GERAS DARBAS. NEBRANGIOS KAINOS.
V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS . . .
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.
LOTUS

KANADIEČIAI
DŽIAUGIASI
PASIEKTU
GERU SKONIU

MOLSON'S
CANADIAN
lager beer
BREWERY LIMITED

Dažai ir sienoms popieris!
Vaškas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir pataisymas.
Telefonas LE. 3-4908.

Pavergtoje tėvynėje

A.a. kun. Julijonas Kazokas, marijonas, mirė Paluobiuose. Šakių ap. Nepriklausomybės laikais buvo Marijampolės gimnazijos inspektorius ir klasinių kalbų mokytojas. Į marijonų vienuoliją buvo įstojęs 1912 m. jau būdamas kunigu. 1913 m. su kun. J. Matulaičiu ir kun. F. Kudirka buvo atvykęs į JAV, kur dalyvavo marijonų organizavime. 1923 m. grįžo Lietuvon. Bolševikų laikais dirbo įvairiose parapijose.

Gydytojų-inžinierių specialybė numatoma įvesti šiais metais Kauno medicinos institute. Įsigije šią specialybę, gydytojai-inžinieriai tirs bei tobulins gydymo priemones-įrankius. Be to, šiemet atidaromas ir vasarinis instituto skyrius. E.

"Dailės" kombinatas išsiuntė į Norvegijoje organizuojamą mugę dailiosios keramikos gaminių pavyzdžius. Parodoje bus eksponuojami dailininkų Genienės, Vincevičienės, Krivaičio, Striogos ir kt. dirbiniai.

Armijos, oro ir jūrų laivyno paaugštintų generolų sąrašą paskelbė "Tiesa" Nr. 109, gegužės 10 d. Jų yra per 300, bet beveik vieni rusai. Pabaltietiškų pavardžių nei vienos. Yra tik keletas ukrainietiškų ir keli gal kaukaziečių ar kitų aziatų. Įdomu, kur gi mūsiškiai generolai dingo, kad nei vienas nepaaugštintas?

Vilniaus Lenino raj. prokuroras P. Gasiliauskas, rašo "Tiesa", labai apgavęs miesto butų skyrių. Jis paprašęs paskirti jam butą, nes gyvenąs prie trijų žmonių šeimos, o butas vos 2 kambarėlių. Jam pagaliau paskyrę 49 kv. metrų butą. Tada pasirodę, kad "tas gerasis žmogus, prie kurio jis 7 metus gyveno prisiglaudęs", buvo jo žmona Machnovskaja. Kai jis išsikraustęs su žmona, senajame bute likęs jos sūnus. 'Tiesa" šaukia, kur esanti įstatymų gynėjo sąžinė taip apgaulės būdu išgauti butą. Argi "Tiesa" nežino, kad ten be kombinacijų niekas negali gyventi?...

Vilniuje pastatyta pirmoji Lietuvoje įmonė, kurioje iš įvairių medienos atliekų, kurios paprastai būdavo sunaudojamos kurui, bus gaminamos medžio pluošto plokštės. Medžio pluošto plokštės gamyba yra žymiai paprastesnė, nei poiperiaus gamyba. Plokštės tiks durų, baldų ir pan. gamybai.

Paskelbtos naujos priemimo taisyklės ir į vidurines specialiąsias mokyklas-technikumus (Vilniaus "Tiesa" bal. 7 d.). Be konkurso priimami sėkmingai išlaikę stojamuosius egzaminus asmenys, kurie turi nemažesnį kaip 2 metų praktinio darbo stažą ir kuriuos siunčia mokytis pramonės įmonės, statybos, sovchozai ir kolchozai. Asmenys, kurie jau mokėsi spec. vid. mokyklose, nepasitraukę iš gamybos, gali būti perkelti į vyresniuosius akivaizdinių mokyklų kursus. Demobilizuoti karininkai priimami į vid. spec. mokyklas be stojamųjų egzaminų, atvykę į nuolatinę gyvenamąją vietą. Be stojamųjų egzaminų priimami ir tie demobilizuoti kariai, kurie yra baigę karinę vid. mokyklą. Be stojamųjų egzaminų būsią priimami ir karo dalyviai. Taisyklės numato, kad priėmimo komisijose be technikumų ir mokyklų atstovų dalyvautų ir partijos, prof. sąjungų ir komjaunimo atstovai. (E)

Berniukų choras pernai suorganizuotas Kaune prie "LTSR radijo ir televizijos komiteto Kauno redakcijos". Esą daugiau 100 dalyvių. Vadovauja "vokalinio ansamblio chormeisteris" Vaclovas Šilkaitis. Choras buvęs suorganizuotas susižavėjus Kaune koncertavusiu Leningrado berniukų choru. Choro repertuare esą: Kuprevičiaus Malūnėlis, Leniniečių daina, J. Novakausko Pavasaris atėjo, lietuvių liaudies daina Saulutė tekėjo ir kt.

Elektrifikacija. "Komunisto" 6 nr. A. Žukauskas, Valstybinio mokslinio technikos komiteto pirm., rašydamas apie Lietuvos pramonę, pažymi, kad 1959 m. Lietuvoje vienam hektarui ariamos žemės elektros energijos teko mažiau kaip 20kwh, tuo tarpu kai Sov. Sąjungoje šis rodiklis vidutiniškai yra dvigubai didesnis. Jis rašo, kad elektrifikuotų kolchozų procentas Lietuvoje yra žymiai mažesnis, kaip kaimyninėse respublikose ir mažesnis nei vidurkis Sovietų Sąjungoje. E.

Užsienio studentai Vilniuje. Liepos 15 d. Vilniun atvyko 70 studentų ir studenčių, studijuojančių Maskvos aukštosiose mokyklose. Atvykusių tarpe: Albanijos, Bulgarijos, Lenkijos, Korėjos, Vietnamo, Kinijos, Italijos, Ispanijos, Sirijos ir Jungt. Arabų Respublikų studentai. Jie viešėjo Vilniuje dvi d., susipažino su kaikuriomis to miesto įdomybėmis ir lankėsi operoje "Pilėnai". E.

Lietuviškas cirkas Kubanėje. Kubanėje su dideliu pasisekimu vyksta lietuviško cirko pasirodymai. Gastrolės sutraukė dešimtis tūkstančių žiūrovų.

Nauja oro linija. Liepos 16 d. iš Šiaulių į Vilnių išskrido pirmasis dvylikavietis keleivinis lėktuvas. Kelionė iš Šiaulių į Vilnių trunka 55 minutes. Šiuo pradėtas reguliarus oro susisiekimas tarp Vilniaus ir Šiaulių. Vėliau šia linija pradėsią kursuoti 21 vietos lėktuvas ir kelionė užtruks tik 30-40 minučių. E.

Komp. Juozui Karosui šiemet suėjo 70 metų. Yra lankęs Rygos konservatoriją ir ją baigęs kurį laiką liko Rygoje. Vėliau persikėlė į Kauną, dirigavo radijo simfoninį orkestrą, vadovavo 'Dainos" draugijos chorui ir dirbo pedagoginį darbą. Yra parašęs eilę muzikos kūrinių ir harmonizavęs daug lietuvių liaudies dainų.

Rasta 1569 m. monetų. Kupiškio rajone, Subačiaus apyl. du darbininkai, kasdami žemę Atrastinių kapinėse, vėl rado monetų iš 1569 ir kitų metų. E.

Knygų ir plakatų paroda. Vilniuje, Valstybiniame dailės muzėjuje, atidaryta knygų ir plakatų paroda, kurios uždavinys atvaizduoti sovietinės okupacijos laikotarpio leidinius. Nuo 1940 iki 1959 m. buvę išleista Lietuvoje knygų 20.367 pavadinimų, bendru tiražu 142.315.000 egz. Į tą skaičių, tikriausiai, įeina ir visos propagandinės brošiūros, išleistos masiniais tiražais.

Pasaulietiškos šventės. Maskvos radijas, ateistinės programos metu, paminėjo, kad Sov. Sąjungoje esą įvesta pasaulietiškų švenčių. Radijas pranešė, kad šiuo metu Lietuvoje yra įvestos šios šventės: Žiemos šventė, Pavasario šventė, "Medžių sodinimo šventė", "Derliaus šventė". Toliau Maskvos radijas teigia, kad tuo atveju, kai bažnytinės šventės sutampa su pasaulietiškomis šventėmis, bažnyčios esančios tuščios.

Hamilton, Ont.

NAUJI LN NARIAI. V-bos vardu labai nuoširdžiai dėkojame mielajam Pūsliui Liudui iš St. Catharines, Ont. už įneštą į L. Namus $100; p. Pūslienė šia proga pažadėjo įnešti už save šimtinę vėliau.

Apsilankius pas Vladą Bardzilauską, turintį 100 akrų ūkį prie Hespeler, Ont. gautas jo nuoširdus pažadas, kad jis su šimtine LN nariu įstosiąs rugsėjo mėn. Lietuviškas ačiū jam, o taip pat ir hamiltoniečiui J. Butkevičiui, kuris su savo mašina LN atstovą nuvežė, nepaimdamas net už benziną.

LIET. NAMUOSE išstovėjusi 2 metus tuščia krautuvė nuo rugsėjo 1 d. išnuomota už $75 mėn. pirmiems 5 metams ir po $85 sekantiems 5 m. Joje nuomininkas įruoš automatinę skalbyklą. Sutartis jau pasirašyta ir gauta už pirmą mėnesį nuoma.

LN KINĄ DELTA šią savaitę perėmė nuomininkas. Pradžiai jis pasirinko retai įdomų filmą "Nun's Story". Jis eis Deltoje iki šio šeštadienio.

LIET. NAMUOSE šiuo metu išnuomoti visi 20 butų, kinas ir krautuvės, išskyrus buvusią gėlių, kuri stovi tuščia nuo š.m. birželio 15 d. Kaip matome, Liet. Namams jokio pavojaus nėra ir nėra pagrindo tikėti gandams esą LN ateinąs bankrotas. Priešingai — LN per pirmus dvejus metus davė apie $25.000. Sk. St.

LIET. NAMAMS reikalingas prižiūrėtojas. Pageidaujama vyresnio amžiaus vyras su žmona. Kreiptis pas St. Bakšį, 38 Stanley Ave., JA. 9-4662.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame už mūsų dešimties metų vedybinio gyvenimo sukakties proga surengtą staigmeną.

Giliausia padėka Gerb. Kleb. kun. dr. J. Tadarauskui už atsilankymą ir gražų žodį, taip pat Aušros Vartų parapijos komitetui už sveikinimus ir puikias rožes.

Iš visos širdies dėkojame p. I. Šeštokams už suorganizavimą šio pobūvio.

Nuoširdžiausia mūsų padėka tėveliams A. J. Ramanauskams, V. J. Kažemėkams, giminėms ir prieteliams, A. V. Kažemėkams, G. J. Kažemėkams, K. J. Blekaičiams, O. K. Celiauskams, G. P. Breichmanams, M. P. Vaitoniams, E. S. Sakevičiams, K. Simaičiui, prisidėjusiems surengti šį pobūvį ir už gražias dovanas.

Paliekame giliai dėkingi —

Genė ir Vladas Kažemėkai.

WINNIPEG, Man.

PARAPIJOS GEGUŽINĖ įvyks rugpiūčio 7 d. Oak Point vasarvietėje. Veiks bufetas. Bus galima gauti šviežio rūgusio pieno ir kitko. Visi nuoširdžiai laukiami.

ŠAUNI GEGUŽINĖ. Liepos 17 d. KLB apylinkės valdyba suruošė gegužinę prie Winnipego ežero, Oak Point vasarvietėje. Žmonės susirinko prie pp. Demereckų krautuvės, iš kur organizuotai išvyko. Oras pasitaikė gražus, todėl tiek iš senųjų, tiek iš naujųjų lietuvių ateivių į parengimą nemažai suvažiavo.

Ši vasarvietė priklauso Winnipego lietuvių parapijai, kurią gražiai tvarko parapijos klebonas kun. J. Bertašius. Iš pradžių svečiai buvo susiskirstę į dvi dalis. Vieni sustojo prie vasarvietės vilos, kiti kiek atokiau nuo vasarvietės puikiame ąžuolyne. Vieni svečiavosi prie stalų, kiti linksminosi prie mašinų, kuriose galėjai matyti įvairių valgių ir gėrimų. Valentinas Rutkauskas stovėjo prie bufeto, kurį puikiai buvo paruošęs Tautos Fondo atstovas Mečys Šarauskas, o jis pats svečius vaišino įvairiais gėrimėliais. Vieni linksminosi, dainavo, o kiti maudės plačioje Winnipego ežero pakrantėje. K. Strkaitis pravedė laimės žaidimą, kur galėjo laimėti buteliuką su neaiškiais gėrimais, kas B-nei atnešė nemažai pelno. Po to susirinko visi į vieną krūvą, kur buvo išmėginta laimė. Laimėtoju išėjo Juozas Vaitekūnas, kuriam laimingąjį bilietą ištraukė p. Lenienė. KLB Winnipego apyl. pirm. Mykolas Januška pakvietė tarti žodį Povilą Liaukevičių. Jis, nušvietęs mūsų lietuvių veikimo gaires, apibūdino žiaurųjį komunizmą, kuris šiandien terorizuoja žmones anoje pusėje geležinės uždangos ir tiesia savo nagus į likusį laisvąjį pasaulį. Sekantis kalbėtojas — svečias iš Hamiltono Klemas Prielgauskas, kuris publikai prisistatė "Dėdė Klemutis". Nors jis gana didelis humoristas ir svečiams pripasakojo įvairių anekdotų, bet savo kalboje pasirodė gana rimtas ir kalbėdamas davė gražių pavyzdžių, kaip mes lietuviai privalome veikti ir organizuotis. Toliau žodį tarė Jonas Labrencas. Jis pareiškė esąs gimęs Lietuvoje, bet kalbėsiąs angliškai. Jo tėvelis Lietuvoje tarnavęs policijoje, o jis čia tarnavęs detektyvu, o dabar išėjęs į privatinę tarnybą.

Po kalbų svečiai linksminosi ir pamažėl išsiskirstė namo. K. Str.

NEBESUPRANTAMA. Buvusios KL Tarybos Winnipego skyriaus byla su įvairiu susirašinėjimu ir kasos knyga pateko į "Literatūros Draugijos" valdybos nario ir "Liaudies Balso" platintojo M. Vidruk rankas, kuris liepos 1 d. perdavė KLB Winnipego skyriaus valdybos nariams. Po šios organizacijos likvidacijos visas jos turtas ir piniginiai reikalai buvo Prano Matulionio žinioje. Gaila, bet kartu ir nebesuprantama. Ką darysi! Mainos rūbai margo svieto...

AR TIKRAI LIETUVIAI IR DŽIAUGIASI? "Liaudies Balsas" Nr. 25 birželio 17 d. 7 pusl. rašo, kad plačiai žinomo nenuilstamo "Liaudies Balso" rėmėjo bei platintojo Mykolo Vidruko sūnūs baigė augštuosius mokslus ir Kazys Vidruk paskirtas fizinio lavinimosi direktoriumi visų Winnipego miesto mokyklų ir antras sūnus Edvardas Vidrukas, neseniai baigęs universitetą, paskirtas inspektoriu prie St. James kolegijos ir eina fizinio lavinimo mokytojo pareigas. Rašo, kad tai didelė garbė lietuviams.

Tiesa, garbė, kad lietuviai skiriami į valdžios augštas vietas, bet maža garbė, kad jų tėvai remia dirba priešvalstybinėse organizacijose. Visiems yra žinoma, kad "Liaudies Balsas" yra grynai komunistinis, tad kokia lietuviams garbė, kad M. Vidruk platina? Be to, kaip jaučiasi jo sūnūs sėdėdami augštose valdžios vietose, kai jų tėvas dirba komunistinį darbą?

"Liaudies Balsas" Nr. 28 liepos 8 d. rašo: "K. Strikaitis, kad jau striksi, tai striksi "Nepriklausomoj Lietuvoj", persistatydamas Winnipego Lietuvių Klubo "išganytoju". Ant gatavo atsisėdus ir jis jaučiasi labai "smart"!

Mes visi esame atėję į šį pasaulį ant gatavo, tik nevisi vienodai tą gatavą mokame pasiimti. Iš to "gatavo" daugiausiai iki šiol yra pasiėmęs "Liaudies Balsas", todėl jis ir griaužiasi, kad to "gatavo" gali daugiau nebegauti. K. Strikaitis į klubą neatėjo pats kaipo "išganytojas", bet jis yra išrinktas klubo visuotinio narių susirinkimo, todėl ir yra 'smart". Matyt, "Liaudies Balso" korespondentas, o greičiausiai pati redakcija, negali užmiršti komunistinės ideologijos, kuri viską iš kitų "gatavą" atima jėga, todėl ir kitiems mėgsta primetinėti, o klubas jau eina demokratiniu keliu. "Liaudies Balsas" mato, kad jau klubo nariai nebepritaria tiems keliems komunistiniams gaivalams ir nebenori girdėti, kad Lietuvių Klubas būtų vadinamas komunistiniu.

Nužemintasis.

Žvilgsnis į Ontario šiaurę

SUDBURIEČIAI TELKIASI LIETUVIŠKON VASARVIETĖN

Palikome tėvynę nespėję net žemės saujos pasiimti atsiminimui. Neišnešėm nei kitokių materialinių gėrybių, išskyrus tėvynės meilę, jos prisiminimą ir jausmus jos grožiui.

Klupome, kėlėmės Europos žemynio keliuose, buvome metomi žiaurių Atlanto bangų ir pagaliau pasiekę Kanados žemę radome prieglaudą ir įsipilietinome.

Tėvynės grožio išsiilgimas neišnyko, bet nostalgijos replėmis dar labiau suspaudė mus. Lietuvis ieškojo ir ieško kanadiškame žemės grožyje panašaus kampelio tėvų žemei, kuris primintų šieno kvapą, pušų šlamėjimą, saulėlydį Trakuose ar lakštingalos įvairiaspalvę dainą.

Daugelis jau pėdsakus surado Ontario šiaurėje netoli Sudburio miesto. Apie tai norisi ir parašyti.

Š.m. pavasarį "T2" žinutėje iš Sudburio rašė, kad prie French River upės keletas tautiečių pirko sklypus ir ruošiasi statyti vasarnamius. Laiko rodyklė sukėsi pirmyn — jau vasara, nors ir pavėluotai, bet pirmosios žibutės jau pasirodė. Pp. Krivickai ir Gabrėnai įrengė vasarvietes ir pastatė gražius vasarnamius.

... Liepos 17 d., saulė žeme ritinasi ir šypsosi viliodama į gamtą. A. Juozapavičius savo metalinį žirgą girdo gazolinu, patogiai susėdę riedame 69-S plentu French River link, pasigrožėti Kanados gamta ir dalyvauti S. Krivicko vasarnamio oficialiame atidaryme.

Per mašinos langus skleidžiasi A. Kusinskio akordeono muzikos ir lietuviškų dainų garsai. Remeikis vežasi visą "foto laboratoriją". Mašinos rodyklė rodo 40 mylių ir mes pristigę kelio atsiremiame į French River upės krantus. Palikę mašiną sėdame į S. Krivicko laivą. Motoras ūžia, vandens bangos skiriasi, akordeono maršo garsai aidi pušų viršūnėmis. Ir vėl krantas, gražus naujas vasarnamis, pasijuntame šeimininkų globoje. Daugelis svečių maloniai leidžia laiką šeimininkų vaišinami. Iš priešingos pusės augšti, ūgūs įvairių sluogsnių akmens krantai apaugę jaunomis pušaitėmis. Upė įsigraužusi į akmeningus krantus paslaptingai šnara. Visur jaučiasi malonus sakų kvapas.

Priešais vasarnamius iš priešingos pusės, vienoje vietoje akmens krantas apie 15-20 metrų šiek tiek išlindęs į priekį ir taip susiformavęs, lyg vartai į paslaptingą olą. Neveltui kanadiečiai skaito tai istoriniu dalyku ir senuose padavimuose vadina Hell Gates — pragaro vartais.

Vasarnamiai pastatyti lygioje, smėlėtoje vietoje apsupti augštai į viršų iškilusių pušų. Čia pat ir kitas vasarnamis, visai naujas, gražus ir nemažas — tai p.p. Gabrėnų nuosavybė. Prie krantinės pririštas naujas motorinis laivas. Paupiu daug sklypų vasarnamiams statyti, vienuose jau matosi pradžia medžių kirtimo ir retinimo darbų, kiti, atrodo, dar laukia šeimininkų atvykstant. Visi priklauso sudburiečiams lietuviams: Povilaičiams, Dženkaičiams, Griniams ir kt.

Tikėkime, kad už metų ar kitų čia jau turėsime gražų lietuvišką vasarviečių miestelį, primenantį Nemuną ir jo gražiąsias apylinkes.

Šešios mylios namų link, prie tos pat upės ir saulėlydžiui pasiekiame brolių P. ir P. Jutelių vasarvietę. Čia vėl lietuviškas kūrinys. Pasktuiniai saulės spinduliai skandina baltų, liekų berželių kasas į ramų bet gilų upės vandenį. Augštos pušys stiebiasi į viršų. Graži laiveliams prieplauka, o už jos skarotų pušų prieglobstyje, didžiulis puikus vasarnamis su visais gyvenimui reikalingais įrengimais.

Vasarvietė labai jauki ir rami, primenanti lietuvišką gamtos vaizdą, todėl nenuostabu, kad lietuviai ją labai mėgsta.

... Naktis, ir vėl... Sudbury, apšviestas gaisrų pašvaistėmis, išverčiąs nikelio karštą lavą. Vėl gazolino kvapas ir automobilių sirenos...

J. Kručas.

SOVIETINIO ŪKIO BĖDOS

Kodėl Utenos rajone augšta produktų savikaina

"Aušros" kolūkyje pieno gaminama nemažai. Bet jo centneris atsieina kolūkiui brangiai — žymiai daugiau, negu kad gauna kolūkis, realizuodamas šį pieną. Savaime suprantama, jog apie grynąsias pajamas iš pieno gamybos todėl negali būti jokios kalbos.

Kolūkis galvijams sušeria pašarus, priskaičiuoja darbadienius fermų darbuotojams, apmoka vežėjams, išleidžia daugybę pinigų ir galų gale net pusė jų nesugrįžta. Vietoj pajamų — didelis nuostolis. O kiek dar kaštavo fermų pastatymas ir jų įrengimas. Nemaža lėšų išleista bandai sudaryti. Kas gi turi padengti šias išlaidas? Gerai, jeigu kita kuri nors ūkio šaka duos pelno. Tuomet nuostolius padengs. O jei ne — priseis skolintis.

"Kuktiškių" kolūkyje reikalai šiek tiek geresni. Kilogramo pieno savikaina čia žymiai mažesnė. Tačiau ir ši ferma nėra rentabili.

Įdomu palyginti šiuos kolūkius tuo požiūriu, jog sąlygos abiejuose vienodos, tačiau pieno savikaina vis tik smarkiai skiriasi. Kodėl? "Aušroje" ji augštesnė dėl įvairių priežasčių. Svarbiausioji iš jų — pašarai. Siloso gamyba čia atsiėjo net 6,5 karto brangiau, negu "Kuktiškėse". Daugiau sunaudojama brangių koncentratų, kurie pakelia savikainą. Be to, augštą savikainą nulemia didelės darbo sąnaudos. Jei "Kuktiškėse" centneriui pieno pagaminti sunaudojama 5,5 darbadienio, tai "Aušroje" net 12. O tai yra todėl, kad pastarajame mažai rūpinamasi mechanizavimu. Vienas melžėjai čia tenka 14 karvių, kai Kuktiškietės prižiūri po 20 ir daugiau.

Tik per mechanizavimo nebuvimą "Šiaudinių" kolūkyje centneris kiaulienos atsieina daugiau kaip 1.300 rublių.

Apie visa tai pokalbis išsivystė Utenoje vykusioje ekonominėje konferencijoje, surengtoje padedant Ekonomikos institutui.

Kokius reikia naudoti pašarus?

Konferencijoje kalbėjusieji pabrėžė, jog augšta gyvulininkystės produktų savikaina rajono kolūkiuose daugelyje atvejų priklauso nuo to, kad gyvuliai šeriami brangiais pašarais.

"Naujasodžio" kolūkyje šiuo metu kiekvienai karvei duodama po 6 kilogramus siloso, 3 kilogramus šiaudų ir po 2,5 kilogramo kombinuotų pašarų. Tai sudaro maždaug 4,2 pašarinio vieneto. Tai labai nedaug. Todėl ir pieno iš karvės primelžiama vos po kelis litrus per dieną. O jo kilogramo savikaina viršija net 2 rublius. Kodėl ji tokia augšta? Savikainą pakelia brangūs kombinuoti pašarai. Reikia ieškoti žymiai pigesnių pašarų, maistingumu nenusileidžiančių kombinuotiems. Ar jie yra? Taip. Tokie pašarai čia po truputį auginami. Tai kukurūzai. Jų siloso pašarinio vieneto savikaina yra 0,21 rb., kai tuo tarpu koncentruotų pašarų pašarinis vienetas atsieina apie 1 rb. Vadinasi, kukurūzų silosas net 4-5 kartus pigesnis.

Kukurūzų siloso savikaina kolūkyje dar gana augšta. Ją galima iki minimumo sumažinti, mechanizuojant šios kultūros auginimą, didinant pasėlių plotus.

Tuo keliu ir turėtų eiti kolūkio valdyba. Deja, ji neišnaudoja gausių rezervų.

Naujasodiečiai pievose prišienauja mažai šieno, nors darbo sąnaudos ploto vienetui yra didelės. Patręšus šias pievas, išlaidos tik truputį padidėtų, o derlingumas pašoktų dvigubai ir gal net daugiau. Tai irgi teigiamai atsilieptų į pieno kiekį ir jo savikainą.

Naujasodiečių klaidos — daugelio rajono kolūkių klaidos, kurios kartojamos metai iš metų.

Konferencijos metu taip pat buvo pažymėta, jog rajone mažai praktikuojamas toks pigus ir maistingas pašaras, kaip šieno miltai. Nedaug sodinama gyvulininkystės poreikiams cukrinių ir puscukrinių runkelių, kurie daug maistingesni už pašarinius, nors darbo sąnaudos jiems išauginti yra vienodos. Žvyringose Tauragnų zonos dirvose blogai auga dobilai, vikiai. Jų vietoje reikėtų sėti esparcetą ir kitas pašarines kultūras, duodančias čia daug didesnius derlius.

Derlingumas ir savikaina

Dar pasitaiko tokie vadovai-atsilikėliai, kurie samprotauja: kuodaugiau stengsies kelti derlingumą blogose dirvose, tuo brangesnius gausi grūdus, bulves, pašarus. Atseit, trąšos pabrangina produkciją.

Šiai pažiūrai konferencija davė rimtą atkirtį. Mokslininkai ir kaikurie vietiniai specialistai pavyzdžiais įrodė, jog tokiose pačiose dirvose vieni kolūkiai iš hektaro gauna grūdų vos po 4 centnerius, o kiti — net po 12. Šį skirtumą nulemia ne kas kitas, o tiktai trąšos. Ir vis tiktai jos nepabrangino grūdų gamybą, o atvirkščiai — atpigino. Tie papildomi 8 centneriai grūdų ne tik kompensavo visas išlaidas, surištas su patręšimu, bet ir davė nemažas pajamas, sumažino kiekvieno centnerio savikainą.

Kitas dalykas, kai trąšomis rūpinamasi formaliai. Kiek buvo vargo ir padaryta išlaidų kaupiant ir išvežant mėšlą. Bet jį suvertė be jokios tvarkos — vanduo išplovė, saulė išdžiovino ir iš mėšlo liko tiktai šiaudai. Ar derlingumas nuo jo padidės! Vargiai. O išlaidos ir darbo sąnaudos lygiai tokios, kur šis darbas pavyzdingai atliktas, ir kur neabejotinai bus geras derlingumas. Nuo to ir priklauso grūdų savikaina.

Norint atpiginti laukininkystės produkciją, labai svarbu mažinti darbo sąnaudas kaupiant trąšas, ieškoti pigesnių, efektingesnių tręšimo būdų. Gerą patarimą šiuo atveju uteniškiams pateikė ekonomistai. Jie pasiūlė trąšas kompostuoti betarpiškai durpynuose. Tai žymiai ekonomiškiau ir reikalauja mažiau darbo jėgos. Utenos rajono sąlygomis reikėtų ištisus laukus apsėti daugiamečiu lubinu ir jo mase tręšti visas nederlingas dirvas. Tai žymia dalimi pavaduotų mėšlą, kurio šiandien dar stinga. "Tiesa" Nr. 83.

Vašingtonas. — JAV pareikalavo išvykti du sovietų ambasados diplomatus, apkaltintus šnipinėjimu.

Komunistai Lietuvoje

Komunistų partijos vadovybė dabar visokiausiais būdais stengiasi sukurti teoriją, kad valdžią ji gavusi normaliu "liaudies judėjimo" keliu, kuriam vadovavę komunistai. Tam stengiamasi visaip išpūsti kompartijos įtaką Lietuvoje ankstyvesniais laikais. Tam yra sudarytas net specialus partijos istorijos institutas, kuriam vadovauja Šarmaitis.

Jo duomenimis 1918 m. komunistų partijos narių Lietuvoje buvę 800 (o kitomis progomis sakoma, kad komunistai jau 1918 m. buvę sukūrę "tarybinę" Lietuvą, tik ją užgniaužę nacionalistai padedami "interventų". 800 narių sukūrė valstybę!). Kai 1940 m. birželio mėn. Lietuva buvo okupuota, kompartijos narių buvę 1.500, 1941 m. karo išvakarėse buvę 2.504 nariai ir 634 kandidatai, 1949 m. 24.500 narių, o 1960 m. kovo mėn. partijos suvažiavime jau buvę atstovaujami 54.324 komunistai (jų tarpe 7.949 kandidatai).

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

LF BIČIULIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ rengiama Kennebunkporte pas tėvus pranciškonus pirmąją rugpiūčio savaitę. Studijinės dalies vadovu sutiko būti dr. J. Girnius, meninių programų dr. V. Majauskas, seniūnas V. Maželis. Paskaitininkai: prof. J. Brazaitis, T. Rimeikis, dr. A. Musteikis, dr. J. Girnius.

LIET. STUDENTŲ SĄJUNGOS centro valdybon išrinkti: N. Remeikytė, A. Budreikis, R. Stakauskas, G. Griškėnaitė, K. Paulikas, A. Bičiūnas, D. Audėnaitė. Kandidatais liko: E. Sakalauskas, L. Kaufmanaitė, A. Paliokaitė. Revizijos komisijon: N. Udrys, V. Pajaujytė, R. Bublys; kandidatai: D. Nargelė, A. Simutytė. Garbės teisman: R. Vėžys, T. Ivaškaitė, Z. Čikotaitė; kandidatai N. Šalkauskaitė, A. Iljasevičius.

DARIUS - GIRĖNAS buvo paminėtas iškilmėmis Brooklyne 27-tų metinių proga. Speciali programa buvo išpildyta prie lakūnų paminklo vadovaujant komiteto pirm. J. Šalčiui. Invokaciją skaitė T. Andriekus, OFM, JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo sol. L. Juodytė-Mathews. Kalbas pasakė LLK pirm. V. Sidzikauskas, Moterų Vienybės pirm. E. Kulber-Kulbokienė, adv. S. Briedis ir kt. Buvo padėtas gėlių vainikas legijonierių vardu. Vakare buvo vaišės, kuriose dalyvavo apie 200 žmonių.

HARTFORDO LIETUVIAI suplanavo minėti 550 m. Žalgirio mūšio sukaktį. Organizacijų atstovų posėdyje, kuriam vadovavo LB pirm. M. Chase, išrinktas komitetas. Paskaitai pakviesta dr. M. Gimbutienė. Iš POP radijo stoties per lietuvišką valandėlę apie Žalgirio mūšį kalbėjo anglų kalba M. Chase.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJ — SLA liepos 11-14 d. Pittsburge turėjo suvažiavimą, kuriame dalyvavo 130 atstovų iš JAV ir Kanados. Kanadiečių atstovai iškėlė sumanymą pakeisti nuostatus, kad į vykd. tarybą galėtų būti renkami JAV ir Kanados piliečiai. Sumanymas buvo priimtas, no[illegible] į mi[illegible] vietos, išrinktas S. Degutis iš Pensilvanijos.

DR. PULK. JUOZAS TREČIOKAS, solistės Alodijos Dičiūtės vyras, mirė pereitą savaitę Čikagoje. Velionio sūnus Leopoldas yra taip pat gydytojas.

POETAS H. RADAUSKAS, dirbęs Kongreso bibliotekoje Vašingtone, savo viršininkų išsiųstas tarnybiniais reikalais į Vokietiją ir apsigyvens Wiesbadene. Su juo kartu vyksta ir žmona. Tuo pačiu laivu išplaukė Jonas Mažonas į Londoną. Jis yra Valst. Departamento tarnyboje ir yra dirbęs įvairiose Europos sostinėse.

MARIJA ŽEMAITIENĖ - SUTKUTĖ iš Elizabeth, N.J. baigė mediciną ir gavo daktarės diplomą. Ji yra gimusi Šiauliuose, mokiusis Linkuvoj ir Heidelbergo universitete, Vokietijoj, kur ji ir parašė disertaciją. Praktiką atliko JAV.

Vokietija

LB KRAŠTO TARYBOS suvažiavimas numatytas Huettenfelde rugpiūčio 27-28 d.

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA sudaryta Luebecke išvykus buv. pirm. P. Kotkiui. Valdybon įėjo: pirm. Vl. Kleveška, sekr. F. Gudavičienė, ižd. Ensinas, nariai — Stp. Stungurys ir B. Medelinskas. Apylinkė gavo piniginę pašalpą iš Kanados per J. Giedraitį ir išdalino ligoniams bei seneliams.

ATSISTATYDINO DR. J. GRINIUS. Vasario 16 dienos gimnazijos direktorius dr. J. Grinius nuo š.m. spalio mėn. jo paties prašymu iš šių pareigų išeina. Taip pat jis pasitraukė iš PLB Vokietijos Krašto Valdybos nario pareigų. Jo vieton į Kr. Valdybą įėjo Stp. Vykintas.

DR. G. VALANČIUS iš JAV skaitė paskaitą Weinheimo lietuvių susirinkime, kuriame buvo paminėta Lietuvos okupacijos 20-tis ir išvežimai. Pirm. E. Simonaitis išdalino atsišaukimus vokiečių k., prašydamas juos įteikti vietos vokiečių organizacijoms bei įtakingesniems asmenim. Tokius atsišaukimus iš E. Simonaičio gavo Hemsbacho burmistras, katalikų ir protestantų dvasininkai, politinių partijų vadai.

D. Britanija

ŽALGIRIO MŪŠIO PAMINĖJIMAS įvyko Londone liepos 15 d. Minėjimą suruošė A. Mickevičiaus vardo Lietuvių - Lenkų Draugija. Įžanginį žodį tarė M. Bajorinas anglų kalba. Po jo kalbėjo lenkų laikraščio redaktorius Pawel Zaremba. Meninėje programos dalyje lietuviškus tautinius šokius pašoko lietuviai mokyklinio amžiaus vaikučiai, vadovaujami M. Nenorto. Po to sekė lenkų tautiniai šokiai bei lietuvių - lenkų dainų koncertas.

VYSK. V. BRIZGYS aplankė Londone Lietuvos pasiuntinybę, Liet. Namus, Liet. Sodybą. Taipgi buvo užsukęs į Glasgovą pas Škotijos lietuvius ir jų kleboną kun. J. Gutauską. Londono liet. dievnamyje vyskupas atlaikė sekmadienio pamaldas, kuriose dalyvavo ir pasiuntinybės tarnautojai su min. B. K. Balučiu.

KUN. ANT. GALČIUS atlaikė primicijas Londono liet. dievnamyje. Po pamaldų parapijos klube įvyko bendros vaišės primicijantui pagerbti.

KUN. A. KAZLAUSKAS, liet. parapijos klebonas, išsiuntinėjo atsišaukimus į visus tautiečius, prašydamas paremti dievnamio remontą, nes parapijiečiai vieni nepajėgia padengti visų išlaidų.

Prancūzija

ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS įvyko Paryžiuje liepos 7 d. Jame išrinkta nauja valdyba: pirm. B. Venskuvienė, sekr. L. Pabedinskas, ižd. R. Bačkis.

Argentina

LIETUVIŲ, LATVIŲ IR ESTŲ sveikinimas Argentinos nepriklausomybės šventės proga buvo išsiuntinėtas Argentinos spaudai.

FILMAS "EL LITUANO". Įvairiuose Buenos Aires dienraščiuose pasirodė skelbimai apie netrukus pasirodysiantį filmą "El Lituano". Filmo direktorius Enrique Dawi laikraščiuose pabrėžė, kad vyriausias filmo artistas yra Andrius Ramanauskas.

Urugvajus

A. GUMBARAGIS Urugvajaus dienraščiuose "El Plata" ir "El Pais" išspausdino du straipsniu apie lietuvių deportacijas ir Lietuvos okupaciją ryšium su 20 metų sukaktimi.

DĖMESIO!!!

Vyrų ir moterų drabužių siuvėjai

Rygos suvėjas Valter ir Vienos siuvėja-modistė Elena.

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų. Darbas atliekamas patyrusių specialistų. Drabužių valymas — 15% nuolaida.

2218 DUNDAS ST. W., prieš Roncesvalles Ave. Tel. LE. 4-2526.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

ED. KONDRATAS

1113 Dundas St. W., Toronto. LE. 3-5454

MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ

siuvėjas

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

A. LIUDŽIUS, B.L.

VIEŠASIS NOTARAS

(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Visi notariniai reik

JAUNIMO DRAMOS KONKURSAS

DVI PREMIJOS: $1000 ir $500

1. PLB Valdybos skelbiamame Jaunimo Dramos Konkurse gali dalyvauti viso pasaulio lietuviai kūrėjai.

2. Dramos taikomos pradžios arba augštesniųjų mokyklų amžiaus jaunimui. Žanrą ir temą pasirenka patys dramų autoriai. Dramos sceninis laikas 1½-2 val. Pastatymo išlaidos derintinos su išeivijos teatrų materialiniu pajėgumu. Premijos neskiriamos, jei nebus pakankamai vertingų ir šias sąlygas atitinkančių dramos kūrinių.

3. Dramų rankraščiai parašomi mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Atskirame uždarame voke duodama autoriaus pavardė ir adresas su slapyvardžiu ir dramos pavadinimu. Vokai, ant kurių autoriai užrašys "nelaimėjus neatplėšti", nebus atidaromi ir kartu su rankraščiu grąžinami autoriaus nurodytu adresu.

4. Už dvi geriausias dramas skiriamos premijos. Pirmoji premija — $1000 (Mecenatas JAV Lietuvių Bendruomenė). Antroji premija — $500 (Mecenatas Kanados Lietuvių Bendruomenė).

5. Tas pats autorius gali gauti abi premijas.

6. Premijas laimėjusių dramų pastatymo teisę trejus metus nuo premijos įteikimo dienos turi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba.

7. Konkurso Jury Komisijos sudėtis PLB Valdybos bus paskelbta vėliau.

8. Paskutinė data konkursiniams rankraščiams įteikti (pašto išsiuntimo data) — 1961 m. spalio mėn. 1 d.

9. Rankraščius siųsti šiuo adresu: PLB Valdybos sekretorius Kęstutis Grigaitis, 62 Davenport Rd., Toronto, Ont., Canada.

PLB Valdyba.

MŪSŲ ŽEMĖS PASLAPTYS

Žmogus šiandien jau veržiasi į erdves, bet pasirodo jis dar labai daug ko nežino ir savoje žemėje. Ypatingai daug tokių neaiškių dalykų snauda iškėlė Niujorke vykusio tarptautinio okeanografinio kongreso proga. Štai keletas pavyzdžių.

Ar mes žinome, kad okeanų - jūrų vanduo sūrus. Vadovėliuose bei enciklopedijose paprastai aiškinama, kad druskos visokios į jūras yra amžių bėgyje suneštos iš sausumos upių vandens. Betgi nauji tyrimai yra irodė, kad okeanų vandens druskingumas yra toks pat, nei padidėjęs, nei sumažėjęs jau 250 milijonų metų. Tuo būdu senoja teorija apie mineralų sanašas tenka palaidoti. Bet naujos patikimos teorijos dar nėra.

Ledynų atsiradimo ir jų nutirpimo periodų kaitaliojimasis buvo iki šiol aiškinamas žemės ašies svyravimu. Bet ši teorija jau atmesta. Kalbamajame kongrese buvo pranešta duomenys okeano dugnų nuosėdų sluoksnių tyrinėjimų, kurie yra parodę, kad nuosėdų sluoksniai jau mažiausiai 500 milijonų metų guli vienodai, atseit, žemės ašies svyravimo irodymų nėra. Jei ašis būtų kaitaliojusis, sluoksnių lygiagretumas nebūtų buvęs išlaikytas. Taigi, jei teorija žemės ašies svyravimo nepasitvirtino, tai kas iššaukė ledynus ir jų nutirpimo periodus?

Betgi poliu vaidmuo visdėlto nėra atmestas. Tyrimais yra irodyta, kad vandens lygis pasaulyje nėra vienodas. Pvz. prieš 400.000 metų, prieš pirmąjį ledynų periodą vandens lygis pasaulyje buvo net 300 pėdų augštesnis už dabartinį lygį, gi prieš 10.000 metų, paskutiniame ledyno periode vandens lygis žemėje buvo net 300 pėdų žemiau dabartinio lygio. Tai priklauso nuo ledynų susikaupimo poliuose, ypač pietų poliuje. Kai ledų kalnai išauga vandens lygis krinta, o kai ledynai nutirpsta vandens lygis pakyla. Mes dabar gyvename ledynų tirpimo laikotarpy ir jūrų vandens lygis nuolat kyla. Apskaičiuota, kad po 10.000 metų jis bus pakilęs net 180 pėdų. Vadinasi, visi sausumos plotai, kurie yra žemiau kaip 180 pėdų nuo jūros lygmės, turės būti apsemti vandens.

Moksle jau atmesta visa eilė teorijų, kurios dar taip neseniai atrodė taip tikros. O yra dalykų, kurie buvo laikomi gryniausiais fantazijos padarais, bet dabar pasirodo turi realų pagrindą. Taip pvz. yra su pasakojimais apie jūrų žalčius milžinus. Iki šiol visa tai buvo laikoma gryniausiomis pasakomis, bet pastarasis okeanografų kongresas senajai pažiūrai atvežė labai didelę staigmeną. Pasirodo, kad okeanuose yra surasta milžiniško žalčio larva. Jos dydis net 6 coliai. Specialistų nuomone iš tokios larvos išauges žalčys turėtų būti bent 100 pėdų ilgio, apie kokį nei pasakose nesekama. Taigi okeanų baisieji gyvūnai, atrodo, nėra fantazijos kūriniai.

M. K. — Zw.

Laikrodžiai

(CSc) — Laikrodis yra tapęs mūsų gyvenimo būtinybe. Mažai kas iš mūsų pagalvoja, kad žmonija prieš laikrodžio išradimą jau matavo laiką įvairiais kitais būdais — pagal saulę, pagal šešėlio ilgį, vėliau pagal vandens laikrodį, pagal smėlio įtaisus ir valandinius stiklo laikrodžius. Net pirmieji mechaniniai laikrodžiai neturėjo rodykliu ir mušė tik valandas. Laikrodžio (clock) vardas anglų kalboj yra kilęs iš lotynų žodžio Clocca, kuris reiškė skambuti-varpą, dėl bažnyčios varpų, kurie paprastai mušdavo valandas, ir tai kiekvieną ketvirtį skirtingu tonu.

Vėliau, kada pramonė vertė žmones būti savo laiku darbe, didėli laikrodžiai buvo įrengiami viešose vietose, paprastai miesto rotušėse, kaip tai yra Toronte, Winnipege, Quebece. Kitur buvo talpinami paminkliniuose pastatuose, kaip Hart House Tower, kuris pagerbia Toronto universiteto absolventus, kritusius dviejuose karuose. Panašus paminklas su dideliu laikrodžiu yra pastatytas prie Roddick Memorial vartų McGill universitete ir Sailors Bokštas Montrealy. Otava turi savo Peace (Taikos) Bokštą, kuriame kiekviena valandą varpo šerdis, sverianti 504 svarus, muša didžiausį varpą, sverianti 22.400 svarų.

Seniausias viešasis laikrodis Kanadoj turbūt yra tas, kuri atvežė iš Prancūzijos 18-tam šimtmety, ir kuri ir šiandien galima matyti Montrealio seniausiam pastate — St. Sulpice seminarijoje. Kitas labai senas laikrodis yra bokšte Halifaxo priepLaukoje, įrengtas 1803 m. Bokštas perstatytas 1919 m., bet laikrodis be pataisymų jau eina 157 metus. Vienas iš Kanados laikrodžių unikumų yra didžiausias gėlių laikrodis — tarpe 1700 - 2000 įvairių gėlių.

Geriausias pasaulyje aklųjų švietimas

(CSc) — Canadian National Institute of Blind — Kanados Aklųjų Institutas, arba kaip kanadiečiai sutrumpintai vadina CNIB — yra labai vertinamas Kanados 23.000 aklųjų. Jo tarnybos apimtis yra labai įvairi ir bendrai pripažįstama, kad jis stovi pasaulyje pirmoj vietoj. Jo patarnavimai, kurie yra prieinami kiekvienam aklajam visoj Kanadoj, yra sutelkti CNIB veiklioje vadovybėje prie Bayview Avenue, Toronte. Jo pastatai užima 15 akerių žemės prie Sunnybrook ligoninės. Pastatytas 1956 m. už $3.150.000; apima patalpas akliesiems darbininkams ir mokiniams, poilsio ir pramogų namus, auditorijas koncertams, vaidinimams ir t.t., kur ir klausytojai ir išpildytojai daugumoje yra patys aklieji. Kiti namai tarnauja kaip švietimo ir spausdinimo vietos, kur yra perrašinėjama ir gaminama skaitomoji medžiaga: specialios knygos ir juostelės. Jos yra vadinamos "kalbančiomis knygomis" ir jų 13.000 egz. keliauja išilgai Kanadą lankydamos akluosius. Jų yra 84.000 ir jos naudojamos kaip ilgo grojimo plokštelės, turinčios 33 ir ⅓ greitį. Jos yra vežiojamos specialiose metalinėse dėžėse, laisvose nuo pašto mokesčio. Paskutiniu metu CNIB mėgina pigesnį būdą — "kalbančias knygas" įrašytas garsoraščio juostelėse.

Akliesiems knygos perrašinėjamos savanorių; jau yra pagaminta 20.000 įvairaus tipo knygų. Daugelis jų — mokslo vadovėliai augštesniųjų mokyklų ir universitetų studentams, o taip pat kaip pasiskaitymo knygos vaikams. Yra spausdinamas mėnesinis žurnalas vaikams 9-14 metų amž.

Intensyviai yra ruošiama ir muzikos reikalams biblioteka. Be to, leidžiamos specialios CNIB skyriaus brošiūros matantiems suaugusiems ir tėvams, kur aprašoma įvairios aklumo priežastys ir patariama kaip to išvengti. CNIB pataria matantiems, kaip išvengti aklumo ir kaip reikia gydytis.

CNIB laiko savo pareiga perspėti matančius ir tai daro nuo pat instituto įkūrimo t.y. 1918 m.

Akliej uždirba virš $3.000.000

CNIB švietimo programa siekia ne tik aprūpinti akluosius tarnybomis ir verslu, bet ir paruošti juos pramonei. CNIB išlavinti darbininkai gali atlikti netik rinkimo darbus, bet sugebėti stovėti ir prie įvairių presų. Kiti apmokomi dirbti kaip technikai ligoninių tamsiuose kambariuose, prie diktafonų, didesnėse istaigose prie telefonų lentų, kurios yra aprūpintos mažais specialiais jiems prietaisais. CNIB mokyklos parengia suaugusius akluosius dirbti nuosavose aklųjų dirbtuvėse, kurios gamina daugybę reikalingų daiktų, pradedant nuo šluotų ir baigiant sudėtingais prietaisais. Daugelis aklųjų uždirba iki $55 mėnesiui už parduodamus odos, audinių, pintinių išdirbinius. CNIB aprūpina per 420 kavinių ir kantinų, kur dirba per 500 asmenų.

CNIB švietimo ir tarnybų ieškojimo skyriaus dėka, šiandien daugiau kaip 2.700 aklųjų kanadiečių turi pastovius darbus pramonėje bei kitur ir uždirbo $3.241.797.

CNIB turi visoje Kanadoje 47 centrus su 17 pastatų įvairiose vietovėse ir dirba valstybiniu mastu. Juose randa pagalbos tas vienas, kuris iš 1.000 matančiųjų tampa aklu kiekvienais metais, ir kuris čia randa patarimų ir išlavinimo, kokį gali duoti tik CNIB.

CNIB atstovas, kuris ateina pas naująjį akląjį pirmą kartą, pats būna aklas. Taip pat toks yra ir instruktorius, kuris moko akluosius amatų. Jau jų tik buvimas kartu su pradedančiais yra naudingas, nes savaime naikina naujoko nepasitikėjimą savimi ir kelia jo viltis, kad jis gali išmokti ir būti naudingas. Padėdamas akliesiems ugdyti pasitikėjimą, CNIB sugeba įskiepyti jiems mintį pagelbėti sau. Ir tai yra visos organizacijos pirmasis tikslas. Žinoma, šie visi darbininkai tamsoje irodė, kad turint drąsos, pasiryžimo ir CNIB pagalbą, tik nedaugelis dalykų gali būti neprieinami akliesiems.

Aklas pulkininkas — įsteigėjas

Už CNIB steigimą ir tobulėjimą, už pavienes ir kolektyvines paslaugas akliesiems, o taip pat ir aklumo išvengimą — daugumoje nuopelnas turi būti pripažįstas pulkininkui Edwin A. Baker, CNIB direktoriui, kuris 1918 m. įkūrė šią įstaigą. Pulk. Baker yra baigęs universitetą Kingstone 1915 m. kaip inžinierius. Neteko regėjimo šešiais mėnesiais vėliau Prancūzijoj betarnaudamas Kanados daliniuose I D. karo metu. Kaip ir dauguma naujųjų aklųjų, jaunas kareivis pametė savistovumo jausmą ir visa ką buvo išmokęs. Tai sudaro akliesiems didžiausią problemą. Po 6 mėnesių darbo britų aklųjų institute St. Dunstan Baker atgavo pasitikėjimą, nes matė didelę drąsą savo draugų, dar daugiau nukentėjusių. Jis grįžo Kanadon, turėdamas vieną tikslą — atgaivinti viltį ir kitų aklųjų Kanados veteranų.

Kaip Otava tapo Kanados sostine

(CSc) — British North America Act 16 sekcija — Kanados Konstitucija — sako, kad "kol karalienė nepatvarkys kitaip, Kanados valdžios buveinė bus Otavoje". Tai buvo parašyta 1867 m. Šis nutarimas padaryti mažą miestelį, neturintį nė 10.000 gyventojų, Dominijos sostine buvo beveik neišvengiamas. 10 metų prieš tai karalienė Viktorija po ilgo ieškojimo jau buvo padariusi Otavą sostine Kanados provincijos, kuri tada apėmė Ontario ir Quebec. Vyriausybės pastatai kaip tik buvo statomi tokiu mastu ir iškilmingumu, kad vienas iš konfederacijos architektų Geo. Brown, pavadino juos "prašokančius mūsų laiką 500 metų". Jis dabar nustebtų, jei pamatytų, kad tie pastatai po 50 metų nesutalpina nei parlamento nei vyriausybės įstaigų. Taip jis pesimistiškai pranašavo šio krašto augimą.

Galima tvirtinti, kad Otava buvo parinkta vengiant kelių blogybių. Kada Kanados provincija buvo suformuota 1840 metais, vyriausybės buveinė buvo Kingston, Ontario. Vėliau ji buvo kilnojama į Montrealį, į Quebecą, į Torontą, ir vėl atgal į Quebecą. Laike penkiolikos metų kelti penkis kartus sostine gerai vyriausybei nedėrėjo. Buvo reikalinga vieną kartą nusistatyti galutinai.

Darant karalienei pasiūlymus dėl sostinės vietos lėmė du sumetimai: tautinis lenktyniavimas tarp anglų augštutinės Kanados (dabartinis Ontario) ir prancūzų žemutinės Kanados (dabartinis Quebec), ir gynybos klausimas.

Pirmas sumetimas aiškiai išskyrė Toronto ir Quebeco miestus, dvasinius angliškosios ir prancūziškosios Kanados centrus. Montrealis buvo sostinė nuo 1843 m. ligi 1849 m., bet generalgubernatorius rado, kad tai yra nergyvas miestas ir vyriausybė dėl pilietinių nesusipratimų buvo perkelta. Kingstona generalgubernatorius pavadino mirusia vieta palyginus su Montrealiu ar Torontu.

Gynybos atveju, reikia atsiminti, kad tuo laiku galimas priešas buvo tik JAV. Draugystė, kurioje mes gyvename dabar su mūsų didžiuoju kaimynu iš pietų ir "neginama siena" yra vaisius mūsų gerų santykių, prasidėjusių po Konfederacijos. Quebec buvo Kanados didžioji tvirtovė, bet Montrealis, Torontas ir Kingston praktiškai buvo prie pat JAV slenksčio. Padarius vieną iš jų sostine, Kanados vyriausybė būtų išstatyta dideliam netikėto užpuolimo pavojui.

Otava tiko būti sostine visais atžvilgiais: ji buvo tarp angliškosios ir prancūziškosios Kanadų ir turėjo maišytus gyventojus. Buvo mažas miestas ir tad nebuvo konkurentas didiesiems centrams ir jų prekybai. Ji buvo gana toli nuo sienos ir savaime teikė tam tikro saugumo. Tuo pačiu laiku ji turėjo gerą susisiekimą su visa Kanados provincija — geležinkelis ėjo ligi Montrealio per Prescottą, ir buvo pradžia galimo vandens kelio, kuris vedė į kanadiškus vakarus. Galų gale Otava turėjo puikią gamtinę aplinkumą, o Ottawa upės lankas teikė gerą vietą parlamento ir vyriausybės pastatams.

Karalienės Viktorijos galutinis sprendimas Otavos naudai buvo padarytas 1857 m. pabaigoje. Buvo abejojama, buvo ir negerų nuotaikų tarpe vietinių patriotų, ypač iš augančių Montrealio ir Toronto miestų. Bet 10 metų praslinkus jau beveik neliko opozicijos, kada ir Kanados konstitucijoj buvo įrašyta, kad Otava turi būti Dominijos sostine. Tai buvo laimingas parinkimas, nors jis buvo padarytas tik neturint ko nors patogesnio.

Veikalas apie Žalgirį

"Kario" leidykla JAV-bėse, leisdama netik mėnesinį žurnalą 'Karį", bet pasirodydama lietuviškajai visuomenei ir su kitais leidiniais — knygomis — dirba lietuvių tautai pasigėrėtinai gražų darbą.

Toji leidykla jau yra išleidusi H. Sienkievičiaus istorinį trijų tomų romaną "Kryžiuočiai", V. Biržiškos straipsnių rinkinį "Praeities pabiros", o dabar, štai, skaitytojus pasiekė vėl naujas veikalas "1410 metų karas su kryžiuočiais ir Žalgirio mūšis". Šio veikalo autorius plk. Oskaras Urbonas.

Knyga turi 94 psl. gausiai iliustruota, o turinyje — po įžanginių pastabų ir įvado — šitokios temos: Drang nach Osten, Lietuvos ir Lenkijos sujungimas, Žemaitijos būklė, Vytautui siūloma karališkasis vainikas, Susidūrusių šalių įvertinimas, Viduramžių valstybių karinė organizacija, Riteriai, Susikovusių kariuomenių įvertinimas, Lenkijos kariuomenė, Lietuvos kariuomenė, Karo teatras ir šalių karo planai, Veiksmai nuo karo pradžios iki Žalgirio mūšio, Ginčas dėl kardų, Mūšis, Žygis į Marienburgą ir jo apgulimas ir Pabaiga. Po to dar sekaa Vytauto apibūdinimas ir nurodomi šaltiniai, kuriais naudotasi veikalą rengiant.

Šis veikalas išleistas pačiu laiku — Žalgirio pergalės 550 metų sukakčiai paminėti. Knygą spaudai paruošė Z. Raulinaitis, Žalgirio mūšio schemas braižė L. Bileris, kalbą taisė K. Kepalas, spaudė tėvų pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Tiražas, nei kaina — nepažymėta.

Pr. Alš.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

LK MOKSLO AKADEMIJOS istorijos sekcija, įsisteigusi Romoje, priešatostoginiame posėdyje pavedė kun. dr. J. Bičiūnui paruošti sekcijos reguliaminą. Pagal prof. Z. Ivinskio nurodymus buvo numatytas planas liet. istorijos šaltinių išleidimu. Pirmasis tomas jau paruoštas. Posėdyje skaitė paskaitą apie Tėvą Jurgį Pabrėžą, pranciškoną, T. V. Gidžiūnas, OFM, pateikdamas naujų duomenų apie jo gyvenimą ir nespausdintus raštus. Nutarta Romoje paminėti Žalgirio mūšio 550 m. sukaktį drauge su vietine liet. bendruomene.

"SOVIET POLICY TOWARD THE BALTIC STATES 1918-1940" — tokiu pavadinimu 1959 m. buvo išleista dr. A. Tarulio knyga Notre Dame Press leidyklos. Ji turi 275 psl., kuriuose labai kruopščiai atskleista Lietuvos, Latvijos ir Estijos tragedija. Kritikų ji buvo labai gerai įvertinta. Dr. P. Mačiulis, dirbęs Lietuvos užsienių r. ministerijoje, pastebi, kad dr. A. Tarulis surinkęs labai retos medžiagos, kuri buvusi neprieinama Lietuvoje. Esą ji buvo rasta daugiausia JAV Kongreso bibliotekoje, kuri turinti ir vokiečių Reicho archyvus.

OPERĄ "TRAVIATA" italų kalba pastatė Montevideo, Urugvajuj, lietuvių parapijos choras, vadovaujamas vargonininko Vito Dorelio. Žiūrovų buvo pilna parapijos salė. Po pirmojo pasisekimo numatoma dar pasitobulinti ir pasirodyti miesto teatre bei kitose krašto vietovėse galbūt net ir Argentinos sostinė Buenos Aires.

'LAIŠKAI LIETUVIAMS", tėvų jėzuitų leidžiamas religinės minties mėnraštis, paskelbė straipsnio konkursą: "Svarbiausieji mūsų uždaviniai dabartinėse išeivijos sąlygose". Premijas paskyrė — dr. M. ir S. Būdriai ir dr. A. Rudokas.

METRAŠTĮ šiemetinės Kanados Lietuvių Dienos redaguoja dr. A. Šapoka. Jame sutelkta vertingų straipsnių ir apsčiai informacijų iš Kanados lietuvių gyvenimo. Jis yra renkamas "Žiburių" spaustuvėje ir netrukus bus perduotas "Time Press" sav. Danaičiui - Sinkevičiui atspausti.

RUSIŠKŲ - LIETUVIŠKŲ SANTRUMPŲ ŽODYNAS. Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje išleido 20.000 egz. tiražu rusiškų ir lietuviškų santrumpų žodyną. Žodyne sudėtos santrumpos, sutinkamos politinėje, ekonominėje ir tecninėje literatūroje, o taip pat grožinėje literatūroje ir spaudoje. E.

PASIKEITIMAI "PENKIŲ STULPŲ" PASTATYME. Sydney Walters perėmė A. Landsbergio dramos Five Posts in the Market Place režisūros vadeles. Šis garsus amerikiečių režisierius praėjusiais metais pastatė Broadway pjesę Third Best Sport su Celestine Holm pagrindiniame vaidmenyje. Paskutinė jo režisuota drama Off-Broadwejuje, Me, Candido, buvo kritikos labai šiltaipriimta. Mr. Walters taip pat yra nuolatinis CBS televizijos režisorius. Ankstesnis Five Post režisorius, Boris Tumarin, buvo priverstas pasitraukti, nes jo 1960-61 m. sezono sutartis su Gate teatro repertuaru apriboja jį trimis tojo teatro pastatymais.

Five Posts autorius pasirašė sutartį su Cricket teatro savininke ir "producere" Rhett Cone, kuri perėmė dramos pastatymą iš John Lotas. Mr. Lotas buvo planavęs pastatyti Five Posts 1959-60 m. sezone, bet porą sykių turėjo atidėti premjerą dėl laiko stokos ryšium su savo ankstesniojo pastatymo Mark Twain Tonight problemomis. Mrs. Cone ir jos Cricket teatras yra žinomi Niujorko teatro pasaulyje visa eile poetinės ir avangardinės dramos pastatymų, kaip Hamlet of Stepney Green ar Jean Anoulh Ardele.

Five Posts premjera numatyta š.m. lapkričio arba 1961 m. sausio mėn.

CHORAI "Varpas" ir Prisikėlimo parapijos Toronte dalyvaus Kanados Lietuvių Dienos programoj, sudarydami jungtinį vienetą. Jiems vadovauja dirigentai St. Gailevičius ir V. Verikaitis.

"Kultūros vaizdas". Tuo pavadinimu pradėtas leisti naujas lietuviškas žurnalas Brazilijoje. Redaguoja St. Vaitkevičius, buv. "Gintaro" žurnalo, kuris yra sustojęs, redaktoriu. Naujas žurnalas būsiąs leidžiamas reguliariai kas mėnesį. E.

Z. DAUGVAINIENĖ, buvusi Kanados Liet. Katalikių Moterų D-jos Centro Valdybos pirm., ruošia brošiūrą apie seksualinį vaikų ir paauglių auklėjimą. Dalį jau yra paruošusi ir ją skaičiusi Toronto Prisikėlimo parapijos kat. moterų susirinkime. Brošiūrą išleisti ketina LKM D-jos Prisikėlimo par. skyrius Toronte.

ANT. RINKŪNAS, dirbąs mokytojo darbą Toronto šv. Tomo angliškoj mokykloj, atostogų metu ruošia naują laidą III "Kregždutės" dalies. Ji yra gerokai papildyta, patobulinta bei pritaikyta naujiem lietuvių šeštadieninių mokyklų reikalavimam. Ji taikoma 5-6 skyriams ir bus atspausta šių mokslo metų pradžiai. Leidėjas — "Žiburių" b-vė Toronte, 941 Dundas St. W.

VYT. TAMULAITIS, Lietuvoje pagarsėjęs rašytojas intriguojančių apysakų vaikams, išleisdino knygą "Svirplio muzikanto kelionės". Tai "Eglutės" leidinys, iliustruotas dail. Korsakaitės. Tikimasi, kad tokia nuotykių knyga, pritaikyta išeivijos vaikams, susilauks visuotinio susidomėjimo. Kaina $2.50. Autorius gyvena Toronte dirba vienoj prekybos įmonėj ir nuliekamu laiku rašo nuotykines apysakas vaikams.

KUN. B. PACEVIČIUS, be draminės pjesės "Bevardis", vaidintos Torontė, Hamiltone, Brooklyne, yra sukūręs visą eilę scenos veikalų suaugusiems ir vaikams. Jie nėra atspausti, bet daugumas jų jau vaidinti. Scenos kūrinius vaikams kun. B. P. yra parašęs įvairių minėjimų proga. Naujausias šio pobūdžio kūrinys yra "Šventosios žemės skundas" — vaizdų ir minčių pynė - montažas, kurį perteikė žiūrovams jaunieji stovyklautojai Springhurste, Kanadoje.

KUN. DR. A. BALTINIS, gyvenąs Čikagoje, paskelbė aktualų straipsnį "Modernusis žmogus ir rezistencija" žurnale "Į Laisvę". Jame jis analizuoja moderniojo žmogaus psichologiją ir randa, kad jis yra miesto padaras, pasinešęs medžiaginių gėrybių linkme ir labai seklus dvasinėms vertybėms. Esą žmogus priverstas kovoti už augšto medžiaginio lygio pragyvenimą ir dėlto jo gyvenimas nesąs lengvas. Susidaranti "dirty joke" gyvenimo psichologija, vedanti į barbarizmą. Tokio tipo žmogus plaukiąs pasroviui ir negalįs būti rezistentu bei kovoti už tautų laisvę. Lietuviai esą turi išlikti ištikimi krikščioniškam humanizmui ir kovai už laisvę.

PR. ALŠĖNO "Maži žodžiai apie didelius dalykus" jau išėjo į viešumą. Leidinys yra mažojo formato, su aplanku, pieštu dail. T. Valiaus, ir autoriaus atvaizdu. Jame surinkti svarbesnieji žurnalisto straipsniai, pasirodę įvairiuose laikraščiuose per pastaraji dešimtmetį. Jie sutelkti apie pagrindinę benamybės mintį ir pavadinti "benamio minčių mozaika". Ta pačia tema pasisako ir įvado žody prof. dr. Ant. Ramūnas. Išleido spaudos b-vė "Rūta", 89 Napier St., Hamilton, Ont., Canada. Tai jau antroji Pr. Alšėno knyga; pirmoji — "Talismanas", novelių rinkinys, — pasirodė 1946 m. Vokietijoje.

J. VAIČELIŪNAS yra parašęs naują knygą — "Antrasis pasaulinis karas" ir atidavęs "Žiburių" spaustuvei Toronte. Tai jau trečioji autoriaus knyga Kanadoje. Pirmoji buvo "Tėvynės sargyboje", antroji "Žymieji karo vadai". Naujoji knyga numatoma išleisti apie Kalėdas.

BROLIAI MEKAI, sudarę filmų bendrovę "FC Film Unit", jau ėmėsi pirmojo filmo gamybos "The Variety". Jonas Mekas leidžia neperiodinį žurnalą "Film Culture" ir reiškiasi kaip filmų kritikas laikraštyje "The Village Voice".

PROF. BR. KASLAS - KAZLAUSKAS, dėstąs politinius-teisinius mokslus Wilkes kolegijoje, Pensylvanijoj, yra pakeltas į associate profesoriaus laipsnį. Šią vasarą jis taipgi pakviestas dėstyti Temple universitete. Jis dalyvauja ūkinėse organizacijose kaip dalininkas bei narys, užimdamas atsakingas vietas. Nepraleidžia progų pakalbėti apie Lietuvą įvairiems amerikiečių klubams bei parašyti straipsnių jų spaudoje. Dr. Br. Kaslas dar būdamas Europoje rašė straipsnius apie Lietuvą. Gyvendamas kurį laiką Paryžiuje veikliai dalyvavo įvairiose prancūzų grupėse. Teisės mokslus jis yra baigęs Stasburgo universitete, Prancūzijoje.

SKULPTORĖ E. DOCIENĖ dirba prie dviejų naujų skulptūrų — "Pabėgėlių šeimos" ir Maironio biusto. Ji gyvena Toronte ir yra nekartą dalyvavusi kanadiečių meno parodose.

F. NEVERAVIČIUS mini 60 metų amžiaus ir 25 metų literatūros darbo sukaktį. Jis yra gimęs Pužų vnk., Raseinių apskr. Gimnaziją baigė Rusijoje. Grįžęs Lietuvon įstojo kariuomenėn, baigė karo mokyklą ir tapo karininku. Studijavo dar Vyt. D. universitete Kaune Teol.-Filosofijos fakultete ir augšt. karininkų kursuose. Parašė romanus: "Dienos ir naktys", "Blaškomos liepsnos", "Erškėčiai", "Gulbių sala". Be to, yra išvertęs daugybę veikalų ypač iš lenkų kalbos: S. Žeromskio "Nuodėmės istorija" 3 t., W. S. Reymonto "Kaimiečiai" 4 t., Wallace "Ben Huras", L. Tolstojaus "Anna Karenina" 2 t. ir kt. Šiuo metu rašytojas gyvena Britanijoje, dalyvaudamas visuomeninėj veikloj ir duoną pelnydamas fabrike bei įstaigose.

"LIETUVIŲ LITERATŪRA" IV d., parašyta Juozo Masilionio, jau išleista. Ji apima naujosios liet. literatūros laikotarpį. Gaunama Vadovėlių Leidimo Komisijoj, 5620 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., arba "Draugo" adm.

DOVANA AKLŲJŲ ŠVIETEJUI

Plk. Edwin A. Baker, Kanados Aklųjų Instituto direktorius, pirmasis gavo Helen Keller tarptautinę dovaną už žymius pasitarnavimus aklųjų naudai. Jis dovaną priėmė Niujorke, kur buvo pagerbta p-lė Keller 80-jo gimtadienio proga. Keller ten dalyvavo pagerbdama pulk. Bakerio darbą Kanados akliesiems bei pabrėždama jo darbus tarptautinėje plotmėje, nes jis išplėtė aklųjų švietimą naujai suorganizuotuose kraštuose, panaudodamas idėjas ir techniką, ištobulintą senose valstybėse. Pulk. Baker, 67 m. yra aklas iš Pirmojo Pasaulinio karo, kai kulipka pervėrė jo nosies kaulą.

PLUMBING and HEATING

J. Lisauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

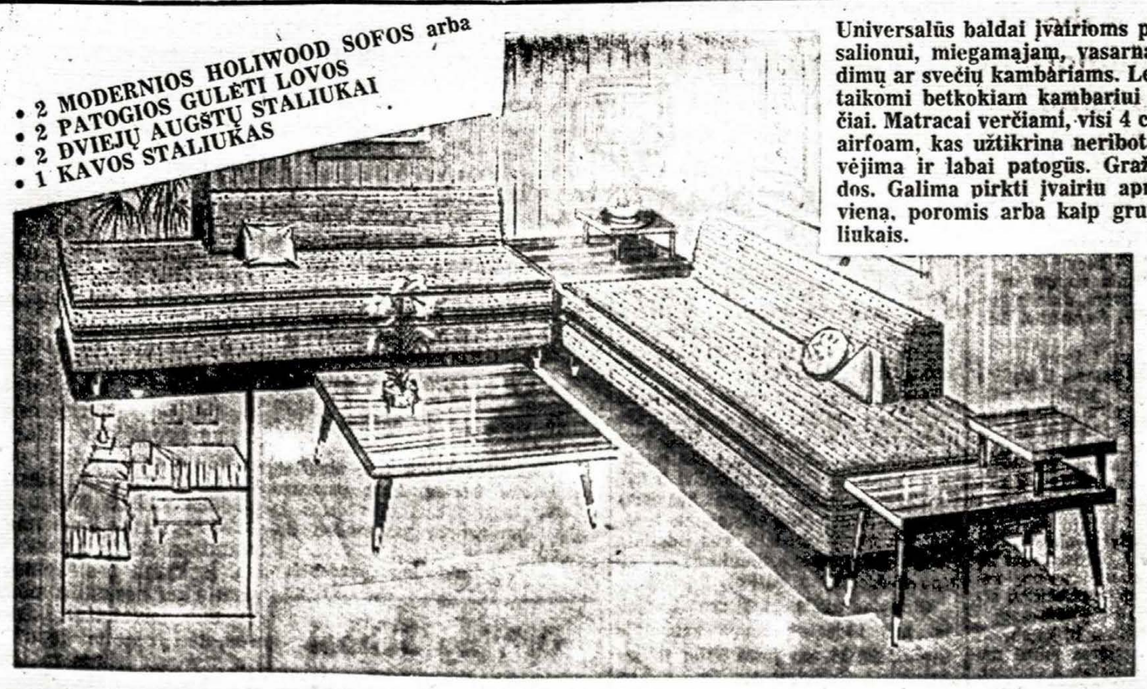

Universalūs baldai įvairioms paskirtims: salionui, miegamajam, vasarnamiui, žaidimų ar svečių kambariams. Lengvai pritaikomi betkokiam kambariui ar paskirčiai. Matracai verčiami, visi 4 colių storio airfoam, kas užtikrina neribotai ilgą dėvėjima ir labai patogūs. Gražios išvaizdos. Galima pirkti įvairiu apmušalu po vieną, poromis arba kaip grupė su staliukais.

MOHAWK FURNITURE LTD.

2446-8 Danforth Avenue. Keičiame senus matracus naujais. Remontuojame visų rūšių baldus. Tel. OX. 9-4444, OX. 9-4224

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME

MOUNT ROYAL MOTORS

garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. pėtyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.

Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.

Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.

Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.

3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131

Nakties metu tel. RO. 7-0086

(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

FELIX ELECTRONICS SERVICE

Taisoma visų rūšių televizijos, radijai, patefonai, teiprekorderiai

F. NORVYDAS

Skambinti bet kada LE. 5-6007

MANN & MARTEL Ltd.

REALTORS

2336 BLOOR ST. WEST
Tel. RO. 2-8255

2336 BLOOR ST. WEST
Tel. RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

13 kambarių
College - Dovercourt Rd.
$18.900 pilna kaina, mūrinis namas su dviem garažais ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, vandeniu alyva apšildomas, 2 virtuvės, 2 vonios. Geras nuomavimo rajonas, mažas įmokėjimas. Geras morgičius.

Bloor - Margueretta
$1.500 įmokėti, 6 kambarių namas, mūrinis frontas, švarūs kambariai, alyva apšildomas. Arti krautuvių ir susisiekimo. Pilna kaina $10.800.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai, Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Bloor - Jane
$3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, alyva apšildomas, moderniška virtuvė. Tuojau galima užimti.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Benzino stotis, 3 krautuvės ir restoranas. 30 mylių nuo Toronto
$15.000 įmokėti, 5 kambarių butas, didelės apyvartos biznis, prie 12 kelio. Viena skola balansui labai lengvomis sąlygomis. Visai arti miesto ir didelio judėjimo. 1 akras žemės.

Bungallow mieste — Swansea
Bloor - Runnymede
$12.900 pilna kaina, mūrinis, atskiras, 5 kambariai pirmame augšte. Naujai išdekoruotas, nauja apšildymo krosnis. Garažas, geras šoninis įvažiavimas. Augštas, sausas rūsys, pradėtas ruošti žaidimų kambarys. Savininkas pirko ūkį. Arti prie katalikų mokykl. Bloor. Skambinkit tuojau ir įsitikinsit, kad ištikrųjų puikus pirkinys.

Bloor - Indian Grove
$1.500 įmokėti, mūrinis, 6 kamb., 2 moderniškos virtuvės, išilginis planas, alyva šildomas. Tuoj galima užimti. Kaina $13.900.

Annette - Clendenan
8 kamb. — 2 augštai
$1.900 įmokėti, mūrinis, atskiras, išilginis planas, nauja šildymo krosnis, mod. virtuvė, dvigubas garažas, didelis kiemas. Prašo $14.900.

College - Dovercourt Rd.
1 atvira skola 10 metų
$3.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 12 kambarių su 5 kamb. I-me augšte, 3 virtuvės, 2 vonios, dvigubas garažas. Geros pajamos, geras namas sau gyventi. Kaina $19.900.

Sunnyside - Garden
Pomirtinis pardavimas
$15.900 pilna kaina, mūrinis, atskiras, 8 kamb., kvadratinis planas, dvigubas garažas, naujas vandeniu alyva šildomas pečius. Turi būti skubiai parduotas.

Bloor - Quebec Ave.
su visais baldais
4 kamb. butas apačioje
$5.900 įmokėti, mūrinis, atskiras, 11 kamb., 2 atskiri įėjimai, 3 vonios, 3 virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Idealus nuomavimui ir puikus sau gyventi. Dvigubas garažas. Savininkas pirko, turi būti skubiai parduotas. Prašo $22.700.

2 butai — 2 augštai
Roncesvalles - Indian Rd.
1 skola — 20 metų
$7.900 įmokėti, mūrinis, atskiras, 10 kambarių padalinti į 2 butus po 5 kamb., garažas, privatus įvaž., vand. alyva šildom. Kaina $23.900.

Bloor - Delaware
Daktaro namas
$5.900 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kamb. per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, puikiai įruoštas žaidimo kambarys, garažas. Savinnkas pirko. Tuoj pat galima užimti. Paskubėkit!

Bloor - Beresford - Runnymede
1 atvira skola 10 metų
$1.900 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kamb. per 2 augštus, didelis kiemas, garažas, 1 minutė iki Bloor. Kaina $18.900.

Automobilių taisymo dirbtuvė
Naujas moderniškas mūrinis vieno augšto pastatas, 84 pėdų ilgumo ir 34 pėdų pločio, netoli Bathurst ir King gatvių. Tinkamas visokiems automobilių remonto darbams arba kitokio pobūdžio dirbtuvėms. Labai vertinga vieta miesto centre netoli Bathurst gatvės. Galite nuomoti 10-čiai metų su teise pirkti vėliau. Pilna kaina tik $36.000. Suinteresuotieji prašau paskubėti.

Baby Point Rd.
Atskiras — 6 kambariai
$3.000 įmokėti, mūrinis labai gerame stovyje namas su dviem virtuvėm, alyva šildomas. Privatus įvažiavimas. Pilna kaina $16.500.

High Park Ave. - Bloor
7 kambariai — vienas morgičius
$3.000 įmokėti, mūrinis naujai išremontuotas namas, netoli Bloor gatvės. Labai didelė virtuvė, vandeniu alyva šildomas. Pilna kaina $16.500.

Quebec Ave.
7 kambariai — vienas morgičius
$4.000 įmokėti, atskiras, rupių plytų namas su 4 kambariais pirmame augšte. 2 virtuvės, naujas vandeniu alyva šildymas, labai platus įvažiavimas, 160 pėdų sklypas.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, atskiras mūrinis, kvadartinio plano, 7 didelių kambarių namas. 2 moderniškos virtuvės, vandeniu šildomas. Neaugšta kaina, vienas atskiras morgičius 10 metų.

The Kingsway
$5.000 įmokėti, vienas morgičius 10 metų, atskiras mūrinis 6 kambarių namas, 10 metų senumo, su privačiu įvažiavimu ir mūriniu garažu. Puikus medeliais apsodintas kiemas, labai gražiame vakarų Toronto rajone.

High Park - Roncesvalles
9 kambariai — 3 virtuvės
$7.000 įmokėti, atskiras mūrinis, šviesių plytų namas, nepereinami kambariai, visur dažyta ir labai erdvus. Vandeniu šildomas su alyva, netoli parko, augštos pajamos.

Bungalow — Swansea rajone
$15.500 pilna kaina, 5 kambariai su pilnai įrengtu kambariu rūsyje. Mūrinis su privačiu įvažiavimu ir garažu. Netoli susisiekimo South Kingsway gatvėje.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. RO. 2-8255
Namų telef. LE. 6-1410

T. STANULIS
Darbo tel. RO. 2-8255
RO. 6-0105 namų.
2336 BLOOR ST. W.

S. KĖKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

SPORTININKAI BUVO SULĖKĘ DARIAUS IR GIRĖNO SKRIDIMO PAMINĖTI

Dar Lietuvoje esant buvo įsigalėjusi tradicija sportinėmis varžybomis pagerbti mūsų didvyriškuosius lakūnus Darių ir Girėną. Ši tradicija tęsiama ir išeivijoje. Liepos 9 d. Clevelande 27-toji sukaktis buvo paminėta platesnio masto sportininkų sulėkimu — čia įvyko tarpmiestinės Toronto - Cleveland lengvosios atletikos prieauglio klasės varžybos, atviros vyrų klasės varžybos ir komandinės lauko teniso pirmenybės. Šis minėjimas sutraukė daug sportininkų, tik gaila, kad lauko teniso pirmenybėse buvo mažai dalyvių, nors buvo pasižadėta gausiai dalyvauti. Svarbiausią šios šventės dalį užėmė lengvoji atletika.

Kaip atsimenam pirmąsias tarpmiestines varžybas praėjusiais metais nežymia taškų6 persvara laimėjo Torontas. Šiais metais torontiečiai, negalėdami sugaudyti po stovyklas išsibarsčiusius lengvatlečius, taškais negalėjo nugalėti šeimininkų. Tačiau, torontiečiai galėjo pasidžiaugti atskiromis pergalėmis ir puikiomis pasekmėmis. Torontiečiai pelnė daugiau pergalių tose varžybose, kuriose dalyvavo ir pagerino 11 numatomų rekordų prieš Clevelando 8. Bendrai vertinant rungtynės buvo žymiai augštesnio lygio ir beveik visos praeitų metų pasekmės buvo pagerintos.

Mūsų apskaičiavimu Clevelandas rungtynes laimėjo 215:167 taškų santykiu. Jaunių A klasėje Torontą atstovavo Žaliauskas, Klimas ir Gaižutis. Kad išlyginti Clevelando 5 taškų persvarą (45:40), Torontui trūko dar vieno dalyvio. Tačiau galime nors pasidžiaugti puikiomis Žaliausko pasekmėmis — 220 yd. bėgime 23,0 ir šuolyje į tolį 22-3. Naujas rekordines pasekmes čia pasiekė ir Clevelando Sakalas šuolyje su kartimi peršokęs 10-6½ ir Motiejūnas trišuolyje 41-1.

Jaunių B klasėje Torontą narsiai gynė Ruseckas, tačiau vienas nepajėgė atsispirti prieš būrius clevelandiečių. Šios grupės taškai beveik nulėmė visas rungtynes — Clevelandas laimėjo 51:13. Ypatingų pasekmių šioje klasėje nepasiekta.

Jaunių C klasėje vėl visos pergalės priklausė clevelandiečiams. Tačiau jie ir buvo verti. Titas ir Nasvytis čia visa galva buvo pranašesni už torontiečius ne tik pasekmėmis, bet ir pasiruošimu. Nasvyčio sviedinuko metimo pasekmė 214-4¾ būtų augštai vertinama ir amerikiečių varžybose. Taškai: C — 32, T — 12.

Mergaičių A klasėje laimėjimais pasižymėjo torontietė Pacevičiūtė laimėjusi dvi pirmas vietas ir vieną pasidalinusi su Clevelando Karaliūte. Jos abi pagerino praeitų metų 75 yd. bėgimo rekordą, nubėgdamos šį nuotolį per 9,8. Atkaklios varžybos su geromis pasekmėmis čia vyko šuolyje į tolį. Pirmą vietą, atsilygindama už pr. metų pralaimėjimą, išplėšė Juodytė pasekme 15-½, palikdama Supronaitę antra su 15-0. Tačiau to užteko Supronaitei pagerinti mergaičių B klasės rekordą. 4x75 yd. estafetėje clevelandietės pasiekė naują rekordą prabėgdamos šį nuotolį per 38,6. Taškai: C — 45, T — 36.

Iš torontiečių stipriausiai pasirodė mergaičių B klasė. Čia Klimaitė, Barauskaitė, Supronaitė ir Romanovaitė buvo neįveikiamos. Gerai pasirodė, iki šiol lengvojoje atletikoje beveik nežinoma, Klimaitė pasiekusi dvi rekordines pasekmes. Šuolyje į augštį Ramanovaitė peršokusi 4-5½ pasiekė naują rekordą. Estafetėje 4x55 yd. torontietės Ramanovaitė, Supronaitė, Juozaitytė ir Barauskaitė net visa sekunde (29,0) pagerino praėjusiais metais clevelandiečių pasiektą rekordą. Vienintelė klasė atnešusi torontiečiams užtikrintą pergalę: C — 24, T — 46.

Mergaičių C klasėje visas pergales pasiglemžė vienintelė Toronto atstovė Jonynaitė, kartu beveik visur pasiekdama naujus rekordus. Nors ir buvo fiziniai pajėgesnė už savo varžoves, tačiau pasekmės yra išskirtinos. Jonynaitė pelnė 2 taškų persvarą Torontui — 20:18.

Taip atrodė laimėtojai, tačiau būtų nesportiška užmiršti ir tuos, kurie liko laimėtojų šešėlyje. Liekna ir iš anksto buvusi varžybose favoritė Clevelando Jurgutytė, kuri didelėmis pastangomis nusviedė sviedinuką net 167-9, toliausiai nei kada yra numetusi, vos per pėdą turėjo nusilenkti Toronto Klimaitei. Toronto Barauskaitė dalyvavo beveik visur ir visuomet likdavo . . . antrąja. Daug simpatijų užsitarnavo Clevelando Mockūtė, kuri mergaičių B klasėje pasigėrėtinu stiliumi peršoko 4-3. Nors praėjusiais metais ji būtų aiški laimėtoja, šiais metais ji liko . . . trečia. Jaunių C klasėje visą laiką vyko tarp clevelandiečių Tito ir Nasvyčio, kuri, nežiūrint Nasvyčio pastangų, visuomet baigdavosi Tito laimėjimu. Tačiau vieną kartą ir Nasvyčiui pasisekė, jis numetė sviedinuką toliausiai . . . Titas nedalyvavo.

Šalia tarpmiestinių rungtynių vyko ir atviros vyrų klasės varžybos, kurios išskyrus Clevelando Butkaus pasekmę, 5-11½ šuolyje į augštį, nebuvo ypatingos. Šioji pasekmė, atrodo, yra geriausia pasiekta išeivijoje.

Po visų varžybų vakare Čiurlionio namuose įvyko trumpa iškilmingoji dalis, kurios metu J. Nasvytis trumpoje kalboje supažindino jaunuosius sportininkus su mūsų tautos didvyriais Darium ir Girėnu. Po to, visiems laimėtojams buvo įteiktos dovanos. Toronto Pacevičiūtei ir Clevelando Butkui už geriausias pasekmes šiose varžybose buvo dar įteiktos Dariaus ir Girėno dovanos.

Didžiai tenka džiaugtis nuoširdžių sportininkų bendradarbiavimu sujungiant sportinius pasireiškimus su mūsų tautos tradicijomis. Taip pat malonu buvo stebėti puikias mūsų jaunųjų lengvatlečių pastangas, kurios tikrai pranašauja gražią ateitį. **A. S.**

ROMOS OLIMPIJADĄ PASITINKANT

Diena iš dienos artėja XVIII olimpijada, kuri rugpiūčio mėn. pabaigoje prasidės Romoje. Tai bus pats didžiausias sportininkų įvykis 4 praėjusių metų laikotarpyje, skaitant nuo 1956 m. Melbourno olimpinių žaidimų.

Norint atsekti olimpijadų pradžią, reikia nusikelti toli į istoriją — į senuosius laikus. Pirmoji olimpijada, jeigu ją taip galima pavadinti, įvyko prieš maždaug 3.000 metų tolimoje Eladoje. Ją surengė graikų protėviai helenai. Vėliau šios varžybos prigijo ir buvo organizuojamos periodiškai Olimpo kalno papėdėje.

Apie varžybų atsiradimą yra nemaža aiškinimų. Vienas jų toks:

Prieš maždaug 3.000 metų, kada vyko nepaliaujami karai tarp helenų (šių dienų graikų), Elados karalius Ifitas davė mintį Spartos valdovui Likurgui pasirašyti sutartį, pagal kurią žmonių didingumas būtų patvirtinamas ne ginklu ir krauju, bet vikrumu ir jėga. Ši sutartis numatė, jog kartą per ketverius metus bus rengiamos sporto šventės, kurių laikotarpyje turės nutilti ginklų žvangėjimas Elados žemėje. Liturgas su šiuo siūlymu sutiko ir ta proga buvo surengtos pirmosios varžybos, kurios vėliau virto tradicija.

Senovėje olimpiniai žaidimai buvo skelbiami visiems Elados gyventojams per šauklius. Žaidimai vyko pagal griežtai nustatytas taisykles ir kiekvienas jų dalyvis būdavo prisaikdinamas, jog laikysis šių taisyklių (iš to užsiliko šių dienų olimpinė priesaika, nors ji yra jau tik formalumas). Pagrindinė anų varžybų taisyklė — jog būtų kovojama sąžiningai.

Senųjų laikų žaidynės gyvavo dvylika šimtmečių, ir kai romėnai užkariavo Eladą, šis paprotys buvo pamirštas. Išsiplėtus krikščionybei, Romos imperatorius Teodozijus visai uždraudė olimpinius žaidimus, kaip pagoniškumo žymes.

Tik praėjusio šimtmečio pabaigoje olimpiniai žaidimai buvo atgaivinti ir šių moderniųjų laikų varžybų oficialia pradžia yra laikomi 1896 m., nuo kurių skaičiuojamas olimpijadų eilės numeris. Per šį laikotarpį jos vyko kas keturi metai, išskyrus abiejų pasaulinių karų metus, kai negalėjo įvykti 3 olimpijados, nors neįvykusioms varžyboms buvo paskirti eilės numeriai.

Šių dienų olimpiniai žaidimai nemaža skiriasi nuo senoviškųjų. Jų nugalėtojams nestatomi paminklai ir jie nevainikuojami iš Olimpo kalno papėdėje augančių alyvmedžių vainikais. Dabar yra pasitenkinama medaliais ir diplomais. Paskutiniu metu į olimpinius žaidimus įsijungus sovietams, jie jau nustojo nemaža tų kilnių ypatybių, kurias turėjo galvoje moderniųjų olimpijadų atgaivintojas prancūzas Pierre de Coubertin. Dabar viso pasaulio mėgėjams tenka kovoti su sovietiniais "valdžios sportininkais" ir tuo būdu prarandama olimpinių žaidimų tikroji paskirtis.

Artimiausieji olimpiniai žaidimai prasidės rugpiūčio 25 d. ir juose žada dalyvauti 83 tautų atstovai. Kaip pranešama, šioje olimpijadoje bus įteikti 268 aukso bei sidabro medaliai ir 278 bronzos medaliai. Taip pat bus išdalinta 12 komandinių atžymėjimo ženklų. Daugiausia medalių bus išdalinta lengv. atletikos sportininkams — 129 (po 43 kiekvienos rūšies).

Olimpinė ugnis, pagal seną tradiciją, bus uždegta Olimpo kaimelyje Graikijoje. Iš ten jūros keliu ji bus nuvežta į Graikijos sostinę — Atenus, o tada vėl jūra bus nuplukdyta į Italiją. Ji Italiją pasieks tuomet, kai olimpinė vėliava, simbolizuojanti 5 kontinentus savo 5 ratais, bus pasiruošusi kilti į viršų ir į savo traukis viso pasaulio sporto mėgėjų dėmesį.

Edv. Šulaitis.

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED

REALTORS

527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarnavimas.
Geriausias morgičių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

GWYNNE AVE. — KING ST. W.
$1.300 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, didelė moderni virtuvė, gražios kietmedžio grindys, naujas vand. alyvos šildymas, vieta garažui, lengvos bei ilgos išsimokėjimo sąlygos, žema kaina, pigiau negu nuoma, arti puikaus susisiekimo bei krautuvių.

WARREN PARK — JANE
$2.000 įmokėti, 5 metų senumo gražus 6 kambarių mūrinis namas, 20 metų skola iš 5¼%, moderni virtuvė, galimybės gražiam recreation kambariui, privatus įvažiavimas, gražus kiemas. Ideali vieta su vaikais.

BABY POINT RAJONE
$2.000 įmokėti tiktai už tą puikų presuotų plytų 9 kambarių per du augštus atskirą namą, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, gražus recretation kambarys rūsyje su atskiru įėjimu, vandens alyvos šildymas, privatus įvažiavimas, galima naudoti kaip tripleksas.

DEWSON ST. — HAVELOCK
$3.000 įmokėti, atskiras mūrinis 9 kambarių dupleksas, vandens alyvos šildymas, vonia pirmame augšte ir antrame, lengvos ir ilgos išsimokėjimo sąlygos, visai arti prie gražiojo parko bei naujojo vaikų darželio.

ST. CLARENS AVE. — BLOOR
$3.500 įmokėti, 9 gražių kambarių per tris augštus, mūrinis namas, 3 modernios virtuvės, 2 vonios, gražus recreation kambarys rūsyje, alyvos šildymas, garažas, puikus kiemas, butas šeimininkui ir plius $140 mėnesiui nuomos, vienas iš gražiausiai įrengtų namų tame rajone. Turi būti parduotas.

QUEBEC AVE. — BLOOR
$4.000 įmokėti, 9 kambarių per du augštus, atskiras mūrinis namas, 4 kambariai I-me augšte ir 5 kambariai II-me, vandens alyvos šildymas, 2 modernios virtuvės, atvira skola iš 6%, vieta garažui, arti Bloor.

ARMADALE AVE. — BLOOR
$4.500 įmokėti, 8 kambarių per du augštus, atskiras šiurkščių plytų namas, kvadratinis planas, naujas vandens alyvos šildymas, 2 moderniškos virtuvės, 2 vonios, puikios kietmedžio grindys, garažas su šoniniu įvažiavimu, didžiulis kiemas, ilgos ir lengvos išsimokėjimo sąlygos, užėmimas tuojau, kadangi šeimininkas jau išvyko iš Toronto. Labai arti Bloor, kur randasi tikrai puikus apsipirkimas bei susisiekimas.

INDIAN RD. — RONCESVALLES AVE.
$5.000 įmokėti, už tą gražų didžiulį 12 kambarių, atskirą mūrinį namą, 3 modernios virtuvės, 4 kambariai pirmame augšte, vandens alyvos šildymas, didžiulis recreation kambarys rūsyje, dvigubas garažas su plačiu įvažiavimu. 10 metų skola, geras nuomavimui, puiki vieta.

BERESFORD AVE. — BLOOR
$5.000 įmokėti, 7 kambarių per du augštus, atskiras mūrinis namas, 2 modernios virtuvės, alyvos šildymas, kvadratinis planas, dvigubas garažas su didžiuliu kiemu, šeimininkas nusipirko, užėmimas tuojau.

SWANSEA — BLOOR
$6.500 įmokėti, tiktai 6 metų senumo modernus puikus bungalo, gražūs dideli langai, išklotas kilimais, šalia pristatytas garažas su privačiu įvažiavimu, galimybės atskiram butui rūsyje, apsodintas gražiais medeliais. Šeimininkas pirko biznį, 19 metų atvira skola.

WASAGA — OAKVIEW BEACH
$8.000 įmokėti, už tą puikų gerai sutvarkytą vasarojimo biznį, 6 viengubos kabinos, 11 dvigubų kabinų, krautuvė ir gyvenamas namas, kuris įrengtas ir žiemai gyventi, šiltas ir šaltas vanduo, prausyklos, labai arti ežero, galima įrengti norint ir restoraną, viskas pirmos rūšies stovyje, lietuviams gerai žinoma vieta vasarojimui, gera apyvarta, viena skola likučiui, kol bus išmokėta.

P. KERBERIS
Namų tel. LE. 5-1584. Darbo tel. LE. 2-4404

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

Joseph A. PETERS Ltd.

REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.

1162 ST. CLAIR AVE. WEST TELEFONAS LE. 2-3321

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, atskiras 7 didelių kamb. namas. Mod. virtuvė, vand. alyvos šildymas. Garažas. Vienas morgičius 10-čiai metų. Labai arti Bloor.

Bloor - Gladstone
$5.000 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras namas. 2 modernios virtuvės. Naujas mod. pečius. 3 garažai. 2 minutės iki Bloor.

St. Clair - Oakwood
$2.500 įmokėti, 7 labai didelių kambarių, atskiras namas. Didelė moderni virtuvė, alyva šildomas, vieta garažui.

Christie - St. Clair
$2.000 įmokėti, gero mūro, 8 kambarių namas. Virtuvė kiekviename augšte. Alyva šildomas, garažas.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, atskiras gerų plytų 10-ties kambarių namas su atskirais įėjimais. 2 virtuvės, 2 vonios, garažas. Vand. ir alyvos šildymas.

St. Clair - Oakwood
Dupleksas
12 didelių ir gražių kambarių, 3 vonios, garažai. Labai geras pirkinys.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:

B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 Namų tel. RO. 2-5543

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIŪNAS

J. BARAKAUSKAS
Elektros kontraktorius
Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.
Tel. RO. 7-9947
24 Humberview Rd., Toronto.

MORKIS A. J.

Real Estate Broker
NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD

1077 Bloor St. W. (prie Dufferin St.)

Telefonai: LE. 4-8459, LE. 4-8450. Namų tel. BE. 3-5996

Farma 50 mylių nuo Toronto
$8.500 visa kaina už 125 akrus su visu pasėliu — 7 akrai linų, 7 akrai alfalfa, kiek mišro, — 6 kamb. namą su sklepu; gerą tvartą ir vištininką. Per ūkį eina upelis.

Bloor - Havelock
$5.000 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 15 kambarių namas, vandeniu alyva šildomas, 6 virtuvės, 3 vonios, su visais baldais. Mėn. pajamos $469. Didelis sklypas, priv. įvažiavimas, garažai, be morgičių. Priešais parką.

Krautuvė Bloor prie Dufferin
$10.000 įmokėti, mūro, atskiras, didelė krautuvė, du butai su 12 kamb. Vandeniu alyva šildomas. $370 nuomos į mėnesį. Garažui vieta. Tie patys nuomininkai jau 7 metus gyvena.

10 akrų prie Toronto
$1.500 įmokėti, 25 mylios nuo Toronto prie Milton. Puikiausia vieta viščiukų farmai ar daržininkystei. Arti nauji namai. Didelės perspektyvos ateityje.

Bloor - Dufferin
$1.500 įmok., pusiau atskiras, 7 k., 2augštų, išilginis koridorius, alyva šildomas, didelis sklypas, garažas, be morgičių.

Tripleksas St. Clair - Oakwood
$10.000 įmok., mūro, atskiras, 14 kamb., 3 metų senumo namas, vandeniu alyva šildomas, geros pajamos, garažai.

Dupleksas - High Parke
$5.000 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 2 butai su 10 kamb., modernios virtuvės, šiltu vandeniu ir alyva šildomas, 2 garažai, balansui 10 metų morgičius.

Krautuvė su namu
$3.500 įmokėti, mūrinis namas, alyva šildomas, didelė krautuvė su 2 kambariais ir viršum atskiru įėjimu du butai su 6 kamb. Balansui 10 metų morgičius.

Bloor - Concord
$900 įmokėti, mūrinis, 6 dideli k., išilginis koridorius, alyva apšildomas, visai prie Bloor. Visa kaina $11.900.

Krautuvės, farmos, vasarvietės, moteliai įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis, mielai suteiksime visas informacijas. Taip pat parūpiname gerom sąlygom paskolų įsigijimui nuosavybės.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius

Extra Realty Ltd.

Tel. LE. 4-9211

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų ir biznių. Duodamos 5% paskolos perkantiems namus. Įvairiais reikalais kreipkitės į šiuos mūsų agentus:

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, 8 kamb., 2 augštų, atskiras, plytų 2 garažai, 7 namai nuo Bloor į pietus, $168 taksų, skolų neturi. Kaina $17.900.

Tabako ūkis
labai gera žemė, 60 akrų sodinamos žemės. Viso 160 akrų. 80 mylių nuo Toronto.

Parduodama 20 akrų žemės
nuo Toronto apie 10 mylių. Kaina $600 už akrą, graži vieta.

Ant. kelio Nr. 10
180 akrų, labai gera žemė, nauji trobesiai, per ūkį teka du upeliai, viename galima maudytis ir žuvauti. Įmokėti kiek kas gali. Skolų nėra.

Ant Roncesvalles prie High Park,
10 kamb. namas ir labai gražus sklypas, fronto 57 pėdos, tinka advokatams ir gydytojams. Gydytojo namas.

Bloor - High Park
6 kamb. bangaliukas, 10 metų senumo, 2 garažai, platus įvažiavimas, sklypo frontas 43 pėdos. Apie 10 namų nuo Bloor. Labai žemas įmokėjimas. Skolų nėra.

Eglinton - Avenue
$3.000 įmokėti, 7 kamb., plytų atskiras, alyva vand. apšild., 8 metų senumo, garažas, atsk. įvažiavimas. Kaina $18.900. Skolų nėra.

Taupyk pirkdamas
High Park rajone arti Bloor ant Beresford Ave., skubiai parduodamas atskiras su garažu ir dideliu sklypu kampinis dviejų augštų namas, 7 erdvūs ir šviesūs kambariai, 2 virtuvės, 2 vonios, oru alyva apšildomas. Kaina $16.400, įmokėjimas $4.500, vienas morgičius tinkamas pirkėjui. Pardavėjas pirko namą kitame mieste. Nepraleiskite progos — pirkinys tikrai geras. **Skambinkite J. Beržinskui, LE. 4-9211, arba namuose RO. 2-3940.**

Dufferin - Bloor
8 kambarių mūrinis namas su 2 moderniškom virtuvėm, didelis kiemas. **Skambinti B. Sergautis, LE. 4-9211.**

Investuokime į žemę
10 akrų dirbamos žemės, 5 mylios nuo Toronto, labai geras investavimas, galimybė greitu laiku padvigubinti pinigus. Kaina tik $7.500, nedidelis įmokėjimas, vienas atviras morgičius balansui. Suinteresuoti šiuo arba bendrai žemės pirkimu **skambinkite B. Sergautis — LE. 4-9211.**

Dėmesio statybininkai!
Netoli Port Credit parduodama 20 sklypų rezidenciniam rajone, nebrangi kaina. Geros išmokėjimo sąlygos. **Kreiptis B. Sergautis.**

High Park Ave. — 12 kamb.
$2.500 įmokėti, atskiras mūro namas su baldais, 4 butai, 2 garažai, didelis kiemas, labai geros pajamos. Be morgičių. **Skambinti W. Jocas.**

J. KUDABA
Įstaigos tel. LE. 4-9211
Namų tel. RU. 3-2105

Kreipkitės visais reikalais į Extra Realty Ltd. Čia rasite ekstra sąžiningą patarnavimą.

KLB St. Catharines apylinkės valdybos atsišaukimas

Lietuvių Bendruomenė yra visų lietuvių junginys, kuriame dalyvaudami galime išsilaikyti savojoj tautybėj svetimuose kraštuose ir teikti pagalbą savo pavergtam kraštui. LB savus tikslus pasieks būdama gyva ir veikli. Kaip kiekviena oragnizacija, taip ir LB tam tikslui reikalinga lėšų. Mažosioms lietuvių kolonijoms lėšų problema yra didelė, nes iš mažo lietuvių skaičiaus ir piniginės rinkliavos visai mažytės, kurioms neįmanoma pasiekti bendruomeninių tikslų. **Todėl neišvengiamai tenka kreiptis pagalbos ir į kitų kolonijų lietuvius.**

KLB St. Catharines apylinkės v-ba lėšų padidinimui organizuoja piniginę loteriją ir yra daug kam išsiuntinėjusi išplatinti bilietų knygutes. Knygutės po 10 bilietų. Bilieto kaina 25 centai, bet perkantis visą knygutę moka tik $2. Gavusius šias knygutes maloniai prašome išplatinti ir su mūsų valdyba iki rugsėjo 10 d. atsiskaityti. Rašyti: pirm. Jonas Grigas, 13 Chestnut St. E., St. Catharines, Ont. Blogiausiu atveju negalintieji išplatinti neužlaikykite ir nenumeskite, bet knygutes grąžinkite.

Loterijos traukimas vyks rugsėjo 17 d. Merritton Community Centre Hall. Tą dieną bus minima Tautos šventė — Rugsėjo Aštuntoji ir 550 metų Žalgirio mūšio sukaktis.

Atkreipiame plačiosios visuomenės dėmesį, kad **rugsėjo 17 d.** St. Catharinėje bus didelės iškilmės. Prašome iš anksto pasiruošti ir tą dieną rezervuoti šioms didžiosioms iškilmėms.

Valdyba.

Fort William, Ont.

LIETUVIŲ SKYRIŲ vietinėj metinėj parodoj ruošia vietinės bendruomenės apylinkės valdyba, talkinama visų galinčių tautiečių. Paroda įvyksta rugpiūčio 8-13 d.d.

LIEPOS 24 D. mūsų apylinkė turėjo gegužinę p. Radzevičienės ūkyje. Susirinko nemažas būrys lietuvių. Visi linksmoj nuotaikoj vaišindamiesi pasišnekėjo, pasilinksmino, gražiai padainavo. Sekanti geužinė numatoma ruošti rugpiūčio 7 d. p. Jakubausko ūkyje.

BR. KALIBATAS yra įsteigęs savo televizijos ir radijo aparatų taisytuvę.

P. KAJUTIS, radijo ,televizijos ir radaro specialistas, dirba savo uošvio įstaigoj.

A. SAVICKAS buvo sužeistas, ilgą laiką gydėsi, bet dabar pasveikęs grįžo į darbą. Geriausios kloties.

V. CIBULIO mirė sesuo. Reiškiame užuojautą. V. Cibulis atsiuntė ir padovanojo vieną knygą apylinkės knygynui.

L. RADZEVIČIENĖ turi siuntinių persiuntimo įstaigą, kuri patarnauja savo tauatiečiams ir visiems kitiems. Dar galima pasinaudoti 5% nuolaida.

Apylinkės korespondentė.

Driving School

859 COLLEGE ST. LE. 2-5461
1081 ST. CLAIR W. LE. 5-5556

Pradėkite vairavimo pamokas dabar. Mes parūpinamę mašinas egzaminams ir paruošiame teoretiškai.

Sovietų karininkai rumunų kariuomenėje

1958 m. sovietai savo kariuomenės dalinius iš Rumunijos atitraukė. Jau ir tada sovietinės taktikos žinovai teigė, kad rumunų kariuomenė nepaliks be rusiškos "priežiūros". Šis teigimas pasitvirtino. Rumunijos žinių biulet

Ken WILES

REALTOR LTD.

1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)

Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte. Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas. Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Parkdale
$1.000 įmok., mūr., 7 kamb. per du augštus, 2 virt., naujas šild., garažas, reikia mažo remonto. 10-čiai metų išmokėjimas.

Rusholme - College
$3.000 įmok., 8 kamb., gražių pl., labai švarus iš lauko ir vidaus. 2 mod. virt., 2 vonios, vand. šild. arti kraut., mokyklos ir susisiek. Vienas 10-čiai metų atviras morgičius išmokėjimui.

High Prk. Ave.
$4.000 įmok. už 9 did. kamb., mūr., atsk. namą. 2 mod. virt., vand. alyva šild., labai švarus, naujai išdekoruotas, galimybė garažui, prašoma kaina žema. Jums tikrai aptiks.

Bloor - Indian Rd.
$4.000 įmok., 10 kamb., mūr., atsk., did. nepereinami kamb., 2 virt., alyva vand. naujas šild., did. kiemas, arti kraut., parko ir susisiek. Vertas dėmesio.

Windermere - Bloor
$4.000 įmok., 7 kamb. per du augšt., mūr., atsk., mod. virt., dvigubas garažas, šon. įvaž. Parduos už $17.000.

St. Clair - Christie
$4.000 įmok., 11 did. kamb., atsk., mūr., 4 kamb. ant pirmo augšto, vand. alyva šild., priv. įvaž., garažas. Vienas atviras morgičius išmok.

Bloor - Quebec
$5.000 įmok., 9 kamb., atsk., kvadr. planas, 2 mod. virt., vand. alyva šild., garažas, namas narti Bloor ir galima tuoj užimti.

High Prk. Blvd.
$6.000 įmok., 15 did. kamb., 4 atskiri butai. Geras išplan., savaitės nuoma $90 ir plius 3 kamb. savininkui. Did. sklypas, priv. įvaž., dvig. garažas. Namas gerų pl. ir arti parko. Sav. išvyksta, skubus pardavimas.

Rusholme - Bloor
$7.000 įmok., 12 did. kamb., gražios išvaizdos, mūr., atsk. dupleksas. Sklypas 50 iš 200, 2 garažai, arti Bloor kraut. ir susisiek. 15 metų atviras morgičius išmokėjimui.

Retas pirkinys
$5.000 įmok. už mūr. garažą su visais mod. įrengimais ir krautuve, gazolino pard. — service station. Prie garažo yra 5 kamb. namas. Gazolino pard. per metus virš 100.000 galionų. Vienas morgičius 15 metų išmokėjimui. Paskubėkit.

S. JOKUBAITIS
PARŪPINU MORGIČIUS
Telef. LE. 7-3173. Namų RO. 6-0417

Collingwood, Wasagos, Stayner

apylinkėse nekilnojamo turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas

V. (Vic) BUTRIMAS

Dėl informacijų rašykite: BOX 83, COLLINGWOOD, ONT.

Turime didžiausią apylinkėje pasirinkimą ūkių - farmų, gasolino stočių, vasarnamių, garažų, įvairių biznių ir t.t.

150 akrų farma, mūrinis gyv. namas, geri tvartai. Prie gero kelio, netoli Stayner.

80 akrų farma prie 26 plento. Labai geras gyv. namas ir tvartai.

100 akrų farma netoli Collingwood. Geri pastatai. **Pilna kaina $6.000.**

200 akrų tabako farma su visais reikalingais pastatais. **Pilna kaina $25.000.**

Gazolino stotis ir maisto produktų krautuvė — Self Service — prie 24 plento. 5 kamb. labai gražios gyv. patalpos. Naujas pastatas. Geras biznis. **Prašoma kaina $18.000.**

2½ akro biznio sklypas prie ežero ir 26 plento, tarp Springhurst ir Collingwood. **Pilna kaina $1.700.**

DĖMESIO! Turime daug gerų, bet čia neišvardintų pirkinių. Atvykite ir įsitikinsite.

ADRESAS:

G. D. HUNT REAL ESTATE
Įstaigos:
128 Hurontario St.
Collingwood, Ont.
Tel. 1516

Namų:
VYT. BUTRIMAS
139 Fourth St. E.
Collingwood, Ont.
Tel. 2337

AUTO LIFE FIRE

PRANO BARAUSKO
Draudimų agentūra
Visų rūšių draudimai.
TELEFONAS
RO. 6-0811
arba RO. 6-0832
49 Cameo Cres., Toronto 9, Ont.

Nauja Lietuviška Valykla

Lenard's Cleaners

985 College St. Tel. LE. 1-5166

Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

TAUPYK ir SKOLINKIS

Kredito Kooperatyve "PARAMA"

Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.

DARBO VALANDOS:

Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.

Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Telefonas LE. 2-8723

Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami pigiau, lietuviškame

WALLY'S GARAGE
Sav. VL. TARVYDAS

5 Robert St., Toronto (prie Spadina-College)

Automatiškos transmisijos ir visi kiti taisymų darbai atliekami sąžiningai ir visas darbas garantuotas.

TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ **siuvėjas**

A. Beresnevičius

Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų. Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.

1299 DUNDAS ST. WEST, Telefonas LE. 1-1432

"ŠLUOTOS" HUMORAS

EDV. ŠULAITIS

Pavergtoje Lietuvoje išeinąs dvisavaitinis satyros ir humoro žurnalas (taip jis oficialiai vadinamas) "Šluota" labai stokoja tos satyros ir "humoro" tikrąja to žodžio prasme. Ten talpinami daugumoje tik visokie nusiskundimai apie vadovaujančių asmenų nusikaltimus: sukčiavimus, apgavystes bei kitokius juodus darbelius.

Kaip tik iš "Šluotos" galima geriausiai sužinoti, jog pavergtoje Lietuvoje nėra taip gražu, kaip dažnai kitoje spaudoje rašo oficialiosios linijos žmonės. Tiesa, kartais ir anoje spaudoje prasiveržia viena, kita žinutė apie nedateklius, sukčiautojus ir kitokius neaiškaus plauko tipus, o "Šluotoje" jų tiesiog glėbiais galima prisirinkti ir iš jų patirti apie "tarybinį rojų" svetimųjų niokojamoje Lietuvoje.

Tik pažiūrėkime į kaikuriuos naujesniuosius "Šluotos" numerius. Štai, vienas tautietis nenori sutikti, jog okupantai Lietuvoje rūpinasi naujųjų namų statyba ir senųjų remontu. Jis atvirame laiške Vilniaus namų valdybos valdytojui Dabušiui skundžiasi:

"Jau devintus metus gyvenu bute, kuriame dūmai ne į dūmtraukius eina, o, skrajodami po kambarius, į nosį lenda. Palangės ir grindys supuvę taip, kad šiomis dienomis laukiu išdygstant pirmųjų grybų. Prieš keletą metų gretimame bute kaimynas sušuko:

— Dangus griūva!

Bet griuvo ne dangus, o jo buto lubos. Po šio įvykio teikėtės atsiųsti komisiją, kuri apsilankė ir pas mane. Apsidairė išdidūs vyrai — ir vėl dingo! Tad šiais metais parašiau pareiškimą, kad atremontuotumėt tą mano butą. Tačiau nei remontininkų, nei atsakymo iš Jūsų, gerbiamas Dabuši, nesulaukiau . . ."

Kiekivename "Šluotos" numeryje yra skyrius, kuriame aiškinama, kas atsitiko su anksčiau tame žurnale minėtaisiais "nusikaltėliais". Tuo reikalu čia talpinami tokie pranešimai:

"LKP Panevėžio miesto komiteto sekretorius drg. Eidukas praneša, kad š.m. "Šluotos" 13 nr. "Atsiprašinėtojų užpečkyje" išspausdinta medžiaga apie netinkamą Panevėžio Hidromelioracijos technikumo mokomojo ūkio direktoriaus Degučio elgesį teisinga. Degučiui pareikštas griežtas papeikimas".

"Kauno miesto prekybinių organizacijų valdybos viršininkas drg. Buklys, atsakydamas į mūsų skaitytojo drg. Žvirblio laišką dėl nekokybinių produktų pardavimo Kauno vaisių ir daržovių prekybos parduotuvėje Nr. 15 pranešė: Parduotuvės vedėjai Ivanauskienei už prekiavimą nekokybinėmis daržovėmis ir parduotuvės antisanitarinį stovį pareikštas papeikimas".

"Trikotažo fabriko "Mastis" profkomiteto pirmininkas drg. Boreiša, atsakydamas į š.m. "Šluotos" 12 nr. išspausdintą straipsnį "Dirigento taurelė", pranešė, kad fabriko orkestro dalyviai tikrai netinkamai elgėsi ir už tai buvo svarstomi profkomiteto posėdyje. Dirigentas nuo liepos 1 d. iš einamųjų pareigų atleistas".

"LTSR žemės ūkio ministras drg. Vazalinskas, atsakydamas į š.m. "Šluotos" 13 nr. išspausdintą straipsnį "Stambaus kalibro kišenės" dėl Lapėno, Starko ir Anasino neteisėtų veiksmų, pranešė, kad šie faktai buvo apsvarstyti ministerijos kolegijos posėdyje. Minėti darbuotojai atleisti iš darbo ir visa medžiaga perduota respublikos prokuratūrai".

Tačiau ko verti yra toki visi neva "pataisymai" sužinojome iš "Šluotos" Nr. 17, kuriame straipsnyje "Mėtyti ir neišvėtyti" yra nurodoma, kad dabartinėje santvarkoje visoki sukčiai, ypatingai ruši, kaip tik yra proteguojami. Straipsnyje yra duodama daug šį teigimą patvirtinančių pavyzdžių, tačiau čia susipažinkime tik su vienu iš jų.

Pradžiai — cituojame: "... 1953 m. atleistas iš darbo, kaip nesugebantis atlikti pareigų, nekontroliavęs materialiai atsakingų asmenų, kurie eikvojo valstybines lėšas".

Tai ištrauka iš charakteristikos. Trumpa ir aiški. Su tokia charakteristika beliktų šunims šėką piauti, jeigu . . . jeigu neegzistuotų susikompromitavusių per ėjūnų prieglauda — Vilniaus visuomeninio maitinimo tinklas. Bet jis egzistuoja. Privalo egzistuoti! Visada žmogus valgė ir valgys. To maža. Jis reikalauja, kad maistas, kurį tenka valgyti, būtų skanus, gerai paruoštas sąžiningų žmonių. Pabrėšime: sąžiningų ir nusimanančių savo darbe, nes tik tokie patenkins valgyklos lankytojo poreikius.

Tačiau į prekybą, į visuomeninio maitinimo tinklą, kaip erkės, siurbte siurbiasi netinkami žmonės. Ir įsibrauna, kaip tas Greismanas, kurio charakteristiką ką tik citavome. Vilniaus valgyklų treste šiuo metu nauja vadovybė, ir kaltės dėl Greismano įdarbinimo atsakingose valgyklos Nr. 9 sandėlininko pareigose neprisiims. Tačiau esmė juk ne čia. Svarbu, kad visumoj gražiame prekybininkų darže, dar pilna visokių vijoklių, kurie augščiau sėdinčių dėdulių rankomis persodinami iš vienos vietos į kitą, kur tarpsta, auga ir teršia tarybinės prekybos veidą.

Tad mes vykdome savo pasirinktą užduotį. Mes renkame Vilniaus valgyklų treste bujojančių vijoklių bukietą, kurį ir įteiksime tresto bei Prekybos ministerijai.

Tęsiame jau minėto pirmojo egzemplioriaus — Greismano — istoriją. Sandėlininku Greismanas dirbo neilgai. Tresto direktoriaus įsakymas jo adresu nuskambėjo kaip griausmas: už trūkumus sandėlyje, už labai blogą sandėlio sanitarinį stovį atleisti Greismaną iš pareigų ir peržegnoti, kad tresto sistemoje jo neliktų nė kvapo.

Deja, kitą dieną tresto vadovai, matyt, atsikėlę ant kitos kojos ir peržegnotasis Greismanas, nesugebėjęs kažkada vadovauti žmonėms, paskiriamas vadovauti arkliams — pasodinamas į arklių parko vedėjo vietą. O dar po trijų mėnesių Greismanas tarė: "Užteks!" Trestas atsakė: "Užteks!" Pasimokė žmogus vadovauti arklidėje — paskirsime jį kulinarinio cecho galva.

Taip Greismanas vėl pasidarė galva. Beje, mažaraštis. Bene todėl ir buvo perkeltas iš kulinarinio cecho į dar augštesnes pareigas: valgyklos Nr. 1, o vėliau — valgyklos Nr. 22 vedėjo postus.

Ir vėl įsakymas. Šiomis dienomis iš paskutinių vadovaujančių pareigų Greismanas atleistas kaip neužtikrinęs normalaus valgyklos darbo. Tačiau nosies per daug nenuleidžia. Gal vėl kur nors įsitrins į prekybą . . ."

Taip skundžiamasi "Šluotos" puslapiuose, o mes pabaigai norime pacituoti vieną "poezijos" kūrinį, kuriame yra kalbama apie okupantų atneštą šių dienų būdingą Lietuvos gyvenimo iškarpą:

AŠ — vagiu,
TU — tyli,
JIS, JI — nemato,
MES — spekuliuojame,
JŪS — užsimerkiate,
JIE, JOS — perka.

Varšuva. — Lenkija po ilgų derybų pagaliau sutiko sumokėti $20.000.000 už nusavintus JAV turtus Lenkijoje. Ji mokės po $2.000.000 per 10 metų. JAV už tai sutiko atšaldyti lenkų sumas JAV, sulaikytas dar karo metu.

Varšuva. — Vienas čionykštis laikraštis buvo pasiūlęs Lenkijos 1000 metų sukakties proga paskelbti politiniams kaliniams, nors moterims, amnestiją. Teisingumo ministeris pareiškė, kad neapsimoką, nes nusikaltėliai to neįvertina ir vėl darą tą patį.

Lake Simcoe
kuro alyvos ir burnerių aptarnavimas
Toronte lietuviškai kalbantį klauskite
Betty Vaitiekūnas WA 2-6181

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
Sav. D. KAUNAITĖ

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUŠKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601

Skaitytojų laiškai

DĖL AUKŲ TELKIMO

Ką tik perskaičiau "TŽ" VII. 21. J. Bičiūno ilgiausią straipsnį "Lietuvos reikalų finansavimas". Deja, turiu pripažinti, jog ilgi autoriaus išvedžiojimai nė kiek nesužavėjo.

Rašinio autorius pagirtinas tik tiek, kiek jis rūpinasi lietuviškų reikalų ir Lietuvos vadavimo bylos finansavimo padėtimi. Tačiau jo planas rinkti pinigus paskleidus milžinišką skaičių dėžučių — "pusšimtį tūkstančių", taigi, 50.000 dėžučių — yra tikrai neoriginalus, neimponuojantis ir, greičiausia, sunkiai įgyvendinamas lietuvių tarpe. Autoriaus paminėtoji žydų "meilė" dėžutinėms aukoms nebūtinai gali būti tinkama lietuviams. Skirtingų tautybių žmonėms — skirtingi ir charakteriai.

Dėl tos tai priežasties ir baisu, kad, ko gero, bevykdant autoriaus pasiūlymą (padirbdinus "pirmai pradžiai" 50.000 dėžučių) ir sumokėjus už jų padirbimą, mažiausia, $25.000 — gali būti nesurinkti pinigai nė už dėžučių padarymą . . .

Tokiam tikslui juk turėtų būti dėžutės gražios, skoningai ir dailiai padirbdintos, kurių viena ir galėtų kainuoti netoli pusės dolerio, jeigu ne daugiau . . .

Kad reikia susirūpinti intensyvesniu aukų rinkimu tėvynės vadavimo ir lietuvybės išlaikymo reikalams — negali būti dviejų nuomonių. Tačiau nedaug pasirinkimo esama dėl aukų rinkimo būdo. Manyčiau, geriausias būdas — tai asmeniški aukų rinkėjai — kuo daugiau jų — aplanką aukotojus namuose ir paprašą jų aukos. Tokiu atveju, manyčiau, visiems sunkiau atsisakyti pagal išgales paaukoti kilniam tikslui. Atsilankius aukų rinkėjui ir tie neatsisakys paaukoti, kurie patys nesiryžta arba laiko neprirenka savo auką pristatyti į aukų telkimo punktą. "TŽ" skaitytojas.

Lietuviškajame Springhurste

86 mylios nuo Toronto, Georgian Bay milžino ežero pakrantės Springhurst vietovėj, vienas kitas lietuvis nusipirko sklypą ir pasistatė vasarnamį. Netrukus "kompaktinės masės" įkarštis persidavė ir kitiems. Springhurste ėmė dygti lietuviški "katydžiai", tarytum grybai po lietaus. Lietuviai pirkosi sklypus, šliejosi vieni prie kitų. Ir taip atsirado Springhurste Toronto ileturių šv. Jono Kr. parapijos "filija" su sava kopyčia, kuri kasdien gausiai lankoma lietuvių ir anglų katalikų vasarotojų, o sekmadieniais ją pripildo maldininkai net per trejas pamaldas.

Be to, atsirado ir Gerojo Ganytojo jaunimo vasaros stovykla su reikiamomis patalpomis. Ten ėmė kurtis ir lietuvių krautuvės bei restoranai — J. Petrulio, A. Kalūzų, pp. Kulių ir kt. O vasarnamių skaičius siekia gal net iki 150 įvairiausiais vardais: Pasaka, Aušra, Rasa, Rytas, Trimitas, Jūratė, Aidas ir kt.

Vieną savaitgalį kartu su svainiu A. Augučiu, jo mašina, atsiradau pp. Čuplinskų vasarnamy Pasakoj. Kai jau užteko maudytis ir taškytis ežero bangose bei kaitintis saulės atokaitoj, patraukiau paežere pažįstamų veidų ieškoti. Netoliese radau bevasarojantį "T. Ž." redaktorių dr. A. Šapoką su šeima. Radau ir dail. J. Pautienių, kuris Springhurste jau bene porą savaičių vasaroja pas seserį O. Jonaitienę, jos vasarnamy Jūratėj. Jis tapo paveikslus, kelia drobėn gražiąsias Springhursto gamtos iškarpas. Teko pamatyti jo naujosios kūrybos ketvertą paveikslų - gamtovaizdžių, deja, tik dviejuose rėmuose (viename rėme iš abiejų pusių du paveikslai). Kodėl taip? Dailininkas, sako, rėmų pritrūkęs. Nenuostabu: kūrybingą dailininką gali ištikti rėmų "krizė" . . .

Girdėjau apie numatomą surengti dailininko apžvalginę meno parodą jo 60 m. amžiaus sukakties proga. Redaktorius klausia, ar daug gi darbų bus išstatyta parodoj?

— Manyčiau, šešiasdešimt metų, šešiašdešimt darbų, — šypsodamasis atsako dailininkas. Na, paskiau, visdėlto pataiso, jog tiek daug darbų gal ir nebūsią, nes jų tiek neturįs pas save.

Vasarvietėje ir šiaip dar teko sutikti visą eilę pažįstamų ir bičiulių netik iš Toronto ir kitų Kanados lietuviškų kolonijų, bet ir iš JAV. Vieni jų dar tik pradeda vasaroti, o kiti — jau su vasarojimo "stažu" — rudi, kaip indėnai . . . Pr. Alšėnas.

Taisau televizijas, namų ir auto radio.
Raštu garantuojamas darbas ir dalys. A. GRYBAS.
Tel. LE. 2-7284

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Taisomi TELEVIZIJOS aparatai
Skambinti iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 V. Semaška

.. ŠYPSENOS ..

Skirtumas

— Koks skirtumas tarp demokratijos ir liaudies demokratijos? — klausia vengras bičiulį.

— Toks pat, kaip tarp paprastų marškinių ir tarp marškinių, kurie siūvami pavojingiems bepročių ligoninių įnamiams.

•

• Silpnoji lytis ištikrųjų yra stiprioji lytis, ir tai dėl stipriosios lyties silpnumo silpnajai lyčiai.

Pas laikrodininką

— Tai laikrodukas ir sustojo, kai tamsta jį numetei ant grindų?

— Tai gal manai, kad pramušė grindis ir įkrito į rūsį! . . .

Ir Šekspyras to būtų neparašęs

Jaunas rašytojas ateina pas žymų kritiką, kuriam buvo įdavęs savo dramos rankraštį, pasiteirauti jo nuomonės.

— Tamstos dramoje yra viena scena, kurios ir Šekspyras būtų neparašęs.

— O ką čia, tamsta mane jau perdaug iškeli, — varžosi susijaudinęs autorius.

— Ne, aš nepataikauju. Trečio veiksmo scena lėktuvo avarijos...

Švelninanti aplinkybė

Teisėjas klausia kaltinamąjį:

— Ar kaltinamasis gali nurodyti kokią švelninančią aplinkybę?

— O, taip, pone teisėjau. Jau 10 kartų buvau uždarytas ir nieko nepadėjo . . .

Vyrai vienodi

— O kiek tavo išrinktasis uždirba? — klausia tėvas dukrą.

— Bet jūs vyrai visi domitės tais pačiais dalykais. Kaip tik vakar jis klausė, kiek tu, tėveli, uždirbi . . .

Čia jis tikrai nekaltas

Mokytoja atranda 7 metų Jonuką pertraukos metu klasėje vieną ir verkiantį.

— Na, kas tau, Jonuk?

— Mano mamytė laukia vaikučio.

— Na, tai argi dėl to reikia verkti?

— Bet tamsta nepažisti mano tėvelio. Jis visada dėl visko mane kaltina . . .

Tarpe mandagiųjų

Vyriškis susitinka 5 metus nematytą ponią.

— Per tuos penkeris metus turėjau daugybę nemalonių rūpesčių, — pasakoja ponia.

— Tai, tur būt, dėl to ponia atrodai lyg penketa mėnesių senstelėjusi . . .

Mandagumas

Puikiu kailiniu paltu vilkinti ponia įlipa į tramvajų ir sako vairuotojui:

— Tur būt, bus jau trys metai, kai paskutinį kartą važiavau tramvajumi.

— O, ponia net neįsivaizdini, kaip mes tamstos pasiilgome, — atsako mandagus tarnautojas.

Paieškojimai

LIUDAS KUBILIUS, kilęs iš Telšių apskr., Tverių vals., Lapaičių km., ieškomas artimųjų iš Lietuvos. Atvykęs į Kanadą gyveno 788 Burlington St., Hamilton, Ont. Čia gyvendamas laiškais buvo pasireiškęs savo artimiesiems Lietuvoje, vėliau tačiau kažkodėl nutilo ir daugiau neberašo. Prašomas jo artimųjų aš šaukiuos su paieškojimu - atsišaukimu, prašydamas atsiliepti arba žinančius pranešti šiuo adresu: Casimir Valužis, 1248 Waverly Pl., Elizabeth, N.J., USA.

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. Nacevičius
Tel. LE. 4-6075

Dr. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108
KABINETAS UŽDARYTAS nuo liepos 20 d. iki rugpiūčio 15 d.

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3 - 8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Šį penktadienį, pirmąjį rugpiūčio mn., 7.30 val. vak. šv. Mišios, kurios aukojamos už lietuvius, palaidotus lietuviškose kapinėse Port Credit.

— Šį sekmadienį, kūrijos patvarkymu daroma rinkliava Čilės gyventojams, nukentėjusiems nuo baisiųjų žemės drebėjimų.

— Springhurste, Gerojo Ganytojo stovykloje, užbaigta mėnesį užtrukusi jaunimo stovykla. Gražus būrys kolonijos berniukų ir mergaičių pasinaudojo grynu Huron ežero vandeniu, pakrančių smėliu ir oru. Be to, lietuviškasis atžalynas įgijo daugiau patyrimo lietuviškame žodyje ir dainoje. Už tą visą gili padėka tenka mielam kapelionui, kun. B. Pacevičiui, per visą laiką nešusiam didžiąją naštą stovyklos darbe.

— Pasibaigus stovyklai, stovyklos patalpomis gali pasinaudoti lietuviai, kurie neturi nuosavų vasarnamių.

— Praėjusią savaitę šv. Jono lietuvių kapinėse palaidotas dr. J. Urbaičio mažytis sūnelis. Abiems tėvams ir jų vyresniajam sūnui reiškiame užuojautą, o kartu krikščionišką viltį, kad pakrikštyto jauno krikščionies sūnaus asmenyje artimieji turės danguje užtarėją.

— Artėja didžiosios sukaktys: Žalgirio pergalės ir liūdnoji dvidešimties metų Lietuvos okupacijos. Mūsų gausus dalyvavimas Lietuvių Dienoje, įvyksiančioje rugsėjo 3-4 d.d. Toronte, tebūnie simbolis napalaužiamos mūsų dvasios ir tikėjimo į Lietuvos prisikėlimą.

— Šiuo metu Miunchene, Vokietijoje, vyksta Tarptautinis Eucharistinis kongresas, kurio metu šimtai tūkstančių krikščionių nusilenks prieš Viešpatį Eucharistijoje. Dalyvių tarpe kongrese dalyvauja ir daug lietuvių. Junkimės šiomis dienomis dvasia ir maldomis su visais jais, prašant tautų Viešpatį didžiuose Savo planuose nepamiršti ir mūsų brangiosios Lietuvos josios nūdienėje Golgotos procesijoje.

Toronto liet. evang. liut. Moterų D-jos iškyla su pamaldom

įvyks rugpiūčio 7 d., sekmadienį, 10.30 val. prieš pietus p. Peldžių ūkyje, Concesion 9, Nobleton, Ont. Tel. Bolton 41 J 3. Pamaldas atlaikys teol. stud. Alg. Žilinskas iš Bostono. Jas paįvairins parapijos choras ir triūbininkai.

Tuoj po pamaldų ten pat įvyks parapijos Moterų D-jos piknikas su įdomia programa. Maloniai kviečiame Toronto ir apylinkėse gyvenančius lietuvius į šią iškylą atvykti. Visi vykstantieji kviečiami rinktis 9 val. ryto prie Išganytojo bažnyčios Bloor W. ir Indian Rd. kampo, iš kur organizuotai automobiliais vyksime į iškylos vietą.

Vykstantiems tiesiogiai: važiuoti 27hwy. į šiaurę iki Nobleton miestelio. Ties gazolino stotim sukti kairėn į Bolton Side-Road. Toliau sekti lietuviškas rodykles. Iš Nobleton iki p. Peldžiaus ūkio yra apie 1 mylią. **Valdyba.**

Arthur Maloney Europoje

Žinomas advokatas, parlamentaras Arthur Maloney, lietuvių bičiulis, paskutiniuoju laiku pagarsėjęs Gedimino Janušonio byloje, šį savaitgalį kartu su šeima išskrido į Vokietiją, kur bus oficialiu Vokietijos vyriausybės svečiu. Jis lankysis Bonnoje ir kituose Vokietijos miestuose pagal iš anksto pateiktą vokiečių vyriausybės planą. Svečias dalyvaus Pasaulinio Eucharistinio Kongreso užbaigime Miunchene. Taip pat jis ketina susitikti su lietuvių atstovais Bonnoje ir Miunchene.

Agr. Pr. Rudinskas

atostogų proga lankėsi su šeima Toronte, apžiūrėjo "Žiburių" spaustuvę, naujai įsigytą linotipą bei kitus įrengimus ir užsuko redakcijon. Jis yra "TŽ" bendradarbis ir pastoviai gyvena Montrealy, kur uoliai dirba visuomeninį darbą. Aplankęs savo bičiulius Toronte išvyko . Delhi, Ont.

Civilių apsaugos atominio puolimo atveju komisijos naujasis pirmininkas N. O. Waffle pareiškė esąs numatęs įvesti nuolatinius pavojaus paskelbimo pratimus, kad gyventojai įprastų, kaip elgtis ištikus tikram pavojui.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šio ketvirtadienio vakare 7.30 val. pamokslu ir pamaldomis pradedamas Tridienis Porciunkulės atlaidų proga. Pamokslai ir pamaldos bus visus 3 vakarus iš eilės — ketvirtadienį, penktadeinį ir šeštadeinį. Be to, kadangi šis penktadienis yra mėnesio pirmasis, vakare, be pamokslo ir pamaldų, dar bus laikomos šv. Mišios. Rytais pamokslų nebus, bet bus laikomos Mišios 7 ir 8 val. Nors ir atostogų laikas, visdėlto visi, kurie esate pasilikę mieste, maloniai kviečiami šiame Tridieny dalyvauti. Pamokslus sakys T. Modestas. Išpažintys bus klausomos kiekvieną rytą ir kiekvieną vakarą per Mišias ir kitas pamaldas.

— Šį sekmadienį per Sumą giedos sol. baritonas Alex Grey. Praėjusį sekmadienį pamaldas gražiu giedojimu praturtino sol. sopranas Margo McKinnen.

— Šią ir kitą savaitę T. Paulius bus Wasagos stovykloje. Ten pat stovyklai talkindamas atostogas praleidžia ir T. Rafaelis.

— Lankydamas savo du brolius ir pažįstamus, vienuolyne svečiuojasi T. Ambrozijus Prakapas, OFM, kuris mokytojauja pranciškonų gimn. Kennebunkporte.

— Šią savaitę tėvus pranciškonus ir eilę pažįstamų aplankė kleb. T. Placido brolis Vladas Barius su šeima iš Bridgeport, Conn. Svečiams ypačiai didelio įspūdžio paliko vaikučių stovykla N. Wasagoje.

Pakrikštyta: Vidtoro ir Birutės Norkų dukrelė Kristina Irena; Alfredo ir Rožės Vaughan sūnus Edvardas Jokūbas Kristoforas; Stasio ir Arijos Škėmų dukrelė Lana Bernadeta; Juozo ir Janės Macdonaldų sūnus Juozas Mykolas; Aloyzo ir Aldonos Bričkų dukrelė Aldona Valerija; Viktoro ir Gajutės Budrių sūnus Dovydas Jonas; Vytauto ir Gerdos Baltrušiūnų dukrelė Virga Justina Augusta. Tėvelius nuoširdžiai sveikiname, o jauniesiems linkime Dievo palaimos.

Vaikų darželis

dėl NMP seserų rekolekcijų pertraukia savo darbą nuo rugpiūčio 4 iki 16 d. Rekolekcijos bus centrinėje kongregacijos buveinėje Puttnam, JAV. Darželyje dirbančios seserys grįš į Torontą rupg. 16 ir 17 d. vėl pradės darbą.

Liet. Vaikų Namai

sparčiai auga. Jau išmūrytos sienos, liejamos cemento grindys ir rengiamasi dėti stogą. Tikimasi, kad lapkričio pabaigoj jų statyba bus baigta ir galės įvykti šventinimo iškilmės. Nuo šio rudens vaikų darželis bus perkeltas į naująjį pastatą, o senasis namas Delaware gt. pereis į kitas rankas. Dar nežinia, kas jame įsikurs.

Jo Em. kardinolas McGuigan

pasirašė kaip globėjas imigracinius dokumentus vienam tremtiniui Europoje. Jo pavesta katalikų imigracijos įstaiga kreipėsi į visas Toronto vyskupijos parapijas, kviesdama pasiimti globoti po vieną tremtinių šeimą Europoje bei pasirūpinti jų atsikvietimu Kanadon.

T. A. Prakapas, OFM, buvęs ilgametis "Darbininko" administratorius, dabar dėstąs tikybą ir kt. dalykus lietuvių pranciškonų gimnazijoj Kennebunkporte, JAV-bėse, atostogų proga aplankė savo brolius bei pažįstamus Toronte ir "TŽ" redakciją. Šią savaitę jis išvyksta atgal į JAV.

Ministeris J. Yaremko

ištikimas lietuvių bičiulis, Ontario eismo ministeris ir provincijos sekretorius yra jau gerokai atsigavęs iš ilgokos ligos, grįžęs iš ligoninės, bet dar negali priimti lankytojų. Jis susirgo gegužės 26 d. po paskyrimo provincijos sekretoriu.

Koncertai High Parke

Gražiai sutvarkytoje High Parko atšlaitėje prie tvenkinio vasaros metu kiekvieną sekmadienį nuo 2.30 iki 4.30 val. p.p. rengiami dainos-muzikos koncertai, globojami stambesnių Toronto firmų. Kas neišvyksta sekmadieniais iš Toronto, džiaugiasi galėdamas užsukti tuo laiku į High Parką, pabūvoti gamtoje ir paklausyti nuotaikingos dainos bei muzikos. **S.**

VII LIETUVIŲ DIENA KANADOJE-TORONTE

550 metų Žalgirio mūšio sukakties ženkle - 1410 - 1960.

Rugsėjo 3 d.: Dideleje Scarboro arenoje susipažinimo vakaras - pobūvis.

Rugsėjo 4 d.: Paskaita tik iš Europos atvykusio diplomato Dr. S. Bačkio. Jungtinis choras, Tautinių šokių šventė.

Tarybos posėdis

Rugpiūčio 16 d. 8 val. vak. Lietuvių Namuose įvyks Toronto apylinkės Tarybos posėdis. Organizacijų įgaliotiniai ir rinktieji Tarybos nariai gaus asmeninius kvietimus. Prašome įsidėmėti datą ir būtinai posėdyje visiems dalyvauti.

Kaip jau visiems žinoma, Toronte rengiama didelė VII Lietuvių Diena, sujungta su svarbiais Žalgirio mūšio ir Lietuvos okupacijos minėjimais.

Dideliems įvykiams reikalinga nemažo pasiruošimo — darbo. Iš Tarybos narių bus prašoma talkos. Į Toronto bendruomenę bus kreiptasi taip pat su prašymu padėt apnakvydinti programos dalyvius, ypač šokėjus, kurių bus virš dviejų šimtų.

Dėl programos ir vietos prašoma sekti spaudą. Dabar tik įsidėmėkite datą: rugsėjo 3-4 d.d.

Toronto apyl. valdyba.

ĮKURTA NAUJA "LIETUVA"

Liepos 30 d., šeštadienį, N. Wasagoje, tėvų pracškonų stovyklavietėje susirinko apie 150 lietuviško jaunimo 7-14 metų amžiaus (berniukų daugiau!) ir įkūrė naują 'respubliką": sostinė — vadovybės ir salės pastatas — Vilnius, berniukų namas — Kaunas, mergaičių—Klaipėda. Be to, atskiros patalpos įsikūrė naujuose "miestuose" nuo Suvalkų, Dainavos ligi Palangos.

Sekmadienio rytą po šv. Mišių ir skanių pusryčių, pirmą kartą šis jaunimas iškėlė valstybines vėliavas prie lietuviško rkyžiaus. Gražus, saulėtas ežero krantas visus traukte traukia į lengvai banguojantį vandenį. Tėvas Paulius, OFM, vos spėjo šnekinti atvažiuojančius, kuriuos pavedė stovyklos komendanto Batūros globai su tikrai nemažu padėjėjų skaičiumi. **D.**

Išnuomojami du kambariai ir virtuvė II augšte. Reikalui esant pasaugomi vaikai dienos metu. Tel. LE. 5-1676.

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

Pas premjerą J. Diefenbakerį

Šį penktadienį, rugpiūčio 5 d. 9 val. ryto Kanados min. pirmininkas J. Diefenbaker Otavoje, užsienio reikalų ministeris H. Green ir pilietybės bei imigracijos ministerė E. Fairclough priims Pabaltiečių Federacijos delegaciją, kurią sudaro: J. R. Simanavičius, Kanados Pabaltiečių Federacijos pirmininkas, E. Čuplinskas, sekretorius, estas A. Luitsalu, vicep., estas H. Kullango, ižd., latvis A. Svenne, II vicep., ir V. Upeslacis, Kanados Latvių Federacijos pirmininkas.

Delegacija numato: išsiaiškinti ar Kanada pripažįsta Pabaltijo įjungimą Sov. Sąjungon; siūlyti sudaryti specialų studijinį organą antikomunistinėms problemoms tirti; siūlyti imtis iniciatyvos iškelti Pabaltijo klausimą JT arba tokią iniciatyvą paremti; prašyti, kad įsileistų pabaltiečių programas į Kanados radiją, duodantį specialias programas kraštams anapus geležinės uždangos. Taipgi norima išgauti vyriausybės pareiškimą apie pabaltiečių veiklą Kanadoje. **S.**

TABAKO ŪKYJE harvesto laikui reikalinga tabako skynėjai-jos, rišėjai-jos ir lapų dalintojos. Geras atlyginimas. Kreiptis: M. Mikalauskas, R.R. 2 Baltimore, Ont. Tel. 4 Ring 4 Baltimore, Ont. arba Toronte tel. LE. 1-2647.

PARDUODAMAS RESTORANAS.
Susirgus savininkui parduodamas 52 vietų restoranas. Visi geri ir moderniški vidaus įrengimai. 892 Queen St. W. Tel. LE. 1-6850.

DAUG DŽIAUGSMO SUTEIKSITE, mažai pinigų išleisite siųsdami siuntinius tiesiai iš Anglijos. Aprūpinkite savo artimuosius vaistais dabar, nes vėliau jų siuntimas gali būti suvaržytas. Dėl informacijų kreiptis į firmos atstovą J. Janulaitį, 277 Runnymede Rd., Toronto 9, Ont. Tel. RO. 6-5738.

Pigiai parduodama geros kokybės dažai,sienoms popieris ir grindims plytelės. Tel. RO. 2-4931.

Lėktuvas nukrito ir sudegė

Prisimename, kokį triukšmą Chruščiovas pakėlė Didžiųjų konferencijos Paryžiuje išvakarėse dėl esą netoli Sverdlovsko numušto amerikiečių U-2 lėktuvo. Buvo paskelbta, kad jį numušusi sovietų priešlėktuvinė artilerija. Net tos baterijos vadas buvo apdovanotas. Buvo suruošta lėktuve rastų daiktų, jo dalių bei fotonuotraukų paroda, rodyta viso pasaulio spaudos atstovams, o lakūną Power ruošiamasi teisti. Paskelbus parodoje išstatytų daiktų bei lėktuvo dalių nuotraukas, amerikiečiai specialistai pareiškė nuomonę, kad ištikrųjų tai nėra U-2, bet kurios nors kito lėktuvo dalys, o dėl nuotraukų bei demonstruojamų kitų dalykų pareiškė abejonę, nes iš taip augštai krentant viskas turėjo susidaužyti. Kadangi su lakūnu iki šiol dar niekam nebuvo leista pasikalbėti, tad, kaip ten ištikrųjų buvo, tebėra paslaptis

Šiuo atžvilgiu įdomią pastabą randame vieno lietuvio tremtinio laiške, rašytame savo giminaičiui šių metų gegužės 27 d. iš Permės srities Jusvinsko rajono (ši vietovė laiške sunkiai įskaitoma) savo giminaičiui į Kanadą. Jis rašo: "Pereitą mėnesį paklydęs orlaivis nukrito visai netoli mūsų. Orlaivis sudegė, o šoferis (t.y. lakūnas. Red.) sulaikytas".

Iš šios žinutės išeina, kad tai įvyko ne gegužės 1 d., kaip skelbė Chruščiovas, bet dar balandžio mėn. O jei lėktuvas sudegė, tai iš kur buvo paimta visa tai, kas buvo rodoma tam įvykiui atžymėti skirtoje parodoje?

LIETUVIAI IR LENKAI

Tokia antrašte Kanados lenkų savaitraštis "Glos Polski" 28. VII. 1960 laidoj įsidėjo žinutę apie bendrą lietuvių - lenkų Žalgirio mūšio 550 m. sukakties minėjimą Londone, Britanijoj (žiūr. "TŽ" šio nr. skyrių "Lietuviai pasaulyje"). Jame esą dalyvavo Aleksandra Pilsudskienė, gen. Komorowski, gen. Kopanski, prof. Kukiel. Iš lietuvių dalyvavę kelios dešimtys lietuvaičių tautiniais drabužiais ir gausi lietuvių grupė. Lietuvių vardu kalbėjęs M. Bajorianas (Bajorinas. Red.) ir pabrėžęs, kad Žalgirio mūšio sukaktis taipgi minima anoj pusėj geležinės uždangos, tačiau taip, kad pagrindiniu didvyriu prostatomas... rusas. Pagrindinis kalbėtojas Zaremba lenkų k. nupasakojo mūšio eigą, o buvusi Kauno teatro artistė Elena Prenskynienė (Pranskūnienė? Red.) padeklamavusi Vaičaičio du eilėraščiu. Trys lietuvių šokėjų poros pašokusios Kalvelį, garsusis baritonas Marian Nowakowski padainavęs lenkiškų ir lietuviškų kūrinių palydint akompaniotoriui Kropiwnicki. Lietuvių - Lenkų A. Mickevičiaus dr-jos sekret. Kudrewicz lietuviškai pabrėžęs: "Pažinkime savo klaidas ir stenkimės imti iš praeities patyrimų imti tai, kas mus jungia ir atmesti tai, kas skiria. Turime bendrai kovoti už Lietuvos, Lenkijos ir visų Maskvos pavergtų tautų laisvę". Pabaigoj buvę sugroti himnai "Lietuva, tėvyne mūsų" ir "Jeszcze Polska nie zginęla".

KREMLIAUS ATSTOVAS...

(Atkelta iš 1 pusl.)

iš JAV, Kanados, Britanijos ir Urugvajaus. Pastarieji dar buvo nuvesti į senąsias Vilniaus kapines, kur palaidoti Basanavičius, Sruoga, Dauguvietis, Tallat-Kelpša, Cvirka, Marcinkevičius ir kt. Jiems vadovavo rašytojai — T. Tilvytis, Alf. Bieliauskas, Jul. Butėnas, Alg. Pocius. Jie uždėjo gėlių puokštes ant komunistų poeto St. Jasilionio kapo, o JAV ekskursantai - vainiką. Prakalbas pasakė T. Tilvytis ir J. Mizarienė. Jie taipgi lankė Lenino ir Stalino paminklus Vilniaus aikštėse, kur irgi nebuvo apsieita be gėlių.

Apsilankymas Klaipėdoj

Žemaičių plentu ekskursantai buvo nuvežti Klaipėdon. Pakeliui buvo sustoję Raseiniuose, kur gyventojai įteikė jiems gėlių ir choras padainavo lietuviškų dainų iš dainų šventės repertuaro. Klaipėdoje ekskursantus pasitiko tautiniais drabužiais pasirėdžiusios lietuvaitės su gėlėmis prie plataus kaspino su įrašu: "Sveiki atvykę į tėvų žemę". Svečius pasveikino miesto vykd. komiteto pirm. Anicetas Bagdonas. Po to ekskursantai aplankė uostą, žvejinį laivą "Tarybinė Lietuva" ir matė statomą žvejinį laivą "Tbilisis". Kam jis statomas, pasako jau pats vardas. Vakare dramos teatre buvo suvaidinta Viktoro Miliūno pjesė "Žuvėdros palydi".

Lenkai šnipinėjo Norvegijoje

Norvegijos vyriausybės įsakytas išsinešdino Lenkijos ambasados narys Jan Mlynarski, nes buvo sugautas šnipinėjime. Jis dirbo su lenkų pabėgėliu St. Boczewski, kuris pakliuvo į policijos rankas ir Norvegijos teismo buvo nuteistas vienais metais kalėjimo. Teisme paaiškėjo, kad slapti siūlai veda į Lenkijos ambasadą, kurioj žvalgyba buvo pavesta tarnautojui Mlynarski. Pastarasis jau grįžo Lenkijon, bet reikalas tuo nebuvo baigtas. Lenkijos vyriausybė, atsikeršydama, įsakė Norvegijos ambasados tarnautojui Reidar Lillevold išvykti. Santykiai tarp abiejų kraštų įsitempė, o norvegų spauda pareiškė pasipiktinimą pabėgėliu Boczewski, kuris sutiko būti šnipinėjimo agentu ir paskui paprašė Norvegijos pilietybės. Priimdamas pilietybę, jis dviveidiškai prisiekęs ištikimybę Norvegijos konstitucijai.

Gerojo Ganytojo

mergaičių stovykla Springhurste, vadovaujama dvasios vado kun. B. Pacevičiaus, B. Krūminienės ir kt., praėjusį sekmadienį pasibaigė. Ji užtrukodvi savaites ir turėjo 40 dalyvių. Užbaigimo proga buvo surengta turtinga programa, kurios pagrindinis punktas buvo kun. B. Pacevičiaus parašytas montažas "Graži manoji gimta šalis", kurį išpildė: R. Šakalinis, K. Jasiūnas ir choras, padainavęs 11 dainų. Po to buvo humoristinė dalis, kurioje buvo pavaizduoti stovyklos vadovai bei stovyklos gyvenimas; taipgi buvo pranašystės, radijo pranešimai ir t.t. Po to mergaitės pasirodė su baleto numeriais, paruoštais E. Gailevičiūtės. Pabaigoje buvo apdovanoti stropūs ir gabūs stovyklautojai. Apie 300 žiūrovų gėrėjosi stovyklos vadovų ir stovyklautojų įspūdinga programa. Padėkos žodį Toronto apylinkės ir Kultūros Fondo vardu tarė L. Tamošauskas.

DISTRICT ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke St. W. VI. 2-8501

F. Yasutis	LA. 2-7879
A. Markevičius	CR. 9-9793
P. Adamonis	RA. 2-2472
P. Baltuonis	LA. 6-2084
Pr. Rudinskas	HU.1-2957

Sekit mūsų skelbimus apie paskirus objektus "NL", "TŽ", "La Press".

Žmona su dukromis iš Kauno

Liepos 26 d. į Čikagą iš Kauno atskrido Marija Sedliakienė su dukrom Birute ir Liudvika. B. Sedliakas rūpinosi jų atsikvietimu ištisus trejus metus. Kuriais keliais pavyko jam išgauti šeimą, neskelbia. Matyt, panašiais, kaip ir kitiems laimingiesiems — per didžiuosius tūzus. Pati kelionė pavykusi gerai — nebuvę jokių kliūčių. Kelionės techninius reikalus tvarkė Walt. Rasčiauskas, World Wide Tours b-vės pirm. Naujai atvykusias pasitiko aerodrome giminės ir artimieji — apie 25 asmenys. Abi mergaitės buvo apsirėdžiusios amerikiniais drabužiais.

Inž. Jonas Kiaušas su žmona ir 5 vaikais atvyko iš Lenkijos į JAV ir apsigyveno Harrison, N.J. Nepr. Lietuvoje jis buvo miškų urėdu; kilęs iš Anykščių, o jo žmona Natalija Staknytė gimusi Newarke, N.J. Prieš ištekėdama ji gyveno Palangoje, kur jos tėvas Staknys buvo burmistru. Pastarasis, užėmus Lietuvą sovietams, atvyko į JAV ir čia mirė.

PABĖGO IŠ TURISTINIO KOMUNISTŲ LAIVO

Liepos 25 d. R. Vokietijos turistinis laivas "Seebad Ahlbeck" atplaukė iš Warnemuende į Danijos pakrantę. Jame buvusios dvi čekų šeimos šoko į vandenį ir ėmė plaukti kranto link. Laivo įgula bandė kliudyti, bet pastebėję danai šoko pagalbon. Viena šeima turėjo du vaiku ir 62 metų senelę, kita du vaiku. Šeimų galvos - - mokslininkai iš Prahos. Abi šeimos — 9 asmenys — paprašė Danijos vyriausybę politinės globos teisių ir jeigu jas gaus, ketina vykti Britanijon ir įsikurti Kanadoje.

MIRĖ SOVIETŲ AMBASADOS PABĖGĖLĖ

Viename Miami viešbutyje širdies liga ilepos 26 d. mirė Oksana Stepanova Kasenkina, 63 m. amžiaus. Prieš 12 metų ji iššoko iš sovietų konsulato rūmų III augšto Niujorke ir pabėgo. Ji buvo atvykusi Amerikon mokyti sovietų konsulato pareigūnų vaikų. Kai ji gavo įsakymą grįžti S. Sąjungon, bandė išsisukti, buvo uždaryta konsulate ir vienu šuoliu pabėgo laisvėn. Nuo 1948 m. ji gyveno pasislėpusi, dažnai keisdama gyvenamąją vietą. 1957 m. ji tapo JAV pilietė ir turėjo specialią policijos globą.

Varšuva. — Vidaus bei saugumo kariuomenės vadas gen. W. Komar, Gomulkos bičiulis ir jam daug padėjęs kritiškomis 1965-7 m. dienomis, su juo kartu sėdėjęs kalėjime už nacionalistinius nukrypimus, iš savo pareigų atleistas.

VISŲ RŪŠIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS
Dundas Auto Body
Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvis savininkas A. Šimonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"
Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.
"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.
Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944
kampas Howard Park.
Margis Drug Store
John V. Margis, Phm.B.
Mes siunčiame oro paštu vaistus
į Lietuvą ir kitus Europos kraštus.
Jei jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdienio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiruošę jums geriausiai padėti.
Mes turime daugybę europietiškų mišinių, kaip trejos devynerios, ramunėlės, zubražolė, "C" termometrai ir k.
Dėmesio!
NAUJOS TAISYKLĖS VAISTŲ SIUNTIMUI Į LIETUVĄ pradės galioti nuo 1960 m. spalio mėn. 1 d. Pagal naujas taisykles nuo spalio 1 d. vaistai į Lietuvą bus galima siųsti tik su daktaro receptu gautu iš Lietuvos. Receptas turės būti parašytas ant blanko, vartojamo sovietinių medicinos institucijų ir patvirtintas guminiu štampu. Taipgi ant recepto turės būti parašyta "FOR RECEIVING IN LICENSED PARCEL FROM ABROAD". Receptą reikės įdėti į siuntinį kartu su leidimo nuorašu. Vaistų į siuntinį bus galima dėti tik tiek, kiek bus parašyta recepte.
Kiekvienu atveju, jeigu į siuntinį bus įdėta vaistų daugiau negu recepte pažymėta, arba išviso be recepto ir, jeigu receptas bus parašytas ne taip, kaip auagščiau nurodytas taisyklės reikalauja, siuntinys bus grąžinamas siuntėjui, už kurį jis turės apmokėti visas su tuo susijusias išlaidas.
APRŪPINKITE VAISTAIS SAVO ARTIMUOSIUS TĖVYNĖJE DABAR!
KAS NORI PIRKTI PIGIAI įvairius foto aparatus, arba filmų aparatus — BOLEX, KEYSTONE-BELL, HOWELL ir kt., juos gali gauti pas mus su 25% NUOALAIDA.
Greitas motorizuotas patarnavimas veltui visą dieną. Nesivaržykite paskambinti TEL. LE. 5-1944.
MARGIS DRUG STORE
Įsteigta 1900 m.

JAU PATS LAIKAS UŽSAKYTI žiemos sezonui skirtus dovanų siuntinius
per "Tauro" siuntinių b-vės atstovą ST. PRAKAPĄ — 18 Brookside Ave., Toronto 9, Ont. Tel. RO. 7-9088 betkuriuo metu.
Atvažiuoju į namus pagal susitarimą, be jokio ekstra mokesčio. Turiu labai gražių medžiagos pavyzdžių, tinkamų žiemos sezonui vyr. ir mot. drabužiams. AKORDEONUS pasiunčiu fabriko kaina, plius 5% kom. VAISTAI be receptų oro paštu dar bus primami iki rugsėjo 10 d., vėliau tik su antspauduotais receptais prisiųstais iš Lietuvos. PRANEŠU, kad jau nebegalima siųsti mezgimo mašinų ir siuvamų kojinių mašinų į Lietuvą.
Visi užsakymai apdraudžiami, todėl siuntinių pristatymas yra užtikrintas. Visi užsakymai išsiunčiami tą pačią dieną. Priimu užsakymus ir iš provincijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys
1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.
TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2664. Vakarais — HU. 9-1543
HIGH PARK - BLOOR
$20.000 pilna kaina, atskiras, moderniškas mūro namas, 9 kambariai, 2 vonios, naujas vandeniu alyva šildymas, 2 mūriniai garažai. Greitas užėmimas. Įmokėti apie $10.000 arba augštesnė kaina su mažesniu įmokėjimu.
RONCESVALLES - DUNDAS
$14.500 pilna kaina, atskiras plytų namas, 6 nepereinami kambariai, 2 virtuvės, 2 vonios, garažas, alyvos apšildymas, mažas įmokėjimas, lengvos išsimokėjimo sąlygos.
RONCESVALLES - GEOFREY
$4.000 įmokėti, 7 kambariai per du augštus, vandeniu alyva šildomas, geras morgičius. Kaina $19.500.
PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.